



W numerze m.in.:

- * Badania naukowe ponad wszystko
- * Projekt E-Drive Tour
- * Karne przy kawie

SPIS TREŚCI

3| Od Redakcji

REKTOR, SENAT, BIURO REKTORA

- 4| Senat
- 6| Organizacja
- 7| Kronika rektorska

SAM NA SAM Z....

- 8| Wywiad z prorektorem W. Żurowskim „Badania naukowe ponad wszystko”
- 11| „Jesteśmy dla Uniwersytetu” wywiad ze S. Baćkowskim

AKTUALNOŚCI

- 13| Tydzień Bibliotek
- 15| „Competitiveness”
- 16| Książka z renomowanej oficyny
- 17| Współpraca z Muzeum
- 17| Niepełnosprawni są wśród nas
- 19| Współpraca z FSN –T NOT
- 20| Nowa jakość kształcenia – program UE
- 22| Wojskowy partner uczelni
- 23| Erasmus+ Automotive Academy
- 25| Projekt E -DriveTour
- 26| Wsparcie Orlenu
- 27| Guest editors
- 28| Super dokładne pomiary
- 29| Współpraca Wydziału z „Ozon Food”
- 30| Lider Farmacji
- 31| Nagroda na Quadro Art. 2021
- 32| Dzień Pielęgniarek i Położnych

KONFERENCJE, SEMINARIA, WYKŁADY –

- 34| Międzynarodowy wykład na WPIA

- 35| Międzynarodowe Biennale Akcesoriów Ubioru
- 37| Karne przy kawie

PERSONALIA

- 38| Sprostowanie
- 39| Profesury

NAUKA – prace naukowe, eseje, badania...

- 40| J. Borowiak „Analiza stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego w Polsce w latach 2010-2019”
- 43| I. Jędręka „Wpływ temperatury wrzenia płynu hamulcowego na sprawność układu hamulcowego”
- 47| Z. Chmielewski „Pokładowe systemy diagnostyki oleju silnikowego - historia i przyszłość”
- 51| S. Stachura „Analiza wytrzymałości ramy naczepy wywrotki”

GALERIE

- 55| Galeria Akademicka Wydziału Sztuki

Z WITRYNY WYDAWNICTWA UTH RAD.

- 58| Nowości wydawnicze

STUDENCI

- 59| SKN „Torbodoładowani”
- 60| Thriller studenta
- 61| Angliści w międzynarodowym projekcie

OKIEM STUDENTA...

- 62| Ada Cielecka „Niewinność po latach”
- 64| Weronika Sadowska „Holy Land”

65| SPORT AKADEMICKI

68| POST MORTEM

Na okładce wykorzystano zdjęcie z publikacji „Funkcja i estetyka w akcesoriach ubioru średniowiecznego w aspekcie historycznym i współczesnym” pod red. Hanny Wojdały-Markowskiej.

Autor zdjęcia Krzysztof Berezowski



ISSN 2719-9932

Wydawca:

Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu
Wydawnictwo, ul. Małczewskiego 29, 26-600 Radom
tel. 48 361 70 33
e-mail: wydawnictwo@uthrad.pl www.wydawnictwo.uniwersytetradom.pl

Zespół redakcyjny:

Wojciech Bielawski – *redaktor naczelny*
Michał Czyżewicz, Aneta Mirosz
Dariusz Trzeźniowski
Opracowanie komputerowe i graficzne – Cezary Majewski
Fotografie – Krzysztof Berezowski i zbiory prywatne

Patronat

J.M. Rektor Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego
im. K. Pułaskiego w Radomiu
prof. dr hab. Sławomir Bukowski

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo skrótów i opracowania redakcyjnego tekstów przyjętych do druku.

Od Redakcji

Po objętości bieżącego numer widać, jak wiele dzieje się na uczelni, jak puls Uniwersytetu pracuje na podwyższonych obrotach. To niezmiernie pocieszające. Jakby nowy duch wstąpił w szeregi pracowników. Pojawiały się motywacja, zaangażowanie, odbudowywane są więzi międzyludzkie. Zmarginalizowany kiedyś AZS także przebudził się. To tylko jeden z wielu przykładów. Jest nadzieja na lepsze czasy, na przyszłość, którą, budujemy, par excellence, codzienną pracą.

Tym większe stoją przed nami wyzwania, bo czasy są ciężkie. To nic odkrywczego, gdy wokół szaleje? (szalała) pandemia. Konkurencja na rynku edukacyjnym jest ogromna. Uczelnie prześcigają się w ofertach dydaktycznych. Tworzą niekiedy kierunki-kalambury, żeby tylko przyciągnąć potencjalnych studentów.

Ale nauczanie to jedno. Druga, niezwykle istotna misja szkoły wyższej, to badania naukowe. To właśnie one, obok dydaktyki, zadecydują o przyszłości nie tylko naszego Uniwersytetu. Bardzo mocno podkreśla to prorektor Wojciech Żurowski w udzielonym redakcji wywiadzie: „Jeśli nie będziemy mieli pomysłów na interesujące i innowacyjne badania, to nie będziemy mieli też dostępnych

źródeł finansowania. Dlatego wykorzystajmy do maksimum nasz niemały potencjał naukowy. Temu służą cykliczne spotkania Rektora z pracownikami i ich aktywizacja w dziedzinie badań naukowych ale także uświadomienie nam wszystkim, że to od nas zależy przyszłość Uniwersytetu i nasza również. Czekamy na ewaluację dyscyplin naukowych. Jeśli nie wypadnie ona pomyślnie, może grozić nam degradacja do uczelni zawodowej, czyli takiej, która prowadzi jedynie dydaktykę”.

Niezmiernie istotną sprawą jest także tworzenie pozytywnego wizerunku uczelni. Mówi o tym Sławomir Baćkowski, przewodniczący Rady Uczelni. „(...) niezwykle ważne jest, żeby uczelnia była dobrze postrzegana nie tylko w otaczającym nas regionie ale również w innych ośrodkach miejskich i pozamiejskich. Wszystkie istotne dla uczelni działania, wydarzenia są anonsovane w mediach. Zależy nam na tym, aby do uczelni przychodzili kandydaci z różnych, także małych miejscowości, dlatego nasza polityka informacyjna adresowana jest do młodzieży właśnie z tych mniejszych ośrodków.”

Wojciech Bielawski
naczelný redaktor

Senat

SZÓSTE POSIEDZENIE SENATU

15.04.2021 r.

Uchwały Senatu UTH Radom:

- 1) Nr 000-6/1/2021 z dnia 15 kwietnia 2021 r. w sprawie: przyjęcia publicznej obrony rozprawy doktorskiej Pana mgr. Dariusza Marka Lesickiego
- 2) Nr 000-6/2/2021 z dnia 15 kwietnia 2021 r. w sprawie: nadania stopnia doktora nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse Panu mgr. Dariuszowi Markowi Lesickiemu
- 3) Nr 000-6/3/2021 z dnia 15 kwietnia 2021 r. w sprawie: wyznaczenia recenzentów rozprawy doktorskiej mgr inż. Grzegorza Mędrka
- 4) Nr 000-6/4/2021 z dnia 15 kwietnia 2021 r. w sprawie: powołania komisji doktorskiej ds. przewodu doktorskiego mgr inż. Grzegorza Mędrka

SÓDME POSIEDZENIE SENATU

29.04.2021 r.

Uchwały Senatu UTH Radom:

- 1) Nr 000-7/1/2021 z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie: wyznaczenia promotora rozprawy doktorskiej mgr inż. Grzegorza Szałasa
- 2) Nr 000-7/2/2021 z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie: powołania komisji egzaminacyjnych do przeprowadzenia egzaminów doktorskich dla mgr inż. Grzegorza Mędrka
- 3) Nr 000-7/3/2021 z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie: przedłożenia uzasadnienia wniosku o przyznanie nagrody Prezesa Rady Ministrów za wysoką ocenę osiągnięcia będące podstawą nadania stopnia doktora habilitowanego
- 4) Nr 000-7/4/2021 z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie: przedłożenia uzasadnienia wniosku o przyznanie nagrody Prezesa Rady Ministrów za osiągnięcia w zakresie działalności naukowej
- 5) U Nr 000-7/5/2021 z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie: wprowadzenia zmian w Regulaminie studiów w UTH Radom

ÓSME POSIEDZENIE SENATU

11.05.2021 r.

Uchwały Senatu UTH Radom:

- 1) Nr 000-8/1/2021 z dnia 11 maja 2021 r. w sprawie:

wprowadzenia zmian do uchwał Senatu UTH Radom: Nr 000-8/15/2019 z dnia 26 września 2019 r., Nr 000-4/34/2020 z dnia 2 lipca 2020 r.

- 2) Nr 000-8/2/2021 z dnia 11 maja 2021 r. w sprawie: ustalenia programu studiów na kierunku „Wychowanie fizyczne” – studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym
- 3) Nr 000-8/3/2021 z dnia 11 maja 2021 r. w sprawie: wprowadzenia zmian do uchwały Nr 000-1/10/2021 Senatu UTH Radom z dnia 28 stycznia 2021 r. w sprawie ustalenia programu studiów na kierunku „Bezpieczeństwo wewnętrzne” – studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym, prowadzone w formie stacjonarnej i niestacjonarnej

DZIEWIĄTE POSIEDZENIE SENATU

27.05.2021

Uchwały Senatu UTH Radom:

- 1) Nr 000-9/1/2021 z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie: nadania stopnia doktora nauk inżynierjno-technicznych mgr inż. Tomaszowi Rybie
- 2) Nr 000-9/2/2021 z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie: zamknięcia przewodu doktorskiego mgr Małgorzaty Misiak
- 3) Nr 000-9/3/2021 z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie: zamknięcia przewodu doktorskiego mgr Grzegorza Czapskiego
- 4) Nr 000-9/4/2021 z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie: zamknięcia przewodu doktorskiego mgr Agnieszki Hartleb
- 5) Nr 000-9/5/2021 z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie: zamknięcia przewodu doktorskiego mgr inż. Agaty Bandrowskiej-Kaim
- 6) Nr 000-9/6/2021 z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie: zamknięcia przewodu doktorskiego mgr inż. Eryka Ostapiuka
- 7) Nr 000-9/7/2021 z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie: zamknięcia przewodu doktorskiego mgr inż. Renaty Repeć
- 8) Nr 000-9/8/2021 z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie: zamknięcia przewodu doktorskiego mgr inż. Tomasza Zawiszy
- 9) Nr 000-9/9/2021 z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie: wyznaczenia recenzentów rozprawy doktorskiej mgr inż. Tomasza Spotowskiego
- 10) Nr 000-9/10/2021 z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie:

przedłużenia terminu przedstawienia rozprawy doktorskiej mgr Rafała Czupryna

- 11) Nr 000-9/11/2021 z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie: przedłużenia terminu przedstawienia rozprawy doktorskiej mgr Katarzyny Kaczmarczyk
- 12) Nr 000-9/12/2021 z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie: przedłużenia terminu przedstawienia rozprawy doktorskiej mgr. Amandy Majchrowskiej
- 13) Nr 000-9/13/2021 z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie: przedłużenia terminu przedstawienia rozprawy doktorskiej mgr inż. Konrada Rojka
- 14) Nr 000-9/14/2021 z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie: powołania komisji egzaminacyjnych do przeprowadzenia egzaminów doktorskich dla mgr inż. Tomasza Spotowskiego
- 15) Nr 000-9/15/2021 z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie: skierowania rozprawy doktorskiej mgr Martyny Mostowskiej do uzupełnienia i poprawienia
- 16) Nr 000-9/16/2021 z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie: ustalenia programu studiów na kierunku „Administracja” – studia pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim, prowadzone w formie stacjonarnej i niestacjonarnej
- 17) Nr 000-9/17/2021 z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie: ustalenia programu studiów na kierunku „Administracja” – studia drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, prowadzone w formie stacjonarnej i niestacjonarnej
- 18) Nr 000-9/18/2021 z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie: ustalenia warunków i trybu rekrutacji na rok akademicki 2021/2022 dla kierunku studiów „Architektura wnętrz” – studia drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, prowadzone w formie stacjonarnej i niestacjonarnej
- 19) Nr 000-9/19/2021 z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie: ustalenia programu studiów na kierunku „Architektura wnętrz” – studia drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, prowadzone w formie stacjonarnej i niestacjonarnej
- 20) Nr 000-9/20/2021 z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie: ustalenia programu studiów na kierunku „Grafika” – jednolite studia magisterskie o profilu ogólnoakademickim,

prowadzone w formie stacjonarnej i niestacjonarnej

- 21) Nr 000-9/21/2021 z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie:
ustalenia programu studiów na kierunku „Mechanika i budowa maszyn” – studia pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim, prowadzone w formie stacjonarnej i niestacjonarnej
- 22) Nr 000-9/22/2021 z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie:
ustalenia programu studiów na kierunku „Mechanika i budowa maszyn” – studia drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, prowadzone w formie stacjonarnej i niestacjonarnej
- 23) Nr 000-9/23/2021 z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie:
wprowadzenia zmiany do uchwały Nr 000-8/15/2019 Senatu UTH Radom z dnia 26 września 2019 r. z późn. zm.
(Pedagogika II st.)

DZIESIĄTE POSIEDZENIE SENATU 10.06.2021 r.

Uchwały Senatu UTH Radom:

- 1) Nr 000-10/1/2021 z dnia 10 czerwca 2021 r. w sprawie:
powołania komisji habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego Panu dr. inż. Konradowi Piotrowi Krzysztożkowi
- 2) Nr 000-10/2/2021 z dnia 10 czerwca 2021 r. w sprawie:
wyznaczenia recenzentów rozprawy doktorskiej mgr Magdaleny Kuczmy
- 3) Nr 000-10/3/2021 z dnia 10 czerwca 2021 r. w sprawie:
wyznaczenia recenzentów rozprawy doktorskiej mgr Małgorzaty Dawidiuk
- 4) Nr 000-10/4/2021 z dnia 10 czerwca 2021 r. w sprawie:
przedłużenia terminu przedstawienia rozprawy doktorskiej mgr Kingi Jarząbek
- 5) Nr 000-10/5/2021 z dnia 10 czerwca 2021 r. w sprawie:
 - 1) powołania komisji doktorskiej ds. przewodu doktorskiego mgr Karoliny Jarosławskiej,
 - 2) upoważnienia komisji doktorskiej do podjęcia uchwał w sprawie:
- przyjęcia rozprawy doktorskiej i dopuszczenia jej do publicznej obrony,
- przyjęcia publicznej obrony rozprawy doktorskiej
- 6) Nr 000-10/6/2021 z dnia 10 czerwca 2021 r. w sprawie:
wprowadzenia zmian do uchwały Se-

natu Nr 000-6/5/2007 z dnia 5 lipca 2007 r. w sprawie ustalenia Regulaminu określającego zasady i tryb przyznawania nagród Rektora dla nauczycieli akademickich z późn. zm.

JEDENASTE POSIEDZENIE SENATU (18.06.2021) - nadzwyczajne

Uchwała Senatu UTH Radom Nr 000-10/1/2021 z dnia 10 czerwca 2021 r. w sprawie:

ustalenia programu studiów na kierunku „Lekarski” – jednolite studia magisterskie o profilu ogólnoakademickim

DWUNASTE POSIEDZENIE SENATU (30.06.2021)

Uchwały Senatu UTH Radom:

- 1) Nr 000-12/1/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie:
nadania stopnia doktora nauk inżynierjno-technicznych mgr inż. Emilowi Sadowskiemu
- 2) Nr 000-12/2/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie:
wyróżnienia rozprawy doktorskiej mgr inż. Emila Sadowskiego
- 3) Nr 000-12/3/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie:
przyjęcia rozprawy doktorskiej mgr Marleny Tępińskiej i dopuszczenie jej do publicznej obrony
- 4) Nr 000-12/4/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie:
wyznaczenia promotora rozprawy doktorskiej mgr Katarzyny Leny Dzikowskiej
- 5) Nr 000-12/5/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie:
wyznaczenia recenzentów rozprawy doktorskiej mgr inż. Karola Musiałka
- 6) Nr 000-12/6/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie:
wyznaczenia recenzentów rozprawy doktorskiej mgr inż. Elżbiety Karoliny Kowalik-Adamczyk
- 7) Nr 000-12/7/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie:
wyznaczenia recenzentów rozprawy doktorskiej mgr inż. Magdaleny Woźniak
- 8) Nr 000-12/8/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie:
przedłużenia terminu przedstawienia rozprawy doktorskiej mgr inż. Pauliny Mitrosz
- 9) Nr 000-12/9/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie:
przedłużenia terminu przedstawi-

nia rozprawy doktorskiej mgr Łukasza Wójtowicza

- 10) Nr 000-12/10/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie:
powołania komisji egzaminacyjnych do przeprowadzenia egzaminów doktorskich dla mgr. inż. Karola Musiałka
- 11) Nr 000-12/11/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie:
powołania komisji egzaminacyjnych do przeprowadzenia egzaminów doktorskich dla mgr. inż. Elżbiety Karoliny Kowalik-Adamczyk
- 12) Nr 000-12/12/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie:
powołania komisji egzaminacyjnych do przeprowadzenia egzaminów doktorskich dla mgr. inż. Magdaleny Woźniak
- 13) Nr 000-12/13/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie:
powołania komisji doktorskiej ds. przewodu doktorskiego mgr. inż. Elżbiety Karoliny Kowalik-Adamczyk
- 14) Nr 000-12/14/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie:
zaopiniowaniu wniosku o nagrodę indywidualną Ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego i nauki dla dr hab. n. med. Leszka Markuszewskiego, prof. UTH Rad. za znaczące osiągnięcia w zakresie działalności organizacyjnej
- 15) Nr 000-12/15/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie:
ustalenia warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na poszczególne kierunki studiów oraz sposobu jej przeprowadzenia w UTH Radom na rok akademicki 2022/2023
- 16) Nr 000-12/16/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie:
ustalenia zasad ubiegania się o przyjęcie na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się na określonym kierunku, poziomie, profilu studiów w UTH Radom na rok akademicki 2022/2023
- 17) Nr 000-12/17/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie:
ustalenia programu studiów na kierunku „Prawo” - jednolite studia magisterskie o profilu praktycznym, prowadzone w formie stacjonarnej i niestacjonarnej
- 18) Nr 000-12/18/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie:
ustalenia programu studiów na kierunku „Pedagogika” - studia drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, prowadzone w formie stacjonarnej i niestacjonarnej

- 19) Nr 000-12/19/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie:
ustalenia programu studiów na kierunku „Pielęgniarstwo” - studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym, prowadzone w formie stacjonarnej i niestacjonarnej
- 20) Nr 000-12/20/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie:
ustalenia programu studiów na kierunku „Pielęgniarstwo” - studia drugiego stopnia o profilu praktycznym, prowadzone w formie stacjonarnej i niestacjonarnej
- 21) Nr 000-12/21/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie:
ustalenia programu studiów na kierunku „Architektura wnętrz” - studia pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim, prowadzone w formie stacjonarnej i niestacjonarnej
- 22) Nr 000-12/22/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie:
ustalenia programu studiów na kierunku „Ekonomia” - studia pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim, prowadzone w formie stacjonarnej i niestacjonarnej
- 23) Nr 000-12/23/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie:
ustalenia programu studiów na kierunku „Ekonomia” - studia drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, prowadzone w formie stacjonarnej i niestacjonarnej
- 24) Nr 000-12/24/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie:
ustalenia programu studiów podyplomowych „Innowacyjne Zarządzanie Biznesem”
- 25) Nr 000-12/25/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie:
ustalenia programu studiów podyplomowych „Psychologia Biznesu”
- 26) Nr 000-12/26/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie:
ustalenia programu studiów podyplomowych „Rachunkowość i Podatki”
- 27) Nr 000-12/27/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie:
ustalenia programu studiów podyplomowych „Zarządzanie Podmiotami Leczniczymi”.

Aneta Mirosz
Dyrektor Biura Rektora

Organizacja

Zarządzenia Rektora

R-24/2021 – z dnia 1 kwietnia 2021 r.

w sprawie:

wprowadzenia w Uniwersytecie Technologiczno-Humanistycznym im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu Programu świadomej donacji zwłok

R-25/2021 – z dnia 6 kwietnia 2021 r.

w sprawie:

organizacji roku akademickiego 2021/2022

R-26/2021 z dnia 20 kwietnia 2021 r.

w sprawie:

monitorowania karier zawodowych absolwentów Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu

R-27/2021 z dnia 12 maja 2021 r.

w sprawie:

wprowadzenia w Uniwersytecie Technologiczno-Humanistycznym im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu Polityki Antydyskryminacyjnej

R-28/2021 z dnia 13 maja 2021 r.

w sprawie:

wysokości opłat za świadczone przez UTH Radom usługi edukacyjne, pobieranych od studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych oraz opłat wnoszonych za wydanie dokumentów związanych z przebiegiem studiów,

w roku akademickim 2021/2022

R-29/2021 z dnia 18 maja 2021 r.

w sprawie:

wprowadzenia Regulaminu przyznawania wsparcia oraz dysponowania środkami dotacji na zadania wynikające ze stwarzania studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia na Uniwersytecie Technologiczno-Humanistycznym im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu

R-30/2021 z dnia 20 maja 2021 r.

w sprawie:

powołania Rektorskiego Zespołu ds. opracowania i monitorowania realizacji strategii rozwoju Uczelni na lata 2022-2029

R-31/2021 z dnia 20 maja 2021 r.

w sprawie:

określenia liczby miejsc na pierwszy rok studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na poszczególnych kierunkach w Uniwersytecie Technologiczno-Humanistycznym im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu na rok akademicki 2021/2022, w tym liczby miejsc dla osób przyjmowanych na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się

R-32/2021 z dnia 20 maja 2021 r.

w sprawie:

powołania Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej ds. studiów stacjonarnych

tacyjnej ds. studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na rok akademicki 2021/2022

R-33/2021 z dnia 24 maja 2021 r.

w sprawie:

ustalenia wysokości opłaty za przeprowadzenie rekrutacji na studia w Uniwersytecie Technologiczno-Humanistycznym im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu na rok akademicki 2021/2022

R-34/2021 z dnia 27 maja 2021 r.

w sprawie:

wprowadzenia ramowych kryteriów oceny wniosków o przyznanie nagród Rektora dla nauczycieli akademickich

R-35/2021 z dnia 31 maja 2021 r.

w sprawie:

przedłużenia terminu na złożenie prac dyplomowych

R-36/2021 z dnia 31 maja 2021 r.

w sprawie:

przeprowadzania w Uniwersytecie Technologiczno-Humanistycznym im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu obron rozpraw doktorskich przy użyciu środków komunikacji elektronicznej

R-37/2021 z dnia 1 czerwca 2021 r.

w sprawie:

utworzenia jednolitych studiów magisterskich o profilu ogólnoakademickim na kierunku „Grafika”, prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej

R-38/2021 z dnia 1 czerwca 2021 r.

w sprawie:

utworzenia studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku „Architektura wnętrz”, prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej

R-39/2021 z dnia 1 czerwca 2021 r.

– rezerwacja dla pani dr Elżbiety Noworol-Luft - Zasady finansowania przewodów doktorskich

R-40/2021 z dnia 14 czerwca 2021 r.

w sprawie:

zmiany strukturalnej w Wydziale Filologiczno-Pedagogicznym

R-41/2021 z dnia 14 czerwca 2021 r.

w sprawie:

- 1) zmian strukturalnych w Wydziale Transportu, Elektrotechniki i Informatyki,
- 2) utworzenia Studium Matematyki

R-42/2021 z dnia 14 czerwca 2021 r.

w sprawie:

powołania Komisji Etyki Badań Naukowych w Uniwersytecie Technologiczno-Humanistycznym im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu

R-43/2021 z dnia 21 czerwca 2021 r.

w sprawie:

wprowadzenia szczegółowych zasad awansowania nauczycieli akademickich posiadających stopień doktora na stanowisko profesora uczelni w grupie pracowników dydaktycznych, badawczo-dydaktycznych lub badawczych

R-44/2021 z dnia 29 czerwca 2021 r.

w sprawie:

powołania Komitetu organizacyjnego obchodów 40 rocznicy strajku w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Radomiu

Aneksy do zarządzeń

Aneks nr 5 z dnia 26 kwietnia 2021 r.

do Zarządzenia R-32/2019 w sprawie: powołania Uczelnianej Komisji Wyborczej w Uniwersytecie Technologiczno-Humanistycznym im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu

Aneks nr 1 z dnia 29 kwietnia 2021 r.

do Zarządzenia R-1/2021 w sprawie:

- 1) wskazania dyscyplin naukowych podlegających ewaluacji jakości działalności naukowej w UTH Radom,
- 2) powołania Zespołu ds. audytu osiągnięć naukowych i osiągnięć artystycznych pracowników UTH Radom

Aneks nr 6 z dnia 6 maja 2021 r.

do Zarządzenia R-32/2019 w sprawie: powołania Uczelnianej Komisji Wyborczej w Uniwersytecie Technologiczno-Humanistycznym im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu

Aneks nr 1 z dnia 11 maja 2021 r.

do Zarządzenia R-6/2021 w sprawie: utworzenia studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym na kierunku „Bezpieczeństwo wewnętrzne”, prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej

Aneks nr 2 z dnia 14 maja 2021 r.

do Zarządzenia R-6/2020 w sprawie: powołania Komisji Wyborczych Podstawowych Jednostek Organizacyjnych Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu

Aneks nr 6 z dnia 17 maja 2021 r.

do Zarządzenia R-11/2016 w sprawie:

wprowadzenia Regulaminu Uczelnianego Funduszu Świadczeń Socjalnych w Uniwersytecie Technologiczno-Humanistycznym im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu

Aneks nr 3 z dnia 15 czerwca 2021 r.

do Zarządzenia R-6/2020 w sprawie: powołania komisji Wyborczych Podstawowych Jednostek Organizacyjnych Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu

Aneks nr 4 z dnia 23 czerwca 2021 r.

do Zarządzenia R-6/2020 w sprawie: powołania komisji Wyborczych Podstawowych Jednostek Organizacyjnych Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu

Aneks nr 1 z dnia 25 czerwca 2021 r.

do Zarządzenia R-32/2021 w sprawie: powołania Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej ds. studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na rok akademicki 2021/2022

Polecenia służbowe

Polecenie służbowe nr 4 z dnia 12 kwietnia 2021 r.

w sprawie: przestrzegania dyscypliny pracy przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni

Polecenie służbowe nr 5 z dnia 27 maja 2021 r.

w sprawie: powołania komisji do sprawy wyceny i sprzedaży samochodu osobowego Honda CRV oraz określenia trybu pracy komisji

KRONIKA REKTORSKA

(kwiecień – czerwiec 2021 r.)

01.04.2021 r. – Wizyta JM Rektora prof. dra hab. Sławomira Bukowskiego w Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku.

11.05.2021 r. – JM Rektor prof. dr hab. Sławomir Bukowski i Adam Bolek, burmistrz gminy w Białobrzegach podpisali umowę o współpracy pomiędzy samorządem a uczelnią.

14.05.2021 r. – Otwarcie przez JM Rektora konferencji na WPiA.

26.05.2021 r. – Spotkanie JM Rektora prof. dra hab. Sławomira Bukowskiego z Ministrem Edukacji i Nauki prof. Przemysławem Czarńskim.

17.06.2021 r. – Wizyta JM Rektora i pracowników Wydziału Sztuki w Muzeum Mazowieckim w Płocku z okazji otwarcia wystawy „70x70” poświęconej jubileuszowi 70-lecia naszej Uczelni.

25.06.2021 r. – Spotkanie JM Rektora z ministrem Jackiem Ozdoba w Ministerstwie Klimatu i Środowiska w Warszawie.

„Jeśli nie będziemy mieli pomysłów na interesujące i innowacyjne badania, to nie będziemy mieli też dostępnych źródeł finansowania. Dlatego wykorzystajmy do maksimum nasz niemały potencjał naukowy”.

BADANIA NAUKOWE PONAD WSZYSTKO

(rozmowa z dr. hab. inż. Wojciechem Żurowskim, prof. UTH Rad. - Prorektorem ds. badań naukowych)

Panie Profesorze, kieruje Pan niezmiennie ważnym sektorem uczelni związanym z badaniami naukowymi, które obok kształcenia studentów, wypełniają misję naszego Uniwersytetu. Jakie priorytety związane z działalnością naukowo-badawczą uczelni postawił Pan przed sobą w bieżącej kadencji?

Rzeczywiście badania naukowe, obok dydaktyki, są newralgiczną sprawą w funkcjonowaniu nie tylko naszego Uniwersytetu ale wszystkich polskich uczelni wyższych. Niestety, w ostatnich latach nie było dobrej atmosfery w tym zakresie. Obecnie wspólnie z rektorem prof. Bukowskim uruchomiliśmy proces aktywizowania i wspierania działań, które prowadzić mają do powstania projektów badawczych. Źródłem pozyskiwania środków na badania naukowe jest subwencja ministerialna, ale też środki z Narodowego Centrum Nauki i Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Projekty składane przez nas do NCN praktycznie na starcie były odrzucane z argumentacją, że nie są to badania podstawowe a raczej użytkowe. Natomiast wnioski składane do NCBiR wymagają partnera przemysłowego, czyli lidera. I tu zaczynają się problemy. Były próby takiej współpracy ale z reguły kończyły się one na wstępnym rozpoznaniu możliwości i efektów. Obecnie sytuacja jest nieco inna. Nawiązaliśmy kontakty



Prorektor ds. badań naukowych dr. hab. inż. Wojciech Żurowski, prof. UTH Rad. i Wojciech Bielawski naczelny redaktor „Kuriera Uniwersyteckiego” (z prawej strony)

np. z radomską ITM i są propozycje wspólnych prac. Firmy optują za rozwiązaniem takim, jakie funkcjonowało podczas naszych wspólnych

projektów z Airbus Helicopters, który finansował projekt bezpośrednio. Podobne rozwiązanie preferuje ITM. Jednak naszym głównym prioryte-

tem jest pozyskiwanie środków poprzez konkursy. Wydział Filologiczno-Pedagogiczny czy Wydział Ekonomii i Finansów przygotowują projekty naukowe, które, ponieważ mieszczą się w zakresie badań podstawowych, mają szansę być zaakceptowane przez NCN. Otrzymaliśmy też środki z tzw. Programu POWER ale nie są to środki przeznaczone na badania naukowe ale przede wszystkim na poprawę funkcjonowania uczelni w zakresie np. wyposażenia procesu dydaktycznego, dodatkowych szkoleń dla studentów, czy też podnoszenia kwalifikacji wykładowców. Liczymy też, że nowa perspektywa finansowa UE przyniesie polskiej nauce a w tym i nam dostęp do większych środków przeznaczonych na badania naukowe. Obecnie przygotowujemy wniosek w ramach europejskiego priorytetowego projektu Horyzont i są duże szanse na wzięcie w nim udziału. Byłby to pierwszy projekt w naszej uczelni takiej rangi. Projekt Horyzont spowodował, że uregulowane zostały sprawy Polityki Antydyskryminacyjnej na naszym Uniwersytecie. Kolejnym priorytetem jest sprawa aparatury badawczej, jej odtworzenia, abyśmy mogli efektywnie świadczyć usługi na zewnątrz. Usługi takie na rzecz gospodarki i przemysłu to, mówiąc kolokwialnie, czyste źródło pozyskiwania pieniędzy.

Kto koordynuje w Polsce program badań naukowych?

Na szczeblu strategicznym, czyli rządowym wyznaczane są programy priorytetowe. Ale już finansowanie projektów jest rozbite na wiele instytucji. Głównymi w tym zakresie są wspomniane już Narodowe Centrum Nauki i Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Uważam, że utworzenie przed laty tych dwóch jednostek, czyli NCN i NCBiR nie było dobrym pomysłem. Wcześniej takim koordynatorem był Komitet Badań Naukowych. Ministerstwo też nie pełni takiej roli, mimo, że dysponuje po-

tencjalnie wszelkimi prerogatywami i znacznymi środkami przeznaczonymi na badania naukowe. Być może powstająca od kilku lat współpraca między NCN i NCBiR przyczyni się do lepszej koordynacji działań naukowych.

W powszechnej opinii, ale także w różnych raportach, dominuje przeświadczenie o ciagle zbyt małych nakładach na badania naukowe w Polsce (w 2022 roku ma to być 3% PKB). A może trzeba szukać wsparcia nie w budżecie państwa ale tak, jak w wysoko zaawansowanych technologicznie krajach, w których największe nakłady na badania i rozwój pochodzą z dużych korporacji.....

Ja mogę się tylko zgodzić z Panem, że środki na badania naukowe przeznaczane przez państwo nadal są zbyt małe. Dlatego szukamy ich chociażby w programach międzynarodowych, np. we wspomnianym wcześniej projekcie europejskim Horyzont. Jest również możliwość pozyskiwania środków z tzw. współpracy regionalnej ale w swojej głównej części są one skierowane do samorządów. Rzecz sprowadza się też do jednej tezy. Jeśli nie będziemy mieli pomysłów na interesujące i innowacyjne badania, to nie będziemy mieli też dostępnych źródeł finansowania. Dlatego wykorzystajmy do maksimum nasz niemały potencjał naukowy. Pieniądze są, trzeba o nie mocno zawalczyć! Temu służą cykliczne spotkania Rektora z pracownikami i ich aktywizacja w dziedzinie badań naukowych ale także uświadomienie nam wszystkim, że to od nas zależy przyszłość Uniwersytetu i nasza również. Czekamy na ewaluację dyscyplin naukowych. Jeśli nie wypadnie ona pomyślnie, może grozić nam degradacja do uczelni zawodowej, czyli takiej, która prowadzi jedynie dydaktykę. Nawiązując do drugiej części Pańskiego pytania, model pozyskiwania środków na badania naukowe bezpo-

średnio z korporacji jest równie atrakcyjny i należy go stosować. Wspomniałem wcześniej o takiej współpracy z Airbus Helicopters. W USA państwo też finansuje badania naukowe poprzez agencje, na przykład NASA. Poza tym składając projekt na przykład do NCBiR musimy bardzo dokładnie określić i przewidzieć nie tylko jego efekt końcowy ale także poszczególne etapy jego realizacji. Gdy w trakcie prac coś okaże się niezgodne z założonym harmonogramem, projekt może upaść. W przypadku umowy bezpośredniej z firmą zlecającą wykonanie jakiegoś zadania ten tryb postępowania jest elastyczny. Zmian można dokonywać na bieżąco. Reasumując, każda forma pozyskania funduszy na badania jest akceptowana, jeśli przyniesie ona efekty zarówno jej twórcom, jak i odbiorcom.

Tendencją dominującą obecnie jest konieczność położenia większego nacisku na przetwarzanie rezultatów badań naukowych na innowacje, które mogą odnieść sukces na rynku. Jaki mechanizm należy zatem stworzyć, aby to zrealizować?

Podstawową sprawą jest to, że musimy mieć te innowacje. Ośrodek Transferu Innowacji jest u nas w strukturze uczelni. Ale tak naprawdę ośrodek jeszcze nie zaistniał. Na przykład to, co robiliśmy dla Airbusa było zamówione i zlecone przez tę firmę. OTI nie brał w tym udziału. Miernikiem innowacyjności mogą być patenty. I my plasujemy się w kraju pod tym względem w ścisłej czołówce. Nie przekłada się to jednak na zainteresowania innowacjami, które są w tych patentach zawarte. Albo nie są one dostatecznie innowacyjne albo przemysł je ignoruje. Być może wolą własne rozwiązania, nie muszą kupować licencji, nie mają pewności, co do efektu końcowego wdrożenia patentu. Oczywiście wyniki badań powinny być przetwarzane na innowacje ale nie zawsze tak jest. Podam przykład związany z Covidem. Przecież to rozwiązanie

ze szczepionkami mRNA powstało w Polsce we współpracy z jedną z amerykańskich uczelni. Nasz przemysł nie był tym zainteresowany, brakowało środków finansowych więc rozwiązanie sprzedano firmie BioNTech, która, jak pokazała obecna pandemia, między innymi na bazie polskiego rozwiązania stworzyła szczepionkę i osiągnęła w ten sposób ogromny zysk. Podobnie było z grafenem, którego produkcja nie została wdrożona w Polsce tylko za granicą. Czyżby to była nasza polska „specjalność” wypuszczania z rąk kurznoszących złote jajka, że użyję tego porównania?

Jak układa się współpraca uczelni w ramach badań naukowych z jednostkami otoczenia społeczno-gospodarczego: przedsiębiorstwami, instytucjami badawczymi i innymi uczelniami?

Teoretycznie ta współpraca układa się obiecująco. Deklaracje są optymistyczne. Efekty nie zawsze, ale podejmujemy próby pozyskania potencjalnych zleceniodawców. Obecnie rozpoczęliśmy współpracę z Wojskowym Instytutem Techniki Pancernej i Samochodowej z Sulejówka. Musimy spełnić jednak pewne wymogi formalne, gdyż jest to sektor związany z obronnością państwa. Należy ujednolicić i zmodyfikować procedury współpracy, aby ta układała się pomyślnie. Ta kompatybilność przepisów jest kluczowa. Myślę, że od stycznia przyszłego roku będzie to uregulowane. Porozumienie o współpracy z Politechnikami: Świętokrzyską, Rzeszowską, Lubelską i Uniwersytetem Morskim w Gdyni, podpisane jeszcze w ubiegłej kadencji, obowiązuje nadal. To konsorcjum uczelni ma interesujące pomysły i projekty. Obecnie czekamy na uruchomienie nowej unijnej perspektywy finansowej i na pewno wystąpimy z nowymi inicjatywami dotyczącymi badań naukowych. Współpraca z przedsiębiorstwami to także wykonywanie usług i zleceń. Każda taka

forma wzajemnych korelacji przynosi nam wymierne korzyści finansowe. Dlatego tak ważne jest odtworzenie i modernizacja bazy laboratoryjnej, aby zakres naszej oferty badawczej był jak największy. Będzie niedługo uruchomiony po naprawie i dużej modernizacji mikroskop skaningowy. To jest sprzęt światowej klasy pozwalający na realizację wielu nawet skomplikowanych zleceń.

Odpowiedzialna funkcja i zadania, jakie stoją przed Panem wymagają ciężkiej i systematycznej pracy. Dlatego zapytam wprost: co jest dla Pana odskocznią od codzienności i gdzie znajduje Pan odprężenie i relaks?

Przed laty zawsze w lutym jeździłem nad morze. Tam duży relaks przynosiły mi spacerzy zaśnieżoną plażą w mroźnym powietrzu. Niestety, już dawno tam nie byłem. Uważam, że każda forma relaksu jest dobra i pożyteczna dla naszych organizmów. Lubię wędrówki w podradomskich lasach. Ale pandemia i to przez dłuższy czas pokrzyżowała. Dobra książka zawsze jest formą relaksu i odprężenia. Niestety, nie mogę podczas wyjazdów wypoczynkowych wyłączyć komórki. Zbyt wiele spraw i obowiązków mam w ciągłej realizacji i muszę być z nimi na bieżąco. Moimi pasjami są historia flot wojennych i okrętów oraz fotografowanie. Podczas wyjazdów udawało mi się zawsze coś „upolować” obiektywem. Ale ciekawe, że oryginalne zdjęcia można zrobić też w Radomiu. Kilka dni temu sfotografowałem kota na szczycie świerku. Kiedyś chciałem wyjechać na wyspę, gdzie nie byłoby Internetu i sieci komórkowej, ale chyba takich wysp już nie ma. Cywilizacja dotarła wszędzie.

*Bardzo dziękuję za rozmowę.
(rozmawiał Wojciech Bielawski)*

(od red.): **dr hab. inż. Wojciech Żurowski, prof. UTH Rad;** inżynier mechanik, tribolog, nauczyciel akademicki. Absolwent Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Radomiu. 1996 – stopień naukowy doktora nauk technicznych, 2012 – stopień naukowy doktora habilitowanego nauk technicznych w zakresie budowy i eksploatacji maszyn. W latach 2012 – 2019 kierownik Zakładu Podstaw Konstrukcji Maszyn, 2013 – 2016 dyrektor Instytutu Budowy Maszyn, od 2019 kierownik Katedry Podstaw Konstrukcji Maszyn i Materiałoznawstwa, od 2016 Prorektor ds. Badań Naukowych UTH Rad., od 2017 kierownik studiów doktoranckich na Wydziale Mechanicznym; 2002 – 2010 Wyższa Inżynierska Szkoła Bezpieczeństwa i Organizacji Pracy w Radomiu, 2002 – 2004 Prorektor ds. Dydaktycznych; 2001-2003 Instytut Organizacji i Ochrony Pracy w Radomiu, zastępca dyrektora ds. ocen technicznych i ekspertyz. Jego zainteresowania naukowe koncentrują się wokół problemów fizycznych podstaw trwałości maszyn oraz zagadnień technicznego bezpieczeństwa pracy, w tym bezpieczeństwa eksploatacji maszyn i urządzeń; autor i współautor 15 książek i podręczników na temat konstrukcji i badań amunicji i uzbrojenia, nowoczesnych materiałów konstrukcyjnych, przetwórstwa tworzyw sztucznych i tribologii; autor ponad 100 artykułów w recenzowanych czasopismach naukowych, w tym najbardziej renomowanych jak np. „Wear”; autor 4 patentów; członek międzynarodowych organizacji i stowarzyszeń będących zgodnie z postanowieniami ich statutów towarzystwami naukowymi: SAIT – South African Institute of Tribology, STLE – Society of Tribologist and Lubrication Engineers USA, IFToMM – International Federation for the Promotion of Mechanism and Machine Science (Przewodniczący Komitetu Technicznego ds. Niezawodności w kadencji 2018-2023); przewodniczący lub członek rad naukowych i komitetów organizacyjnych wielu konferencji naukowych. Od 2021 roku członek Akademii Inżynierskiej w Polsce. Promotor około 150 prac inżynierskich, około 60 magisterskich, 3 zakończonych przewodów doktorskich.

"Mottem funkcjonowania uczelni niech będzie: edukować, prowadzić badania i zarabiać."

JESTEŚMY DLA UNIwersYTETU

(ze Sławomirem Baćkowskim, przewodniczącym Rady Uczelni, rozmawia Wojciech Bielawski)

Ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym z 2018 roku zobowiązuje polskie uczelnie do powołania Rady Uczelni. W naszym Uniwersytecie trwa obecnie kolejna, druga kadencja tego organu, którego jest Pan przewodniczącym. Używając pewnego porównania zaczerpniętego ze sposobu funkcjonowania podmiotów gospodarczych jest to swoista rada nadzorcza o dużych uprawnieniach. Proszę o zaprezentowanie jej członków i podział zadań, jaki Pan, jako przewodniczący Rady, określił dla każdego z jej przedstawicieli.

Zdecydowanie można powiedzieć, że Rada Uczelni to jest swoista rada nadzorcza, Uczelnia to też pewnego rodzaju biznes, który trzeba prowadzić w określonych regułach ekonomicznych. Rada, która została powołana ustawowo w 2018 roku przez ministra Gowina ma spełniać taką rolę. Nasza składa się z 7 osób, 3 jest pracowników uczelnianych, 3 osoby są spoza uczelni i 1 osoba jest studentem. Radę możemy podzielić umownie na 2 części. Pierwsza, uczelniana pokazuje życie uczelni, mówiąc kolokwialnie, od środka i dużo cennych informacji spływa od tych osób. Pan dr Łukasz Zięba jest pracownikiem Wydziału Ekonomii i Finansów, Pani dr hab. inż. Iwona Komorska, prof. UTH Rad. jest z Wydziału Mechanicznego a ks. dr Grzegorz Zieliński z Wydziału Prawa i Administracji, no i jest wreszcie student Pan Szymon Oleiniczak, przewodniczący Uczelnianej Rady Samorządu Studenckiego, który oświecla problemy życia studenckiego związane z aspektami nauki, spraw socjalnych, nauczania zdalnego, daje też sygnały dotyczące



Sławomir Baćkowski – Przewodniczący Rady Uczelni (z prawej)
i Wojciech Bielawski redaktor naczelny „Kuriera Uniwersyteckiego” UTH Rad.

zatrudnienia absolwentów uczelni, jak również informacje dotyczące praktyk studenckich. Natomiast rolą osób z zewnątrz jest wprowadzenie świeżego klimatu, fermentu intelektualnego dotyczącego funkcjonowania uczelni. Zarówno ja, jak i Pani Grażyna Wieczorska (dyrektor ds. sprzedaży PKO Bank Polski) oraz Pan Janusz Trojanowski (prezes zarządu GGG sp. z o. o. w Radomiu) jesteśmy absolwentami tej uczelni, mamy, więc jakiś pogląd na uczelnię, bo byliśmy jej studentami, braliśmy udział w jej życiu akademickim. Obecnie poprzez lata naszej praktyki w innych obszarach zawodowych możemy spojrzeć na Uniwersytet przez pryzmat swoich działań i w ten

sposób możemy być cennym głosem doradczym, jak rozwiązywać pewne problemy. Ponadto możemy stymulować współpracę z innymi podmiotami życia gospodarczego wykorzystując różne relacje także naszych firm, którymi zarządzamy. Kontakty owocują umowami zawieranymi przez uczelnię, chociażby z Wojskowym Instytutem Techniki Samochodowej i Pancernej z Sulejówka. Taka współpraca przekłada się nie tylko na wymiar naukowo-badawczy ale także finansowy. Uczelnia świadcząc określonego rodzaju usługi, realizując zamówiony projekt zyskuje w ten sposób fundusze, czyli mówiąc wprost – zarabia pieniądze. Często w takich sytuacjach nawiązywania

współpracy decydują tzw. kuluary, czyli wykorzystanie, w dobrym tego słowa znaczeniu, znajomości i wzajemnych relacji.

Do podstawowych zadań Rady należy opiniowanie np. strategii rozwoju uczelni, statutu, planu rzeczowo-finansowego. Czy na etapie powstawania tych fundamentalnych dla uczelni aktów Rada może wносить swoje propozycje, przedstawiać wariantowe rozwiązania?

Oczywiście Rada wnosi swoje propozycje. Często też te pomysły, realizacje pewnych działań podpowiada. Oczywiście to rektor i senat podejmują ostateczną decyzję ale poprzez naszą bliską współpracę wprowadza pewne korekty, które przyczyniają się do większej efektywności funkcjonowania uczelni. Rektor oczywiście kreuje politykę dydaktyczno-naukową i administracyjną Uniwersytetu ale zawsze jest otwarty na sugestie z naszej strony i po wspólnych konsultacjach wprowadza je do realizacji. Parokrotnie rektor był zapraszany na posiedzenia Rady i dyskutowaliśmy o wielu problemach, między innymi planach związanych z rozwojem Uniwersytetu, ze współpracą z innymi uczelniami, czy podmiotami gospodarczymi. Korygowane były chociażby plany marketingowe, piarowskie. Zarówno nam, władzom uczelni, jak pewnie także pracownikom zależy, żeby Uniwersytet wypracował i zmieniał swój wizerunek, żeby był bardziej rozpoznawalny. żeby nie był kojarzony w sposób negatywny tylko pozytywny. Mogę powiedzieć, że w tym obszarze Rada wniosła wiele cennych uwag i propozycji które zostały wdrożone w życie.

Polskie uczelnie w rankingach ogólnoświatowych nadal zajmują dość odległe miejsca. Myślę, że powołanie przez ustawę Rad Uczelni ma na celu reformę a może nawet zmianę sposobu ich funkcjonowania. Jednak trudno np. zaszczepić model amerykański na polski grunt, gdzie konstytu-

tucja USA nie zezwala na ingerencję państwa w edukację. Amerykańska uczelnia to korporacja, która ma dostarczać konkretny produkt: wysoko wykwalifikowanego absolwenta a także ekspertyzy i opracowania, które można potem zastosować w praktyce. Tym niemniej zarówno Prawo o szkolnictwie wyższym a w nim powołanie Rad Uczelni jest ważnym krokiem w stronę reformy strukturalnej polskich uczelni wyższych. Jak Pan to ocenia?

Według mnie polskie uczelnie powinny iść w stronę stworzenia modelu korporacyjnego, czyli jak najlepszego przygotowania studenta a później absolwenta do podjęcia pracy a także nastawienia swoich działań na badania naukowe i ścisłą współpracę z firmami. Ten model funkcjonowania jest niezbędny. Inaczej się nie da, ponieważ, tak jak powiedziałem na początku rozmowy, uczelnia to firma, gospodarstwo, biznes. Jest to instytucja, która musi po prostu zarabiać. Oczywiście ma swoją misję edukacyjną, ma kształcić przyszłe kadry, ale żeby kształcić te przyszłe kadry musi dać im pole, miejsce, gdzie będą oni zdobywać swoje pierwsze szlify zawodowe i doświadczenia poprzez chociażby praktyki w przedsiębiorstwach. Jest bardzo wiele firm zainteresowanych współpracą badawczą z uczelnią. Mają wiedzę o naszym dużym potencjale w postaci laboratoriów, wysoko wykwalifikowanej kadry naukowej, tak zwanych mózgów naukowych, którzy mogą z powodzeniem współpracować i wykonywać określone opracowania naukowe zlecone przez współpracujące z uczelnią firmy. W naszym najbliższym otoczeniu są przykłady efektywnej współpracy z naszym lokalnym biznesem, firmami: ITM, Fabryką Broni i innymi. Mottem funkcjonowania uczelni niech będzie: edukować, prowadzić badania i zarabiać. Ostatnio dotarły do mnie informacje, że jakaś firma wystąpiła o dofinansowanie na budowę punktów serwisowych dla

rowerów w mieście. Punkty te zapewniłyby podstawowy serwis rowerowy. Ponadto obecnie coraz bardziej modne są rowery elektryczne, które wymagają przecież ładowania, żeby mogły jeździć. Ale tu pojawia się problem: niestety rowery w zależności od marki mają różne systemy ładowania. tak jak dzieje się to w przypadku telefonów komórkowych - każda firma produkuje ładowarki tylko dla oferowanych przez siebie serii telefonów. Nie ma uniwersalnej wtyczki, którą można by zastosować doładowując dany rower elektryczny. Padło pytanie, czy uczelnia byłaby zainteresowana współpracą przy takim projekcie? Na naszym Wydziale Transportu, Elektrotechniki i Informatyki są pracownicy naukowcy, którzy na pewno potrafiliby rozwiązać ten problem tym bardziej, że kwestie ładowarek akumulatorów itp. to jest zakres ich naukowych zainteresowań i badań. Są propozycje, są możliwości a więc trzeba działać! Na bazie takiej współpracy mogą powstać interesujące artykuły naukowe, monografie, których punktacja może mieć ogromne znaczenie w procesie ewaluacji wydziałów. Jest to więc taki łańcuszek wzajemnych powiązań i zależności. Podkreślam też, że najbardziej korzystna wydaje się być bezpośrednia współpraca uczelni z firmami, w której wiele barier biurokratycznych można dość szybko pokonać, gdyż umowy te są skonstruowane w sposób elastyczny i dają możliwość wprowadzania korekt i zmian. Czasami bywa też tak, że uczelnia na takiej współpracy może zyskać „sprzętowo”, czyli otrzyma od danej firmy np. wyposażenie do laboratoriów. To też jest bardzo cenne, gdyż z reguły sprzęt ten jest bardzo zawansowany technologicznie a tym samym drogi.

Zarówno nasz Uniwersytet, jak i Rada Uczelni w warunkach pandemii funkcjonują w sposób dość szczególny. Czy te specyficzne wa-

runki, w jakich żyjemy i pracujemy, mają wpływ na pracę Rady?

Nam pandemia w funkcjonowaniu Rady akurat nie przeszkodziła. Wszystkie posiedzenia odbywały się face to face, oczywiście z zachowaniem reżimu sanitarnego itd. i w związku z tym nie odczuliśmy skutków pandemii jako Rada. Nie ograniczyło to naszej aktywności, nie odbywaliśmy żadnych posiedzeń zdalnie. Spotkania na „żywo” są, wydaje mi się, o wiele bardziej wydajne i skuteczne – bezpośredni kontakt międzyludzki zdecydowanie to ułatwia ale oczywiście rozumiemy wprowadzone obostrzenia. DDM zostało zachowane. Natomiast skutki lockdownu oczywiście odbiją się chociażby na zaburzonych relacjach międzyludzkich. To jest temat do wielu opracowań także naukowych.

Nad jakimi obecnie zadaniami, problemami pracuje Rada Uczelni i co planuje w najbliższej perspektywie?

Ażeby odpowiedzieć na to pytanie, muszę mocno podkreślić, że moja współpraca z rektorem układa się bardzo dobrze. Myślę, że to samo mogą powiedzieć pozostali członkowie Rady. Cenię sobie w tych relacjach to, że rektor jest bardzo uważnym słuchaczem naszych pomysłów i propozycji i każdy anonsowany przez nas problem poddaje gruntownej analizie. Oczywiście jako szef Uniwersytetu ma on głos decydujący i podejmuje optymalne decyzje i rozwiązania dla funkcjonowania uczelni. Nam, członkom Rady, zależy na tym, aby uczenia rozwijała się i miała jak najlepszą ofertę dydaktyczną dla studentów, kształciła ich w sposób nowoczesny a jednocześnie prowadząc badania naukowe przysparzała uczelni środków finansowych i była konkurencyjna dla innych ośrodków akademickich. Rodzą się też oczywiście nowe propozycje marketingowe, gdyż niezwykle istotne jest, żeby uczelnia była dobrze postrzegana nie tylko w otaczającym nas regionie ale również w innych ośrodkach

miejskich i pozamiejskich. Wszystkie ważne dla uczelni działania, wydarzenia są anonsowane w mediach. Zależy nam na tym, aby do uczelni przychodzili kandydaci z różnych, także małych miejscowości, dlatego nasza polityka informacyjna adresowana jest do młodzieży właśnie z tych mniejszych ośrodków. Ta polityka piarowo - reklamowa ma doprowadzić do tego, że studentów na naszej uczelni będzie coraz więcej. Jako rada ustalamy to na bieżąco z Panem Michałem Czyżewiczem odpowiedzialnym za promocję uczelni i myślę że są już tego wymierne efekty. Tegoroczny nabór na rok akademicki 2021/2022 powinien być tego przykładem.

Bardzo dziękuję za rozmowę i życzę spełnienia wszystkich założonych przez Radę zadań.

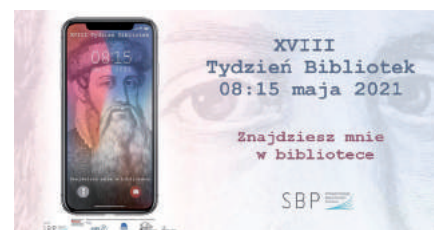
(rozmawiał Wojciech Bielawski)

(od red.): **Sławomir Baćkowski**, dyrektor radomskiego oddziału *Echa Dnia*; jest absolwentem Wydziału Mechanicznego Politechniki Radomskiej (dzisiejszego Uniwersytetu Technologiczno - Humanistycznego) oraz podyplomowych studiów menadżerskich na Uniwersytecie Warszawskim. Od 1991 roku pracuje w *Echu Dnia*. Przez rok był zastępcą dyrektora oddziału, a od 2001 roku jest nieprzerwanie dyrektorem radomskiego oddziału *Echa Dnia*. Jest inicjatorem wielu przedsięwzięć o charakterze społecznym, realizowanych przez radomską redakcję *Echa Dnia*, np. wybory miss Ziemi Radomskiej. W 2020 roku został przewodniczącym Rady Uczelni Uniwersytetu Technologiczno - Humanistycznego w Radomiu. Siedmioosobowa rada jest – obok senatu i rektora – najważniejszym statutowym organem uczelni. Aktywny sportowo - jazda na rowerze, piesze wycieczki; pasjonat pływania i dobrej muzyki; gra na akordeonie i pianinie.

AKTUALNOŚCI

Promowanie czytelnictwa**TYDZIEŃ BIBLIOTEK**

Biblioteka Główna UTH Rad. włączyła się w tym roku w święto czytelnictwa i bibliotek – Ogólnopolski Tydzień Bibliotek. Jest to akcja organizowana od wielu lat przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, a jej głównym celem jest promowanie czytelnictwa, zwiększenie zainteresowania książką w szerokich kręgach społeczeństwa, podkreślenie roli bibliotek, przedstawienie korzyści płynących z czytania oraz uczestnictwa w życiu kulturalnym bibliotek.



Niestety ze względu na sytuację epidemiologiczną związaną z trwającą pandemią, całą swoją aktywność Biblioteka zmuszona była przenieść do sieci - realizowała Tydzień Bibliotek w przestrzeni wirtualnej.

Tegoroczny XVIII Tydzień Bibliotek, który trwał od 8 do 15 maja, odbył się pod hasłem „Znajdziesz mnie w bibliotece”. Jego autorką jest Marzena Przybysz, członek Prezydium Zarządu Głównego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. To wielowątkowe, wielozdarszeniowe hasło, które można umieścić na różnorodnych płaszczyznach dnia codziennego, nawiązuje także do bieżącej sytuacji. Po czasie ścisłej izolacji i przebytej kwarantanny w dobie pandemii następuje czas wyjścia do stref społecznych, śródownisk i instytucji kultury. Hasło to można odnieść zarówno do fizycznej obecności w realnej przestrzeni bibliotecznej, jak i do działalności bibliotek on-line, do ich cyfrowych zasobów dzięki technologiom informacyjnym.

W ramach Tygodnia Bibliotek Biblioteka Główna UTH Rad. zamieszczała na swojej stronie internetowej oraz na profilu na Facebooku informacje dotyczące m.in. testowych dostępów aż do 16 baz danych oraz wielu nowościach, o które wzbogaciła swój księgozbiór w ostatnim czasie. Nawiązując do hasła tegorocznego Tygodnia Bibliotek zamieszczone zostały zdjęcia oraz informacje na temat naszych zbiorów. Zaprezentowaliśmy wartościowy zbiór dotyczący garbarstwa, którego Radom był zagłębiem w wiekach XIX i XX, a który można znaleźć w naszej Bibliotece, oraz cymelia wchodzące w skład księgozbioru: książki zabytkowe, pieczętki pokazujące, że w naszym zbiorze znalazły się pozycje z kolekcji znanych osób lub instytucji.

W czasie obchodów Tygodnia Bibliotek oczywiście nie mogło zabraknąć sentymentalnego powrotu do przeszłości. Na stronie internetowej zostały zamieszczone zdjęcia sprzed lat budynku, w którym obecnie mieści się Biblioteka Główna. Czytelnicy mogli również zapoznać się z krótką historią Biblioteki, której dzieje nierozdzielnie związane są



Biblioteka Główna UTH Rad.

z historią Uczelni i etapami jej rozwoju, a początki jej działalności sięgają aż 1950 roku.

Zgodnie z ideą obchodów Tygodnia Bibliotek na stronie Biblioteki zamieszczone zostały informacje dotyczące promowania czytelnictwa, korzystania z zasobów bibliotecznych oraz cyfrowych baz danych. Mogliśmy również dowiedzieć się o planach Biblioteki związanych z uruchomieniem Cyfrowego Repozytorium, które będzie doskonałym sposobem na promocję dorobku naukowego pracowników, doktorantów i studentów naszej Uczelni. Warto również wspomnieć, że Biblioteka Główna na czas obchodów Tygodnia Bibliotek ogłosiła abolicję, dzięki której wszyscy zapominalscy mieli możliwość oddawania wypożyczonych książek bez pobierania opłat za przetrzymanie.

Mamy nadzieję, że kolejne obchody Tygodnia Bibliotek i związane z nim wydarzenia takie, jak: spotkania, wystawy, konferencje odbędą się w tradycyjnej formie i będą realizowane nie tylko w przestrzeni wirtualnej.

Wojciech Bielawski

(od red.): **mgr Beata Siebuła**, absolwentka Bibliotekoznawstwa i Informacji

Naukowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach. Ukończyła studia podyplomowe Broker informacji na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego Jana Kochanowskiego w Kielcach. Od 2000 roku pracownik Biblioteki Głównej Politechniki Radomskiej – obecnie UTH Rad. W latach 2004-2016 przedstawiciel pracowników Biblioteki Głównej w Radzie Bibliotecznej- organie opiniotwórczym Rektora. Od 2010 r. Bibliotekarz Systemowy komputerowego systemu bibliotecznego PROLIB. W latach 2012-2015 Kierownik Sekcji Opracowywania Druków Zwartych. Od 2015 r. Kierownik Oddziału Informacji Naukowej. Od 2021 r. p.o. Dyrektora Biblioteki Głównej UTH i członek Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich.



Oryginalny i cenny wkład w badania i literaturę

„COMPETITIVENESS AND ECONOMIC DEVELOPMENT IN EUROPE. PROSPECTS AND CHALLENGES”

Publikacja książki „Competitiveness and Economic Development in Europe. Prospects and Challenges” pod redakcją Sławomira Bukowskiego, Aliny Hyz oraz Marzanny Lament stanowi efekt wieloletnich interdyscyplinarnych badań naukowych prowadzonych w środowisku międzynarodowym, które zostały zainicjowane przez prof. Sławomira Bukowskiego (UTH Rad.), prof. Alinę Hyz (University of West Attica, Ateny, Grecja) oraz prof. UTH Rad. Marzannę Lament (UTH Rad.).

Książkę sygnuje renomowane wydawnictwo naukowe Taylor&Francis Routledge. W projekcie uczestniczyli naukowcy z Wielkiej Brytanii, Francji, Włoch, Grecji, Turcji, Słowacji oraz Polski. Wśród autorów z Polski należy zauważyć udział naukowców z Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu oraz Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku. Opublikowanie wyników badań w jednym z najbardziej renomowanych światowych wydawnictw jest wyrazem wysokiej oceny wyników badań prowadzonych na naszej Uczelni.

„Książka analizuje nowy system produkcyjny, środowiska technologiczne, handlowe, finansowe i instytucjonalne, mając na celu proporcjonalny podział korzyści i kosztów wzrostu gospodarczego. Międzynarodowy zespół badawczy pod kierunkiem prof. Sławomira Bukowskiego, prof. Aliny Hyz i dr hab. Marzanny Lament, prof. UTH Rad. jest oryginalną i wartościową próbą przedstawienia ważnych problemów z zakresu nauk ekonomicznych. Nie bez powodu redaktorzy na końcu wprowadzenia wyrażają nadzieję, że książka ożywi tak potrzebną debatę na temat przyszłości gospodarki europejskiej.” Tak o publikacji pisze Mario Nicolliello, badacz Business Administration na Uniwersytecie w Pizie we Włoszech.

Natomiast prof. Haris Naxakis, Katedra Rachunkowości i Finansów Uniwersytetu Ioannina, Grecja dodaje: *„Autorzy analizują teoretyczne problemy różnych aspektów konkurencyjności i rozwoju gospodarczego. Wykorzystują studia przypadków z różnych krajów, aby udowodnić, poprzeć lub odrzucić istniejące teorie i zaproponować nowe rozwiązania. Książka stanowi oryginalny i cenny wkład w badania i literaturę. Wyjątkowe, interdyscyplinarne podejście do omawianych problemów sprawia, że książka ta*

fascynuje nie tylko profesjonalistów, ale także wszystkich zainteresowanych przyszłością szybko zmieniającego się świata.”

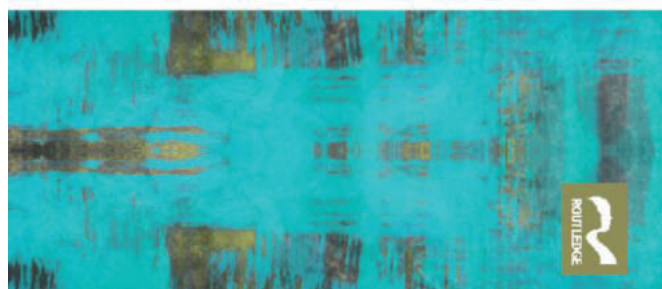
Wojciech Bielawski



COMPETITIVENESS AND ECONOMIC DEVELOPMENT IN EUROPE

PROSPECTS AND CHALLENGES

Edited by
Sławomir I. Bukowski, Alina Hyz
and Marzanna B. Lament



Książka z renomowanej oficyny wydawniczej

EKOLOGICZNE MATERIAŁY SORPCYJNE

Wydawnictwo Taylor&Francis opublikowało książkę „Synthetic Sorbent Materials Based on Metal Sulphides and Oxides”, w której podejmowany jest ważny i aktualny temat ochrony środowiska z zastosowaniem inżynierii chemicznej i nanotechnologii. Jej współautorami są dr hab. inż. Mirosław Rucki i dr inż. Zbigniew Siemiątkowski, pracownicy Wydziału Mechanicznego w Katedrze Technologii Maszyn.

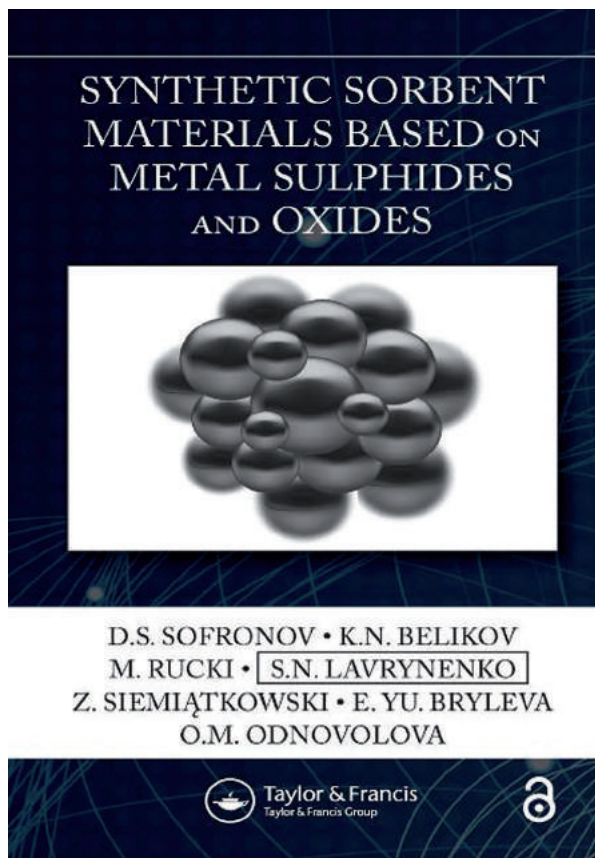
Zjawisko sorpcji pozostaje jednym z podstawowych metod usuwania z wody szkodliwych zanieczyszczeń, szczególnie w końcowej fazie procesu oczyszczania ścieków. Przedmiotem zainteresowania interdyscyplinarnego międzynarodowego zespołu autorów jest produkcja materiałów sorpcyjnych, które muszą być bardziej ekologiczne, wymagać minimalnego zużycia energii i nie pozostawiać nieprzyjaznych dla środowiska czynników. Opisane w tej książce badania skoncentrowały się na roztworach wodnych bez użycia jakichkolwiek rozpuszczalników organicznych, by zachować maksymalną ekologiczność syntezy sorbentów. Przedstawiono dane doświadczalne dotyczące syntezy mikro- i nanocząstek siarczków cynku, miedzi i kadmu; tlenków żelaza i wodorotlenku manganu.

Autorzy w powyższej publikacji skupili się szczególnie na jednym z wiodących trendów w syntezie sorbentów, polegającym na modyfikacji warunków syntezy proszków, prowadzących do zmian wymiarów i morfologii mikro- i nanocząstek, a w konsekwencji, właściwości sorpcyjnych. Zaproponowane proekologiczne technologie syntezy wraz z modyfikacjami pozwalają uzyskiwać najmniejszym kosztem najlepszy efekt

sorpcyjny, co decyduje o kluczowym ich znaczeniu dla ochrony środowiska, w szczególności dla oczyszczania ścieków.

Wojciech Bielawski

(od red.): *Taylor & Francis (założone w 1852 roku) to brytyjskie wydawnictwo zajmujące się wydawaniem książek i czasopism naukowych. W ciągu roku jego nakładem wychodzi ponad 1000 czasopism oraz 1800 nowych tytułów książkowych.*



Wystawy, spotkania, sesje naukowe...

WSPÓŁPRACA Z MUZEUM

W dniu 19 marca 2021 roku została podpisana umowa o współpracy pomiędzy Uniwersytetem Technologiczno-Humanistycznym im. K. Pułaskiego a Muzeum im. Jacka Malczewskiego w Radomiu. Umowę sygnowali Jego Magnificencja Rektor Uczelni prof. dr hab. Sławomir Bukowski oraz Dyrektor Muzeum Leszek Ruszczyk.

Obydwie strony są zgodne, że jest to ważny krok na drodze do pełnej integracji życia kulturalnego i naukowego miasta i regionu. Jak zaakcentował JM Rektor, warto powracać do dziedzictwa artystycznego Jacka Malczewskiego, przypominając o radomskich korzeniach tego wybitnego twórcy. Jacek Malczewski, obok Jana Kochanowskiego i Witolda Gombrowicza, winien stać się, jak podkreślały to obie strony porozumienia, symbolicznym promotorem potencjału (nie tylko kulturowego) miasta i regionu.

Beneficjentami podpisanej umowy będą z jednej strony pracownicy i studenci Wydziału Filologiczno-Pedagogicznego UTH Rad., z drugiej Muzeum, inicjujące wydarzenia kulturalne.

Uczelnia w ramach działalności Wydziału zobowiązuje się do kształcenia studentów na specjalistów w dziedzinie komunikacji społecznej według zapotrzebowania zgłaszanego przez rynek kultury, w tym muzeum. Uczelnia także, poprzez Wydział Filologiczno-Pedagogiczny, będzie brała aktywny udział w wydarzeniach kulturalnych i promocyjnych organizowanych przez muzeum. Studenci, w ramach wolontariatu, wspomagać będą muzeum w jego działaniach statutowych, uczestniczyć w redagowaniu czasopisma „Arte Fakty”, publikować tam własne teksty (artykuły naukowe, recenzje, felietony, eseje, reportaże wywiady), prowadzić działania promujące muzeum w mediach tradycyjnych i społecznościowych.

Muzeum zobowiązuje się do udzielania wsparcia, pomocy organizacyjnej przy podejmowaniu przez obie strony wspólnych inicjatyw kulturalnych i naukowych (wystawy, sesje naukowe, wykłady, spotkania z twórcami), a także stworzy warunki do realizacji praktyk zawodowych dla studentów Wydziału Filologiczno-Pedagogicznego.

Przypomnijmy, że Wydział kształci filologów angielskich i germańskich, dziennikarzy, pedagogów, pracowników socjalnych, nauczycieli wychowania fizycznego.

W dniu podpisywania umowy JM Rektora UTH Rad. reprezentował dziekan Wydziału Filologiczno-Pedagogicznego dr hab. Dariusz Trzeźniowski, prof. UTH Rad.

Wojciech Bielawski

Uniwersytet przyjazny osobom z niepełnosprawnościami

NIEPEŁNOSPRAWNI SĄ WŚRÓD NAS

Na Uniwersytecie Technologiczno – Humanistycznym im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu studenci z niepełnosprawnością stanowią ważny odsetek społeczności akademickiej. Uczelnia od dłuższego czasu podejmuje działania zmierzające do zwiększania dostępności mobilnej oraz wyrównywania szans edukacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami.

W 2019 roku weszła w życie Ustawa o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Zobowiązuje ona również naszą Uczelnię do polepszania warunków studiowania, podwyższania możli-

wości rozwoju naukowego i badań naukowych osób z niepełnosprawnościami. W związku z tym w ramach projektu „UTH Rad. dostępny dla wszystkich” zostało utworzone Biuro Osób Niepełnosprawnych, którym

kieruje pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych wspierany przez asystenta ds. Osób Niepełnosprawnych. Biuro podlega prorektorowi ds. dydaktycznych i studenckich. Priorytetem działań BON jest student

z niepełnosprawnością, zaś głównym celem działalności, stworzenie osobom ze szczególnymi potrzebami warunków przyjaznego funkcjonowania w roli studenta na równych prawach z innymi.

Studiowanie osób z niepełnosprawnościami to sprawa nie tylko zainteresowanych studentów, lecz przede wszystkim Uczelni. Wszelkie działania BON, oprócz niwelowania nierówności, mają na celu zmianę myślenia na temat osób z niepełnosprawnościami oraz ich postrzegania. Nikt z nas nie zastanawia się nad tym, czy dostanie się do sali wykładowej sprawi mu trudności i ile czasu nam to zajmie. Nie myślimy również o nierównościach chodników, stromych schodach czy braku windy. Dostosowanie przestrzeni budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnościami to nie wszystko. Studenci ze szczególnymi potrzebami wymagają również niejednokrotnie wsparcia merytorycznego Uczelni. Dla ułatwienia kontaktu i przejrzystości informacji została rozbudowana zakładka Studenci z niepełnosprawnością na stronie Uczelni. Można

w niej znaleźć aktualności, informacje o zakresie działalności Biura, przydatne linki. Zarówno studenci, pracownicy administracyjni, jak i wykładowcy pracujący ze studentem z niepełnosprawnością znajdą w tym miejscu pomocne materiały informacyjne, poradniki i wskazówki.

W naszym społeczeństwie niestety nadal pokutuje myślenie wykluczające inność. Wszelkie działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami powinny zaczynać się od myśli – my powinniśmy zmienić myślenie i dopasować otoczenie do potrzeb tych osób, a nie odwrotnie. Dobre praktyki, projektowanie uniwersalne, racjonalne usprawnienia, pozytywne podejście, otwartość, kreatywność w działaniu – to hasła przewodnie naszego działania, którymi powinien kierować się każdy z członków społeczności uniwersyteckiej.

*oprac. Wojciech Bielawski
na podstawie
materiałów otrzymanych
od Agnieszki Błazej-Olszewskiej*



(od red.): **Agnieszka Błazej – Olszewska** - Pełnomocnik ds. Osób Niepełnosprawnych na Uniwersytecie Technologiczno-Humanistycznym im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu, absolwentka Wydziału Politologii i Nauk Społecznych Uniwersytetu M. Curie-Skłodowskiej w Lublinie, specjalność dziennikarstwo. Z zamiłowania optymistka, z konieczności – twardo stąpająca po ziemi. Motto życiowe - wystarczy chcieć!
a.blazej-olszewska@uthrad.pl
bon@uthrad.pl



Podjazd dla osób niepełnosprawnych do budynku rektoratu siedziby Biura Osób Niepełnosprawnych

Szkolenia, konferencje, praktyki

WSPÓŁPRACA z FSN-T NOT

Dziekan Wydziału Inżynierii Chemicznej i Towaroznawstwa dr hab. inż. Marcin Kostrzewa, prof. UTH Rad. podpisał porozumienie o współpracy z Radomską Radą Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej.

RR FSN-T NOT reprezentowali: prezes dr hab. inż. Krzysztof Śmiechowski, prof. UTH Rad. oraz dyrektor biura, członek zarządu Paweł Kubicki. Jest to kolejny krok ku zacieśnianiu współpracy pracowników i studentów Wydziału Inżynierii Chemicznej i Towaroznawstwa z organizacjami społeczno – gospodarczymi regionu.

Inicjatywa ma służyć zintensyfikowaniu wspólnych działań w zakresie prowadzenia szkoleń, konferencji, warsztatów i innych wydarzeń mających na celu ciągłe doskonalenie w obszarach: inżynierii chemicznej, towaroznawstwa, inżynierii środowiska oraz bezpieczeństwa i higieny pracy. Uzgodniono formułę współpracy w tych dziedzinach. Ponadto strony zobowiązały się do wspólnych działań w zakresie organizacji wysokiej jakości praktyk zawodowych studentów kierunków studiów prowadzonych na WICiT. Ma to ogromne znaczenie nie tylko w doskonaleniu procesu dydaktycznego ale także stwarza okazję do podjęcia przyszłej pracy zawodowej przez absolwentów naszej uczelni.

Wojciech Bielawski

(od red.): **Dr hab. inż. Krzysztof ŚMIECHOWSKI, prof. UTH Rad.** Jego tematyka naukowo-badawcza to: badania procesów obróbki skór, ekologiczne aspekty produkcji skór, technologie proekologiczne w przetwórstwie kolagenu, badanie właściwości higienicznych skór i wyrobów skórzanych, biomateriały, materiałoznawstwo garbarskie. Odbił staże naukowo-dydaktyczne w Czechach, Danii,

Hiszpanii, Litwie, Niemczech, Rosji i Włoszech. Jest autorem, współautorem lub redaktorem: 13 książek, 15 artykułów w recenzowanych czasopismach zagranicznych z tzw. listy filadelfijskiej i ponad 25 w czasopismach krajowych, 20 rozdziałów lub podrozdziałów monografii, 1 patentu i 1 wzoru użytkowego, ponad 70 referatów na konferencjach międzynarodowych i ponad 20 na konferencjach krajowych. Był kierownikiem, wykonawcą łącznie w ponad 30. projektach i pracach badawczych, pracach zleconych i grantach z funduszy europejskich.

W latach 2002-2008 i 2014-2016 pełnił funkcję dziekana Wydziału Inżynierii i Towaroznawstwa UTH Rad. Od 2018 roku jest kierownikiem Uniwersytetu Trzeciego Wieku, przy UTH w Radomiu.

Od 2003 roku jest przewodniczącym Kapituły Odznaczenia – Kolagen, zasłużony dla branży skórzanej. Jest członkiem Rady Programowej czasopisma „Przegląd Włókienniczy-Włókno, Odzież, Skóra”. Uczestniczy w pracach nad normami w sekcji 20-Obuwie i Skóra Polskiego Komitetu Normalizacyjnego. Aktywnie od lat działa w strukturach NOT (członek zarządu) i Stowarzyszenia Włókienników Polskich (był wiceprezsem Zarządu Głównego w Łodzi, obecnie jest wiceprzewodniczącym Rady Głównej SWP). Od 2018 roku pełni funkcję prezesa TJO FSNT NOT w Radomiu; także reprezentuje Mazowsze jako członek Rady Krajowej FSNT NOT w Warszawie.



Sygnatariusze porozumienia. Od lewej: dziekan Wydziału Inżynierii Chemicznej i Towaroznawstwa dr hab. inż. Marcina Kostrzewa, prof. UTH Rad., dr hab. inż. Paweł Religa, prof. UTH Rad.- prodziekan, prezes FSN-T NOT dr hab. inż. Krzysztof Śmiechowski, prof. UTH Rad. oraz dyrektor Biura, członek zarządu Paweł Kubicki.

Nowa jakość kształcenia – „Zintegrowany program UTH Rad.”

Od 02.04.2018 r. Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu realizuje projekt pt. „Zintegrowany Program UTH Rad.” nr projektu POWR.03.05.00-00-Z105/17, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja i Rozwój (POWER), Oś Priorytetowa III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, Działanie 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych. Celem projektu jest podniesienie kompetencji osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym, odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa.

Projekt przewiduje podniesienie kompetencji studentów i pracowników dydaktycznych 6 wydziałów UTH Rad. oraz pracowników administracji. Głównymi obszarami działań w projekcie są m.in.:

- **opracowanie i wdrożenie nowych programów kształcenia**, w tym utworzenie 2 nowych specjalności prowadzonych w języku

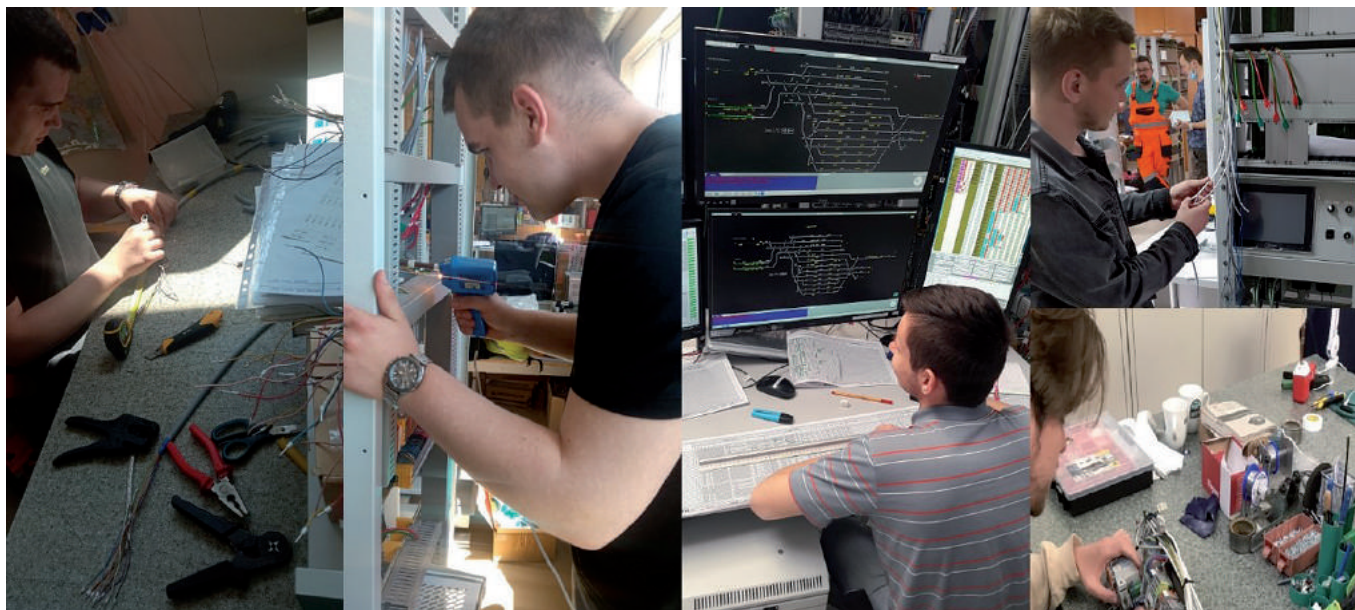
angielskim: na Wydziale Mechanicznym to specjalność: Computer Aided Engineering (CAE) oraz na Wydziale Ekonomii i Finansów - International Business and Finance (IBF).

- **włączenie wykładowców z zagranicy w prowadzenie programów kształcenia w UTH Rad**, w tym obszarze wsparcia realizowane

są wykłady prowadzone przez wybitnych specjalistów z zagranicy m.in. z zakresu: sztuki (wykładowcy z Niemiec, Szwajcarii, Czech, Ukrainy), filologii angielskiej i germańskiej (wykładowcy ze Słowacji, Austrii i Niemiec), inżynierii materiałowej (wykładowca z Ukrainy), jak również z zakresu ekonomii (wykładowcy



Wykłady i warsztaty pt.: „Sztuka i wartości etyczne” przeprowadzone na Wydziale Sztuki z wykorzystaniem aplikacji MS Teams. Zajęcia przeprowadził Wykładowca z Uniwersytetu w Genewie prof. Eric Maeder



z Francji, Grecji, Wielkiej Brytanii i Turcji).

- **podnoszenie kompetencji studentów** – w ramach wsparcia zorganizowano specjalistyczne szkolenia dla studentów UTH Rad. kierunków: fizjoterapia, wychowanie fizyczne, turystyka i rekreacja, transport i logistyka, elektrotechnika, mechanika i budowa maszyn, budownictwo, odnawialne źródła energii, samochody i bezpieczeństwo w transporcie drogowym, ekonomia, filologie angielska i germańska, grafika, architektura wnętrz, grafika sztuka mediów i edukacja wizualna. Jak wykazały badania ankietowe, zaplanowane w projekcie szkolenia mają na celu nabycie przez studentów kompetencji oczekiwanych przez pracodawców i przyczyniają się tym samym do znalezienia przez nich pracy zgodnie z wykształceniem.
- **organizacja staży studenckich w przedsiębiorstwach** – w ramach tej formy wsparcia studenci Wydziałów: Mechanicznego, Transportu i Elektrotechniki oraz Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu uczestniczą w płatnych stażach zawodowych w firmach. Uczestnictwo w stażach ułatwia znalezienie pracy studentom.

W ramach projektu studenci uczestniczą również w wizytach studyjnych w zakładach pracy, zapoznając się ze specyfiką przyszłego zawodu.

Do tej pory ze wsparcia skorzystało: 407 studentów UTH Rad., 78 pracowników dydaktycznych z zakresu: m.in. pedagogiki, fizjoterapii, wychowania fizycznego, metod statystycznych w badaniach społecznych i naukach medycznych, metod analizy sensorycznej w ocenie i doskonaleniu produktów spożywczych, audytor wewnętrzny ISO 17025, analiza ryzyka - metodyka i wdrożenie wg ISO 27005 oraz ISO 31000, języka angielskiego, transportu, programów informatycznych wspomagających proces nauczania języka obcego, szkolenia z zakresu: z programu Ansys CFD, modyfikacji algorytmów sterujących w silnikach spalinowych z wykorzystaniem hamowni podwoziowej V-TECH, LabView, obsługi aparatury pomiarowej AVL, tutoringu, mediacji rówieśniczych i szkolnych. W ramach projektu kompetencje podniosło również 55 pracowników administracyjnych UTH Rad., którzy uczestniczyli w szkoleniach m.in. z zakresu podatku od towarów i usług, nauczania, zamówień publicznych w tym zamówień do 30 000 euro, komisja przetargowa

w postępowaniu o udzielenie zamówień publicznych, szkolenia z zawierania umów zakupu, czasu pracy kierowców, realizacji i rozliczania projektów, zasad rozliczania pensum dydaktycznego warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia, obsługi studenta zagranicznego od rekrutacji po ukończenie studiów.

W celu poprawy jakości kształcenia w ramach projektu w UTH Rad. zostały utworzone otwarte zasoby edukacyjne, tj. przeprowadzono digitalizację prac artystycznych pracowników dydaktycznych Wydziału Sztuki, którzy posiadają interesujący dorobek artystyczny. Baza ta jest znakomitym narzędziem wykorzystywanym w dydaktyce prowadzonej na Wydziale Sztuki.

Ponadto w projekcie w ramach wsparcia dla Biblioteki Głównej UTH Rad. zakupiono 4 stanowiska komputerowe dla osób niewidomych i słabowidzących oraz z niepełnosprawnością ruchową. Szczegółowe informacje na temat projektu dostępne są na stronie: www.z105.uniwersytetradom.pl

Realizacja projektu zaplanowana jest do marca 2023 roku.

Katarzyna Mucha

Wspólne publikacje na dobry początek

WOJSKOWY PARTNER UCZELNI

W marcu 2021 roku Rektor Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego prof. dr hab. Sławomir Bukowski oraz płk dr inż. Paweł Sweklej - dyrektor Wojskowego Instytutu Techniki Pancernej i Samochodowej (WITPiS) z Sulejówka podpisali umowę przewidującą wspólne prace badawcze oraz działania w zakresie kształcenia kadry i studentów.

Nowy partner naszego Uniwersytetu dysponuje doświadczoną kadrą badawczą oraz posiada wyspecjalizowaną aparaturę i infrastrukturę laboratoryjną pozwalającą na badanie między innymi parametrów ruchu pojazdu, drgań, hałasu w różnych warunkach terenowych. Instytut może prowadzić badania elementów pojazdów w zmiennych warunkach temperaturowych (komora niskotemperaturowa) oraz badania umożliwiające ocenę odporności konstrukcji pojazdu na silne oddziaływanie zewnętrzne (np. wybuch – co jest jedną z unikatowych specjalności Instytutu). WITPiS spełnia standardy jakości ISO 9001 w zakresie badań certyfikacyjnych pojazdów, w tym pojazdów specjalnych.

W latach 2019-2020 na Wydziale Mechanicznym UTH Rad. na zlecenie WITPiS prowadzone były prace badawcze nad układem awaryjnego zasilania i sterowania silnikiem spalinowym. Prace te zakończyły się w grudniu 2020, a ich wynikiem jest prototyp układu umożliwiającego poruszanie się pojazdem z uszkodzonym układem elektrycznym i elektronicznym. (od red.: vide: „Kurier Uniwersytecki” Nr 1/2021 s. 31-33).

Wyniki badań realizowanych w ramach współpracy UTH Rad. oraz WITPiS są przedmiotem wspólnych publikacji. Pierwsza z nich dotyczą-

ca zasilania silnika o zapłonie samoczynnym jednorodną mieszanką paliwowo-powietrzną z wykorzystaniem paliwa JP-8 (F-34 kod NATO) ukazała się w grudniu 2020 w piśmie „Advances in Science and Technology Research Journal (ASTRJ)” Vol. 14, 4, 2020 i nosi ona tytuł: „*Low Temperature Combustion of Jet Propellant-8 Fuel in Compression Ignition Engine with the Low Compression Ratio*”. Publikacja przygotowana została przez dr. inż. Grzegorza Pawlaka i mgr. inż. Patryka Płochockiego z WITPiS oraz dr. inż. Tomasza Skrzeka z UTH Rad. Następna publikacja pt. „*The Examination of Injection Strategies of Jet Propellant-8 and the Concept of a Multi-Fuel IC Engine*”, tych samych autorów, uzyskała pozytywne recenzje i ukaże się ona w nowym czasopiśmie wydawnictwa Elsevier – „FUEL Communications”. Kolejny wspólny artykuł dotyczący nowej koncepcji silnika wielopaliwowego i zasilania silnika o zapłonie samoczynnym paliwem JP-8 (F-34) oraz jego mieszaninami pod tytułem: „*The Experimental Verification of the Multi-Fuel IC Engine Concept with the Use of Jet Propellant-8 (JP-8) and Its Blends with Pure Rapeseed Oil*” opublikowany będzie w piśmie „International Journal of Energy and Environmental Engineering” wydawnictwa Springer.

Rozszerzenie współpracy UTH Rad. i WITPiS będzie oznaczać silne wzmocnienie potencjału badawczego obydwu ośrodków. Pozwoli to wykonywać kolejne wspólne prace badawcze i aplikacje o projekty w szerokim zakresie tematycznym, w tym realizowane z podmiotami zewnętrznymi w konkursach organizowanych przez NCBiR oraz MON. W tym roku, wykorzystując potencjał Wydziału Mechanicznego UTH Rad., a w szczególności bazę laboratoryjną do badań silników spalinowych, rozpoczęto wspólne badania dotyczące możliwych zastosowania paliwa JP-8 do długotrwałego zasilania standardowych silników o zapłonie samoczynnym, co jest zagadnieniem istotnym z punktu widzenia potrzeb wojska. Aktualnie analizowana jest też możliwość uruchomienia w naszym Uniwersytecie międzywydziałowych studiów podyplomowych z zakresu wdrażania i zapewnienia jakości sprzętu wojskowego.

oprac. Wojciech Bielawski
na podst. materiałów otrzymanych
od dr. hab. inż. Andrzeja Puchalskiego,
prof. UTH Rad.,
dziekana Wydziału Mechanicznego

Edukacja międzynarodowej grupy studentów

ERASMUS+ AUTOMATIVE ACADEMY

Ważnym elementem integracji europejskiej jest program Erasmus+, który wspiera m.in. studentów oraz nauczycieli w ich rozwoju osobistym, zawodowym i naukowym. W ramach tego programu wszyscy studenci, spełniający odpowiednie wymagania, mogą odbyć część studiów w wybranym przez siebie ośrodku akademickim, posiadającym kartę Erasmusa (ECHE). Również nauczyciele mają możliwość wyjazdu do zagranicznych uczelni np. w celu prowadzenia zajęć ze studentami.

Dotychczas, takie działania były realizowane bez przeszkód i każdy student UTH Rad. oraz pracownik naszej uczelni mogli uzyskać stypendium programu Erasmus. Niestety, pandemia COVID-19 znacząco ograniczyła dotychczasową formę wymiany akademickiej. Pomimo tych trudności powstają inicjatywy, które pozwalają rozwijać międzynarodową współpracę akademicką. Jej przykładem jest Erasmus+ Automotive Academy (EAA) – Akademia Motoryzacyjna Erasmus+. Inicjatywa została przygotowana na Wydziale Mechanicznym przez dr. hab. inż. Krzysztofa Górskiego, prof. UTH Rad., który zaprosił do współpracy partnerów z zaprzyjaźnionych, europejskich uniwersytetów. Zaproszenie zostało skierowane do: International Hellenic University, University of Oviedo, University of Salerno, Latvia University of Life Sciences, Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas and Technologies, Vilnius Gediminas Technical University.

Inicjatywa została entuzjastycznie oceniona przez wszystkich zaproszonych partnerów, którzy utworzyli konsorcjum EAA, realizujące cele programu Erasmus+. Warto zauważyć, że nasi zagraniczni partnerzy zaproponowali rozszerzenie składu Akademii. Dołączyli przedstawiciele kolejnych dwóch uniwersytetów, tj. Budapest University of Technology and Economics oraz University of Craiova, z którymi nasza uczelnia podpisała nowe umowy bilateralne

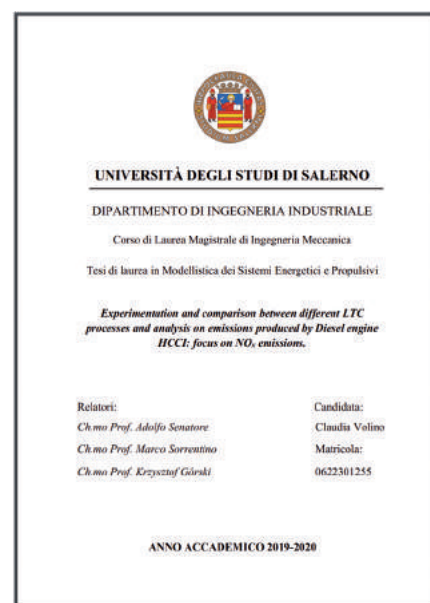
dotyczące współpracy w ramach programu Erasmus+.

Ideą EAA jest wspólna edukacja międzynarodowej grupy studentów zainteresowanych problemami motoryzacji. Warto zauważyć, że w tym zakresie na Wydziale Mechanicznym UTH Rad. oferowane są studia na kierunku Samochody i Bezpieczeństwo w Transporcie Drogowym, które są popularne wśród zagranicznych studentów wybierających nasz Uniwersytet jako miejsce realizacji swoich studiów w ramach programu Erasmus+.

Program wykładów EAA, zaplanowanych do wykonania w semestrze letnim 2021 r., został uzgodniony ze wszystkimi partnerami. Zaproponowali oni przedstawienie ośmiu wykładów, dotyczących wybranych aspektów motoryzacji, a szczególnie w obszarze paliw, elektromobilności oraz bezpieczeństwa. Szczegółowy harmonogram tych wykładów, prowadzonych na platformie MS Teams, dostępny jest na stronie internetowej <http://www.eaa.uniwersytetradom.pl/>.

Wirtualna inauguracja EAA odbyła się w dniu 15 marca 2021 r. Uczestniczyli w niej m.in. JM Rektor UTH Rad. prof. dr hab. Sławomir Bukowski, profesorowie zagranicznych uczelni tworzących EAA, tj.: Ruslans Šmigins (Łotwa), Adolfo Senatore (Włochy), Máté Zöldy (Węgry), David Anseán (Hiszpania), Sviatoslav Krysh-topa (Ukraina), Costin Badica (Rumunia), Theodoros Kosmanis (Grecja)

oraz Jonas Matijošius (Litwa), zagraniczni studenci oraz kadra i studenci UTH Rad. Wydarzenie otworzył koordynator EAA, dr hab. inż. Krzysztof Górski, prof. UTH Rad., który powitał i przedstawił uczestników Akademii oraz krótko scharakteryzował jej cele. Następnie wypowiedzieli się przedstawiciele zagranicznych uczelni oraz rektor naszego uniwersytetu, który podziękował partnerom EAA za wysiłek na rzecz rozwoju współpracy pomiędzy naszymi uczelniami w ramach programu Erasmus+. Profesor Adolfo Senatore podkreślił bardzo dobre relacje łączące Uniwersytet w Salerno z UTH Rad. Podziękował za opiekę w okresie pandemii nad włoskimi studentkami: Claudią Volino oraz Marią De Simone, które w lutym ubiegłego roku rozpoczęły



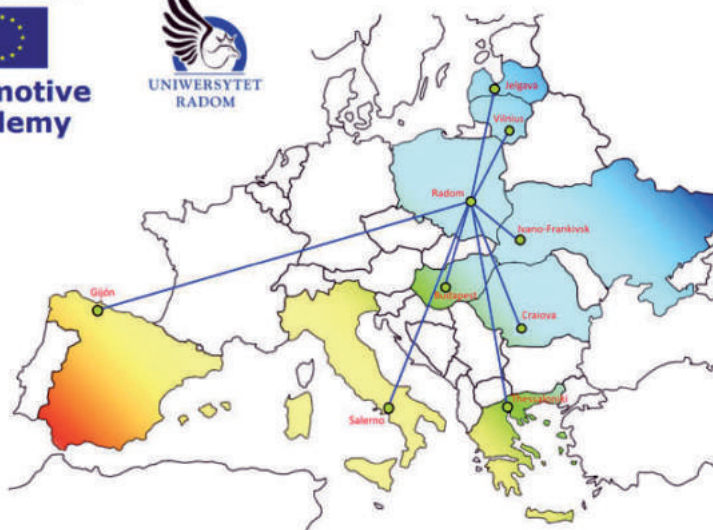
studia na Wydziale Mechanicznym naszej Uczelni. Studentki wykonały w Katedrze Pojazdów Samochodowych odpowiednie badania do swoich prac magisterskich, które w grudniu ubiegłego roku zostały obronione we włoskim uniwersytecie. Wykonanie tych badań było możliwe dzięki zaangażowaniu dr. inż. Tomasza Skrzeka z Wydziału Mechanicznego.

Równie serdecznie wypowiedział się prof. Theodoros Kosmanis, reprezentujący International Hellenic University, który podkreślił, że właśnie upływa 10 lat jego owocnej współpracy z Wydziałem Mechanicznym UTH Rad. W tym okresie wspólnie zrealizowano trzy programy edukacyjne finansowane ze środków programu Erasmus, a obecnie wykonujemy projekt E-DriveTour, który w ramach programu Erasmus+ ma doskonalić kompetencje studentów w obszarze elektromobilności.

Erasmus+ to również intensyfikacja bezpośrednich relacji pomiędzy pracownikami różnych uniwersytetów, czego efektem są wspólne publikacje w renomowanych, wysoko punktowanych czasopiśmie.

Druga część spotkania została poprowadzona przez prof. Jonasa Matijošius'a, który przedstawił charakterystykę swojej uczelni Vilnius Gediminas Technical University. Następnie przeprowadził wykład pt. „Biofuels for Internal Combustion Engines. Is any Alternative for Them?”, dotyczący wykorzystania wybranych biopaliw do zasilania silników spalinowych.

Każdy wykład, który dotychczas przedstawiono w ramach EAA cieszył się zainteresowaniem ok. 100 studentów z różnych europejskich uniwersytetów. Uczestnictwo w tych wykładach wymaga wcześniejszego, jednorazowego zgłoszenia w dostępnym on-line formularzu rejestracyjnym <https://eaa.uniwersytetradom.pl/how-to-join/>. Wysoka frekwencja studentów podczas wykładów potwierdza, że idea EAA sprawdziła się w praktyce, łącząc międzynarodowe



środowisko akademickie w UTH Rad., co wizualizuje grafika Akademii.

*oprac. Wojciech Bielawski
na podst. materiałów otrzymanych
od dr. hab. inż. Krzysztofa Górskiego,
prof. UTH Rad.*



(od red.): **Dr hab. inż. Krzysztof Górski, prof. UTH Rad.** jest absolwentem Wydziału Mechanicznego Politechniki Radomskiej. W 1999 r. został zatrudniony na stanowisku asystenta w Zakładzie Technicznej Eksploatacji Pojazdów kierowanym przez prof. dr. hab. inż. Wincentego Lotko. W 2004 r. uzyskał stopień naukowy doktora nauk technicznych, a w 2014 r. doktora habilitowanego.

Obecnie pełni funkcję kierownika Katedry Pojazdów Samochodowych na Wydziale Mechanicznym UTH Radom. W 2012 r. za monografię dotyczącą spalania paliw silnikowych uzyskał nagrodę Ministra Szkolnictwa Wyższego i Nauki. Jest wieloletnim członkiem kolegiów wydawniczych kilku zagranicznych czasopism oraz recenzentem wydawnictw m.in.: Elsevier, MDPI, ACS, Springer, Walailak. Od 2014 r. pełni funkcję wiceprezesa radomskiego oddziału Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Mechaników Polskich. Należy do Polskiego Towarzystwa Naukowego Silników Spalinowych. Jest doświadczonym ekspertem, który od 2012 r. współpracuje z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju w zakresie ewaluacji projektów i ich kontroli. W podobnym charakterze, w 2016 r., pracował dla Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych w Brukseli. Dr hab. inż. Krzysztof Górski był koordynatorem oraz autorem projektów edukacyjnych realizowanych w ramach programu Erasmus/Erasmus+. Jako stypendysta tego programu wykładał m.in. w University of Bradford, International Hellenic University, KdG Antwerp, oraz Latvia University of Life Sciences and Technologies. Dotychczas wypromował ok. 200 inżynierów i magistrów oraz jednego doktora. W uznaniu swoich zasług uzyskał Medal Komisji Edukacji Narodowej, Medal Brązowy za Długoletnią Służbę oraz Srebrny Krzyż Zasługi.

Projekt edukacyjny z elektromobilności

PROJEKT E-DRIVE TOUR



Od kilku lat obserwujemy dynamiczny rozwój tzw. elektromobilności, co w założeniu ma przyczynić się m.in. do ochrony środowiska naturalnego, w którym żyjemy. Transformacja, która zachodzi na rynku pojazdów samochodowych wymusza również odpowiednie zmiany w zakresie kształcenia przyszłych inżynierów na potrzeby eksploatacji pojazdów z napędami hybrydowym i elektrycznym. Takie kształcenie może być wykonywane w ramach międzynarodowych projektów, których przykładem jest E-Drive Tour.

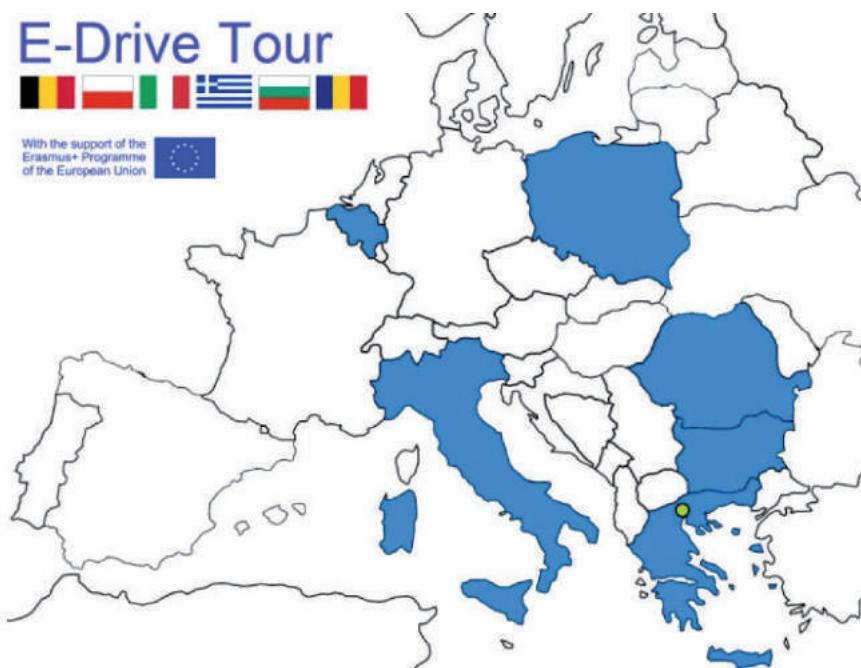
W 2018 r. ATEI Thessaloniki (obecnie: International Hellenic University) przedstawiło swoim wybranym partnerom akademickim i przedsiębiorcom inicjatywę realizacji projektu edukacyjnego z zakresu elektromobilności. W ten sposób utworzono konsorcjum, którego członkiem został również nasz Uniwersytet. Wniosek o finansowanie projektu E-Drive Tour został przygotowany zgodnie z zasadami dotyczącymi działania pn. „Sojusze na rzecz wiedzy” (Knowledge Alliances) i następnie został on przesłany w lutym 2019 r. do Agencji Wykonawczej ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA) w Brukseli. Do konkursu zgłoszono 195 wniosków, z czego do realizacji europejscy eksperci zakwalifikowali 33 projekty. Wśród nich znalazł się nasz projekt E-Drive Tour z dofinansowaniem 724 605 Euro.

Po sfinalizowaniu kwestii formalnych, projekt został oficjalnie zainaugurowany w styczniu 2020 roku. Odbędzie się to podczas spotkania partnerów projektu w Salonikach. W skład konsorcjum weszły trzy uczelnie, cztery przedsiębiorstwa oraz instytut badawczy: International Hellenic University, Grecja (Lider kon-

sorcjum); University of Technology and Humanities in Radom; University of Craiova, Rumunia; Cerca Trova, Bułgaria; eZee Europe, Belgia; Intellig, Grecja; eProInn, Włochy; Hellenic Institute of Transport (CERTH), Grecja.

Niestety, uruchomienie projektu pokryło się z początkiem pandemii Covid-19. Miało to znaczący wpływ na funkcjonowanie wszystkich partnerów konsorcjum, którzy

musieli dostosować swoją działalność gospodarczą, edukacyjną i naukową do nowych warunków. W tym trudnym okresie konsorcjum opuściły dwa przedsiębiorstwa, tj. VEDECOM (Francja) oraz Ingeteam Power Technology S.A. (Hiszpania). Obecnie finalizowane są działania zmierzające do uzupełnienia składu konsorcjum. Ma być ono wzbogacone o potencjał polskiej firmy Triggo S.A., która opracowała konstrukcję



dwuosobowego, czterokołowego pojazdu elektrycznego o zmiennym rozstawie kół przedniej osi.

Jak już wspomniano, projekt eE-Drive Tour ma charakter edukacyjny, skierowany do międzynarodowej grupy 40 studentów, którzy będą wspólnie pracować doskonaląc swoje kompetencje w obszarze elektromobilności. Nabór do projektu rozpocznie się pod koniec 2021 r. W projekcie założono, że ta międzynarodowa grupa studentów spotka się po raz pierwszy w kwietniu 2022 roku w Salonikach. Podczas 14 dni pobytu w Grecji będą oni uczestniczyć w zajęciach wykładowych, ćwiczeniach i laboratoriach, jak również integrować się w ramach dodatkowych wydarzeń o mniej formalnym

charakterze. Po krótkiej przerwie, ta sama grupa studentów spotka się w UTH Rad. Przewiduje się, że ten kolejny 14-dniowy kurs odbędzie się w lipcu 2022 r. Natomiast we wrześniu 2022 r. studenci zostaną oddelegowani do przedsiębiorców, którzy wchodzi w skład konsorcjum, aby odbyć 10-dniową praktykę. Ukończenie wskazanych kursów i praktyki pozwoli uzyskać studentowi ekwiwalent 20 ECTS. Należy zauważyć, że studenci zakwalifikowani do projektu uzyskają dofinansowanie, co pozwoli im pokryć koszty transportu oraz zakwaterowania.

Zachęcamy również do odwiedzenia strony internetowej projektu www.edrivetour.eu



Erasmus+

*The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein".

Oprac. Wojciech Bielawski na podstawie materiałów otrzymanych od dr. hab. inż. Krzysztofa Górskiego, prof. UTH Rad. Koordynatora projektu

Sprzęt diagnostyczny dla Laboratorium Paliw

WSPARCIE ORLENU

Orlen Laboratorium S.A. przekazało sprzęt diagnostyczny dla Laboratorium Paliw wchodzącego w skład Katedry Pojazdów Samochodowych z Wydziału Mechanicznego.

Kształcenie studentów na kierunkach technicznych wymaga odpowiedniego sprzętu laboratoryjnego. Tym bardziej cieszy informacja, że taki sprzęt został przekazany przez Orlen Laboratorium S.A. Było to możliwe dzięki staraniom dr. hab. inż. Krzysztofa Górskiego, prof. UTH Rad. oraz życzliwości Prezesa Zarządu Orlen Laboratorium S.A. – Marka Witkowskiego.

Na potrzeby dydaktyczne przekazano cztery aparaty do badania właściwości fizykochemicznych benzyn oraz oleju napędowego (aparat

do temperatury zapłonu, analizatory paliw czy kolorymetr automatyczny). Dodatkowo pozwoli to na prowadzenie projektów B+R w obszarze paliw do silników o zapłonie samoczynnym.

Sprzęt wzbogacił Laboratorium Paliw, którym dysponuje Katedra Pojazdów Samochodowych.

Współpracę z naszą uczelnią podsumował Prezes Zarządu ORLEN Laboratorium Marek Witkowski: „Realizując Politykę dobroczynności ORLEN Laboratorium S.A. pragnie-

my jak najlepiej wywiązać się z roli odpowiedzialnego przedsiębiorcy i pracodawcy. Darowizna w postaci aparatów pozwoli na uruchomienie nowego laboratorium na Uczelni i przyczyni się do lepszego kształcenia studentów, a w przyszłości być może pracowników Grupy Kapitałowej ORLEN.

Wojciech Bielawski



Aparaty do badania właściwości fizykochemicznych benzyn i oleju napędowego

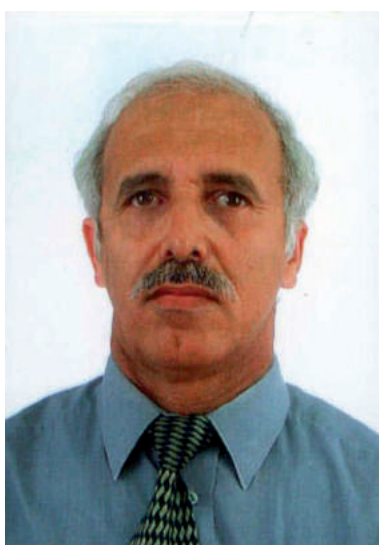
Czasopismo Polymers

GUEST EDITORS

Pracownicy naszej uczelni – prof. dr hab. inż. Mohammed Bakar i dr inż. Wojciech Kucharczyk zostali Guest Editors (redaktorami) wydania specjalnego międzynarodowego czasopisma Polymers zatytułowanego „Hybrid Epoxy Nanocomposites”.

„Polymers” jest recenzowanym, ogólnodostępnym czasopiśmie poświęconym nauce o polimerach, publikowanym co pół miesiąca w Internecie przez MDPI. Otwarty dostęp - bezpłatny dla czytelników. High Visibility: indeksowane w Scopus, SCIE (Web of Science), Ei Compendex, PubMed, PMC, FSTA, CAPlus / SciFinder, Inspec i wielu innych bazach danych. Ranking czasopisma: JCR - Q1 (Nauka o polimerach) / CiteScore - Q1 (Polimery i tworzywa sztuczne).

Pracownicy i studenci Wydziału Inżynierii Chemicznej i Towaroznawstwa oraz innych wydziałów mają możliwość opublikowania wyników swojej pracy w tym wydaniu czasopisma.



(od. red.): **prof. dr hab. inż. Mohammed Bakar** – absolwent Politechniki Praskiej, doktorat w Case Western Re-

serve University – Cleveland w USA, stopień naukowy doktora habilitowanego nadany przez Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego i Badań w Algierii i ponownie przez Uniwersytet Tomasa Bata w Zlinie. Tam również uzyskał tytuł profesora. Ma bogate doświadczenie zawodowe, kolejno w Laboratorium Badań Chemicznych ²SONAREM, w Narodowej Szkole Techników i Inżynierów ENITA w Algierze (Algieria), a następnie w Algierskim Instytucie Nafty IAP w Boumerdes (Algieria). Kolejne lata związał z naszą uczelnią, gdzie realizuje się naukowo.

Władający czterema językami obcymi zdobywał wspomniane tytuły i doświadczenie badając skomplikowane zagadnienia dotyczące związków makromolekularnych. Wiele miejsca w prowadzonych badaniach zajmują żywice epoksydowe i ich modyfikacja prowadząca do wytworzenia termood-

pornych o polepszonych właściwościach mechanicznych nanokompozytów. Kierujący pracami, jako kierownik Katedry Technologii Materiałów Organicznych oraz Zakładu Chemii i Technologii Polimerów, udokumentował szeroką wiedzę w publikacjach; ponad 100 pozycji, w tym 54 publikacje w czasopismach z listy filadelfijskiej, 52 w czasopismach recenzowanych, a także liczne wystąpienia na konferencjach o zasięgach międzynarodowym oraz krajowym.

Jest cenionym promotorem oraz recenzentem prac inżynierskich, magisterskich, recenzentem wielu prac doktorskich oraz habilitacyjnych, konsultantem w zakresie problemów w procesach przemysłowych.

(od red.): **dr inż. Wojciech Kucharczyk**, jest absolwentem (1995 r.) Wydziału Mechanicznego Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Radomiu; doktorat n.t. (2007 r.) na



Wydziale Mechanicznym PRad. W radomskiej uczelni pracuje na Wydziale Mechanicznym od 1996 roku, obecnie na stanowisku adiunkta. W latach 2016 ÷ 2019

p.o.kierownika Zakładu Inżynierii Materiałowej, a w latach 2017 ÷ 2019 z-ca dyrektora Instytutu Budowy Maszyn. Jest opiekunem i organizatorem stażu zawodowego studentów w ramach projektu „Mechanika – szansą na lepsze jutro” i pełnomocnikiem Rektora ds. Legii Akademickiej.

Główna tematyka badawcza dr. inż. Wojciecha Kucharczyka to: konstruowanie eksploatacyjnych właściwości termochronnych osłon autonomicznych z kompozytów polimerowych z nanonapełniaczami ceramicznymi w aspekcie ochrony danych elektronicznych oraz maszyn i urządzeń pracujących w warunkach zagrożenia oddziaływaniem wysokotemperaturowych źródeł ciepła. Jest autorem i współautorem ponad 70 publikacji naukowych, 2 podręczników dydaktycznych

Wojciech Bielawski

Osiągnięcie naukowe mgr. inż. Michała Soleckiego było możliwe dzięki ścisłej współpracy pomiędzy Uniwersytetem Technologiczno-Humanistycznym a firmą RADWAG.

SUPER DOKŁADNE POMIARY

(rozmowa z mgr inż. Michałem Soleckim, doktorantem UTH Rad., pracownikiem firmy Radwag, twórcą automatycznego komparatora międzynarodowych wzorców masy)

Przedmiotem Pana naukowych eksploracji jest metrologia. Człowiek od pradawną wszystko próbował zbadać, zmierzyć, opisać. Szeroko pojęta metrologia dotyczy praktycznej wszystkich sfer naszego życia. Skąd u Pana zainteresowania dotyczące tej dziedziny wiedzy?

Prawdopodobnie jest to związane z pracą, jaką wykonuję. Gdy zatrudniłem się w Radwagu w roku 2011 na stanowisko konstruktora, szybko wciągnąłem się w projekty związane z komparatorami masy. Natomiast, żeby umieć zaprojektować i przebadать komparator masy, czyli urządze-

nie przeznaczone do wzorcowania wzorców masy, trzeba mieć obszerną wiedzę metrologiczną. Pamiętam, że siedziałem po godzinach w pracy i czytałem literaturę naukową pogłębiając swoje wiadomości, jak również wciągając się coraz głębiej w fascynację metrologią. Tak więc można powiedzieć, że praca w Radwagu „zaszczepiła” we mnie żądzę wiedzy metrologicznej. Dzięki tej pasji szybko awansowałem na menadżera komparatorów masy. W tym momencie Radwag jest jednym z trzech światowych potentatów, jeżeli chodzi o produkcję tych urządzeń.

Co jest najbardziej istotne z punktów widzenia naukowego i praktycznego w opracowanym przez Pana automatycznym komparatorze wzorców masy, który w dużym stopniu rewolucjonizuje pomiary na poziomie nano?

Urządzenie to da możliwość wzorcowania wzorców masy poniżej 1mg z mniejszą niepewnością, czyli błędem. Już dawno Radwag produkuje mikrowagi ($d=1\text{ ug}$), jak również ultra-mikrowagi, czyli wagi z działką odczytową 0,1 ug. Niestety wg norm obowiązujących minimalnym wzorcem, który był do niedawna produ-

kowany, jest wzorzec o masie 1mg. Niestety wzorzec o tej masie nie daje możliwości sprawdzenia, jak również kalibracji wag, które są stworzone do ważenia mikromas (mikrowagi). Niedawno wyprodukowano mikrowzorce o masach od 0,05 mg do 0,5 mg, wg których w jakiś sposób trzeba dokładnie wyznaczyć masę z jak najmniejszą niepewnością i właśnie do tego stworzyłem komparator, o którym mowa.

Co jest najbardziej fascynującego w metrologii?

Najbardziej fascynuje mnie to, że tworzymy nowe urządzenia, coraz dokładniejsze, z mniejszą działką odczytową, a co za tym idzie, zmniejszamy niepewność pomiaru. Do tego potrzeba wiedzy metrologicznej, aby dokładnie zbadać te urządzenia i chyba właśnie możliwość wykorzystania tej wiedzy w tych badaniach najbardziej mnie fascynuje.

Czy jest jakaś granica pomiaru, która w sposób ostateczny przesądza, że możemy powiedzieć: tego już dokładniej nie da się zmierzyć?

Jak zatrudniłem się w Radwagu ponad 10 lat temu, to myślałem że już dokładniej się nie da. Jak widać bardzo się myliłem. W tym momencie dzięki robotyzacji i automatyzacji procesu komparacji jesteśmy w stanie zmniejszać działki odczytowe urządzeń, gdyż automatyzacja eliminuje tzw. czynnik ludzki podczas pomiaru, brak zmian warunków środowiskowych podczas pomiaru itd. Ale i w świecie metrologii światowymi wzorcami masy, długości itd. były elementy fizyczne, a w tym momencie wszystkie 8 podstawowych jednostek w układzie SI zostało zredefiniowanych i odpowiadają one stałym fizycznym. Dzięki temu nawet, jak zaginęłyby podczas np. wojny stałe fizyczne narodowe wzorce jesteśmy w stanie odtworzyć. Moim zdaniem z biegiem czasu wszystko jest możliwe i coś, co nam się wydaje dziś niemożliwe, za kilka lat możemy się

z tego śmiać, że to jest bardzo proste i jak mogliśmy tego wcześniej nie wiedzieć.

Przygotowuje Pan doktorską dysertację naukową pod kierunkiem dr. hab. Tadeusza Szumiaty, profesora naszego Uniwersytetu. Czy jej tematyka też dotyczy metrologii?

Tak, moja praca doktorska wykorzystuje mechanizm nowego komparatora. A właściwie jej główną tezę było jego wykonanie i prace badawcze na tym właśnie automatycznym komparatorze. Tak więc zostaje już tylko dopisać kilka rozdziałów w pracy doktorskiej i ją obronić. Mam nadzieję że właśnie w tym roku to się stanie. Natomiast nawiązując do mojego promotora dr. hab. Tadeusza Szumiaty bardzo się cieszę, że to właśnie Pan profesor jest moim promotorem. Jest z wykształcenia fizykiem, ale ma również bardzo dużą wiedzę techniczną i jest ekspertem Radwagu w ramach fizyki magnetyzmu. Był również ekspertem z ramienia Głównego Urzędu Miar w sprawie polskiego projektu wagi Watta.

Bardzo dziękuję za rozmowę.
(z mgr. inż. Michałem Soleckim rozmawiał Wojciech Bielawski)



(od red.): **Michał Solecki, mgr inż.;** ur. w 1985 roku w Radomiu. Absolwent (2009), jako jeden najlepszych studentów, Wydziału Mechanicznego na Politechnice Radomskiej. W tym samym roku rozpoczął pracę zawodową, jak również studia doktoranckie również na WM PRad. Niestety ze względu na pracę zawodową przerwał je na drugim roku. W 2011 roku rozpoczął pracę w Radwagu i pracuje tu do dziś. Kontynuuje studia doktoranckie od r. ak. 2016/17. Mgr inż. Michał Solecki wykonuje doktorat pod kierunkiem dr. hab. Tadeusza Szumiaty, prof. UTH Rad.

Szczęśliwie żonaty od 2015 roku – dwójka dzieci - Franciszek (4l) i świeżo narodzona córeczka Zuzia. Poza pracą, jak i pasją do metrologii interesuje się akwarystyką morską i wędkarstwem.

Laboratorium od firmy

WSPÓŁPRACA WYDZIAŁU Z „OZON FOOD”

W maju br. została podpisana umowa o współpracy pomiędzy Wydziałem Inżynierii Chemicznej i Towaroznawstwa a firmą „Ozon Food”. Ozon Food jest liderem technologii ozonowania w Europie Środkowo-Wschodniej, zapewniającym nowoczesne rozwiązania ozonowania dla przemysłu, budującym potencjał polskiej gospodarki szczególnie w obszarze innowacji i nowych technologii.

W imieniu WICHiT umowę podpisał dziekan dr hab. inż. Marcin Kostrzewa, prof. UTH Rad. a firmę „Ozon Food” reprezentował jej właściciel Krzysztof Kibler.

Umowa jest ważnym krokiem we współpracy pomiędzy wydziałem, a przedsiębiorcami. Niezwykle istotnym elementem porozumienia, obok promocji wspólnych działań badawczo-rozwojowych w środowisku naukowym i społeczno-gospodarczym, organizowania wspólnych konferencji i seminariów, staży i praktyk zawodowych, jest stworzenie przez firmę „Ozon Food” na naszym wydziale Laboratorium Badawczo-Rozwojowego „Ozon Food”. Jego uruchomienie jest planowane we wrześniu 2021 roku.

„Ozon Food” prowadzi stały program badań nad ozonem i jego zastosowaniem w przemyśle spożywczym. To jedyny producent systemów ozonowania w Europie Środkowo-Wschodniej. Badania owoców i warzyw poddanych ozonowaniu, jakie firma wykonała w Instytucie Fizjologii Roślin PAN, udowodniły skuteczność stosowanych metod oraz rozwiązań technicznych, oraz pokazały, że ozon może dodatkowo pomóc zachowywać składniki odżywcze tracone przy innych sposobach konserwacji i przechowywania. Zakres badań obejmuje m.in.: wpływ wody ozonowanej na warzywa i owoce, odporność na transport, chłodzenie, wartości odżywcze przed/po ozonowaniu, testy na różnych rodzajach żywności (produkty mięsne, drób, ryby, owoce morza, jaja itp.).

Nawiązana współpraca przyczyni się do również wzbogacenia oferty dydaktycznej wydziału.

Wojciech Bielawski



Dziekan Wydziału Inżynierii Chemicznej i Towaroznawstwa dr hab. inż. Marcin Kostrzewa, prof. UTH Rad. (z prawej) i właściciel firmy „Ozon Food” Krzysztof Kibler

Najlepsza rozprawa doktorska

LIDER

NAUK FARMACEUTYCZNYCH

Dr n. farm. Urszula Piotrowska z Wydziału Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu otrzymała wyróżnienie specjalne w VI edycji konkursu Lider Nauk Farmaceutycznych za najlepszą rozprawę doktorską z dziedziny farmacji.

Lider Nauk Farmaceutycznych to konkurs na najlepszą pracę doktorską obronioną na Wydziale Farmaceutycznym jednego z polskich

Uniwersytetów Medycznych, zainicjowany w październiku 2013 roku. Patronem konkursu są prezes Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego

oraz prezes Fundacji na rzecz Nauki Polskiej. Organizatorem konkursu jest Gazeta Farmaceutyczna, współorganizatorem Polskie Towarzystwo

Farmaceutyczne, a wyłącznym partnerem firma Gedeon Richter.”

Urszula Piotrowska wyróżnienie specjalne otrzymała za rozprawę doktorską pt. *„Wielkocząsteczkowe nośniki peptydów przeciwdrobnoustrojowych – synteza, badania strukturalne, fizykochemiczne i biologiczne”*, zrealizowaną pod kierunkiem prof. dr. hab. inż. Marcina Sobczaka oraz promotora pomocniczego – dr hab. inż. Ewy Olędzkiej. Ponadto rozprawa została wyróżniona Nagrodą Prezesa Rady Ministrów podczas Gali Dnia Nauki Polskiej, która odbyła się 19 lutego 2020 roku w Toruniu oraz I nagrodą w XI edycji konkursu „Innowator Mazowsza” w kategorii „Innowacyjny Naukowiec.”

(od red.) **dr n. farm. Urszula Piotrowska** urodziła się w Radomiu. W 2009 roku ukończyła studia na Wydziale Nauk o Żywności SGGW. W 2018 roku otrzymała stopień doktora nauk farmaceutycznych z najwyższym wyróżnieniem *summa cum laude*.



Jest absolwentką podyplomowego studium pedagogicznego SGGW, podyplomowego studium biologii Uniwersytetu Łódzkiego oraz studiów podyplomowych w AGH w Krakowie. Obecnie jest słuchaczką podyplomowych studiów na Wydziale Zarządzania UW. Odbyła również szkolenia i staże zagraniczne, m.in. w Tuluzie i w Walencji, została zakwalifikowana do projektu German

Polish Network for Bone Engineering oraz ukończyła letnią szkołę biomateriałów organizowaną przez European Society for Biomaterials i Society for Biomaterials w Bordeaux. Brała udział w projektach badawczych finansowanych ze źródeł NCN, MNiSW oraz NCBiR.

Dorobek naukowy dr Urszuli Piotrowskiej obejmuje kilkadziesiąt artykułów naukowych i rozdziałów w monografiach (w tym 20 artykułów z tzw. „listy filadelfijskiej”); współautorstwo 5 patentów oraz 5 zgłoszeń patentowych. W 2018 roku podczas I Międzynarodowej Konferencji „Chemistry for Beauty and Health”, uzyskała pierwszą nagrodę za wystąpienie podczas sesji dla młodych naukowców. Za swoją działalność naukową otrzymała stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla wybitnych młodych naukowców.

Zainteresowania naukowe Urszuli Piotrowskiej dotyczą szeroko rozumianych biomateriałów, chemii polimerów biomedycznych, innowacyjnych postaci leków, nanofarmacji i chemii kosmetyków.

Wojciech Bielawski

Wyróżniony obraz

NAGRODA NA QUADRO ART 2021

Prodziekan Wydziału Sztuki dr hab. Łukasz Rudecki, prof. UTH Rad. otrzymał nagrodę Prezesa Zarządu Głównego ZPAP na VII Międzynarodowym Biennale Obrazu Quadro Art 2021 w Łodzi, za obraz pt: „Fragmentacja wg Boscha. Mowa pełna miłości”.

Patronat Honorowy nad Biennale sprawowali: Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego i Sportu Piotr Gliński, Marszałek Województwa Łódzkiego i Wojewoda Łódzki.

Cykliczne organizowanie Międzynarodowego Biennale Obrazu QUADRO ART ma na celu wzajem-

ną wymianę artystycznych doświadczeń i inspiracji osób tworzących. Istotnym elementem konkursu jest ograniczenie formatu dzieła do przestrzeni kwadratu o wymiarach 100 x 100 cm. Założeniem biennale jest ukazanie potencjału i siły sztuki w bogactwie współczesnych kierunków, różnorodności stylistyk i tech-

nik malarskich. Wydarzenie służyć ma integracji artystów i promocji ich sztuki. Główną zasadą biennale jest pełna akceptacja każdego sposobu wypowiedzi twórczej.

Na Konkurs VII Międzynarodowe Biennale Obrazu Quadro Art Łódź 2021 zgłosiło się 182 uczestników, którzy prezentowali po jed-

nej pracy o wymiarach 100x100 cm. Do wystawy pokonkursowej zakwalifikowano 128 prac. Przewodniczącym jury był rektor ASP w Łodzi dr Przemysław Wachowski.

Uroczyste otwarcie wystawy pokonkursowej odbyło się 11 czerwca w Filharmonii Łódzkiej im. A. Rubinsteina.

Wojciech Bielawski



„Fragmentacja wg Boscha. Mowa pełna miłości” autor Łukasz Rudecki

(od red.): **dr hab. Łukasz Rudecki, prof. UTH Rad.**, urodzony w 1979 w Radomiu. Absolwent Katedry Sztuki Politechniki Radomskiej (obecnie Wydział Sztuki Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego w Radomiu). Dyplom z wyróżnieniem z malarstwa w pracowni prof. Aleksandra Olszewskiego, aneks z grafiki warsztatowej w pracowni prof. Krzysztofa Wyznera. Od 2008 roku za-

trudniony jako asystent, następnie, po obronie pracy doktorskiej w 2009 roku, jako adiunkt w Katedrze Malarstwa i Rysunku. W 2018 roku otrzymał stopień naukowy doktora habilitowanego. Obecnie zatrudniony na stanowisku profesora Uczelni. Od 2020 roku pełni funkcję kierownika Katedry Malarstwa i Rysunku, a od 2021 roku prodziekana

Wydziału Sztuki. Zrealizował dwanaście wystaw indywidualnych (Kielce, Radom, Siedlce, Szczecin, Łódź, Magdeburg, Warszawa). Uczestniczył w około stu wystawach zbiorowych (m.in. Berlin, Częstochowa, Koszycy, Toruń, Rzeszów, Szczecin, Warszawa, Zakopane), na których był pięciokrotnie nagradzany.

Piękny i odpowiedzialny zawód

ŚWIĘTO PIEŁĘGNIARKI I POŁOŻNEJ

Z okazji Międzynarodowego Dnia Pielęgniarki i Położnej, obchodzonego 12 maja, studenci Kół Naukowych - „Nowoczesne Pielęgniarstwo” oraz „Niebanalni”, działających przy kierunku studiów Pielęgniarstwo na Wydziale Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu, odbyli w dniu 14.05.2021 roku spotkanie z uczniami radomskich szkół średnich za pośrednictwem platformy MS Teams, które zostało zorganizowane przez opiekunów naukowych SKN.



Jednym z prelegentów webinarium z okazji obchodów tego Dnia był Filip Tkaczyk, student III roku pielęgniarstwa, studiów pierwszego stopnia, finalista międzynarodowego konkursu o Nagrodę Pielęgniarską Królowej Sylwii - Queen Silvia Nursing Award 2020. Wygłosił wykład pt. „Męska strona pielęgniarstwa. Zawód nie tylko dla kobiet – obalamy stereotypy”, w pierwszej części prezentacji został przedstawiony krótki rys historyczny pielęgniarstwa ze znaczącą rolą Florence Nightingale, jako prekursora nowoczesnego pielęgniarstwa. Następnie poruszył



Filip Tkaczyk

aspekty związane z obecnością mężczyzn w pielęgniarstwie zwracając uwagę na istniejące przekonanie o naturalności wykonywania zawodu pielęgniarki przez kobiety, co skutkuje wytworzeniem mylnych przekonań o pielęgniarzach. Wszak istotą pielęgnowania jest pomaganie cierpiącemu człowiekowi. Płeć nie ma tu żadnego znaczenia, podsumował Filip Tkaczyk.

Kolejną prelegentką była Aleksandra Kucharska, studentka II roku pielęgniarstwa, studiów pierwszego stopnia, która przygotowała wystąpienie na temat możliwości podjęcia pracy po studiach pielęgniarstkich. Zwróciła uwagę na wiele możliwości kształcenia się w tym zawodzie oraz że praca pielęgniarki/pielęgniarsza nie ogranicza się jedynie do pracy w przychodni bądź szpitalu.



Aleksandra Kucharska

Dodatkowym elementem obchodzonego święta było wystąpienie w języku angielskim studentki pielęgniarstwa P. Zehry Çakir z Uniwersytetu Mugla Sitki Koçman w Turcji, obecnie przebywającej na wymianie międzynarodowej na WNMiNoZ, która przedstawiła korzyści i możliwości wynikające z programu Erasmus+, zachęcając uczniów do korzystania z tej formy mobilności. Podkreśliła, jak ważny dla niej był przyjazd do Pol-



Zehry Çakir z Uniwersytetu Mugla Sitki Koçman w Turcji (z lewej)

ski, dając szansę poznania obyczajów i kultury naszego kraju, nawiązania nowych kontaktów ze studentami, a nawet przyjaźni. Ponadto odniosła się do postrzegania tego zawodu w Turcji, a przede wszystkim roli i misji pielęgniarki/pielęgniarsza oraz położnej – „... służyć choremu i cierpiącemu, empatia i troska o drugiego człowieka”

Z dzienniczka pielęgniarki ... „lepiej zapobiegać niż leczyć” ... Paulina Cybulska, studentka III roku pielęgniarstwa, studiów pierwszego stopnia, ukazała znaczenie profilaktyki otyłości, tak ważnej w dzisiejszych czasach. Niewłaściwe odżywianie prowadzi do wielu chorób cywilizacyjnych, m.in.: cukrzycy insulinoniezależnej, kamicy żółciowej, chorób jelita grubego, bulimii, anoreksji, nadciśnienia tętniczego, miażdżycy i jej powikłań, np. udaru mózgu i niedokrwiennej choroby serca z zawałem włącznie, a nawet nowotworów. Zwracamy uwagę, jak się odżywiamy ..., pamiętajmy również o aktywności fizycznej ..., to najlepsza inwestycja w dobre samopoczucie i zdrowie ... Takie przesłanie było podsumowaniem wystąpienia Pauliny Cybulskiej.

Krótkie wskazówki profilaktyczne, jako element edukacji pacjenta, zainteresowały naszych

słuchaczy, co zostało podkreślone w podsumowaniu naszego webinarium, przez Panią Beatę Oracz, jednego z nauczycieli szkół, biorących udział w tym wydarzeniu.

Organizatorzy spotkania składają podziękowanie Dyrekcji II LO im. Marii Konopnickiej, III LO im. płk. Dionizego Czachowskiego oraz V LO z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Romualda Traugutta za umożliwienie uczestnictwa uczniom oraz nauczycielom w obchodach Międzynarodowego Dnia Pielęgniarki i Położnej (około 170 osób).

Jednocześnie organizatorzy wyrażają uznanie studentom pielęgniarstwa, działającym w ramach SKN oraz Pani Zehrze Çakir, którzy zaangażowali się w przygotowanie swoich wystąpień, opracowanie materiałów oraz zaprezentowanie ich, promując zawód pielęgniarki/pielęgniarza oraz kierunek studiów pielęgniarstwo, które jest prowadzone na WNMiNoZ.

Opiekunowie Studenckich Kół Naukowych:

„Nowoczesne Pielęgniarstwo”
– dr n. o zdr. Dorota Trybusińska,

dr n. o zdr. Małgorzata Chmielewska
„Niebanalni” – dr n. biol. inż.
Mariola Mendrycka, dr ks. Mariusz Wilk

*Oprac. Wojciech Bielawski
na podstawie materiałów
otrzymanych*

*od dr n. biol. inż. Marioli
Mendryckiej*

*Opracowanie graficzne plaku-
katu – Pan Filip Tkaczyk*

KONFERENCJE, SEMINARIA, WYKŁADY –

Rola użytkowników prawa

MIĘDZYNARODOWY WYKŁAD

W dniu 15 kwietnia 2021 roku na Wydziale Prawa i Administracji odbył się kolejny z cyklu wykładów międzynarodowych. Wykład nosił tytuł „Die Rolle der Rechtsanwender: innen bei Gustav Radbruch und Hans Kelsen im Vergleich”. („Rola użytkowników prawa: w porównaniu z Gustavem Radbruchem i Hansem Kelsenem”).

Wykład za pośrednictwem aplikacji MS TEAMS przedstawiła dr Caroline Voithofer z Leopold-Franzens-Universität Innsbruck. Podczas wykładu dr C. Voithofer zaprezentowała m.in. tzw. formułę Radbrucha, czyli *prawo krańcowo niesprawiedliwe nie jest prawem*, zgodnie z którą przepisy prawa pozytywnego (stanowionego) (*lex*), które są „rażąco, w najwyższym stopniu sprzeczne” z prawem naturalnym (*ius*), mogą i powinny być w procesie stosowania prawa traktowane tak, jakby w ogóle nie obowiązywały. Natomiast punktem wyjścia teorii Kelsena jest

radikalny rozdział prawa i moralności oraz prawa i faktu.

W wykładzie wzięło udział 120 osób. Spotkanie zostało podzielone na dwie części: prelekcję i dyskusję. W wydarzeniu udział wzięli: pracownicy i studenci Wydziałów: Prawa i Administracji, Ekonomii i Finansów oraz Filologiczno-Pedagogicznego UTH w Radomiu. W wykładzie uczestniczyli także uczniowie klas objętych patronatem w ramach projektu Klasa pod patronatem Wydziału Prawa i Administracji z: V Liceum Ogólnokształcącego im. Romualda Traugutta w Radomiu, X Liceum Ogólnokształ-

cącego im. Stanisława Konarskiego oraz Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego im. św. Filipa Neri.

Koordynatorem cyklu wykładów z ramienia WPIA jest ks. dr Wojciech Wojtyła – pracownik Katedry Teorii i Historii Prawa.

*oprac. Wojciech Bielawski
na podst. materiałów otrzy-
many od dr. Piotra Kobylskiego
Wydział Prawa i Administracji
UTH Rad.*

2 Międzynarodowe Akademickie Biennale Akcesoriów Ubioru

„Torby, torebki, kuferki podróżne, sakiewki... wokół historii, materii, formy, idei”.

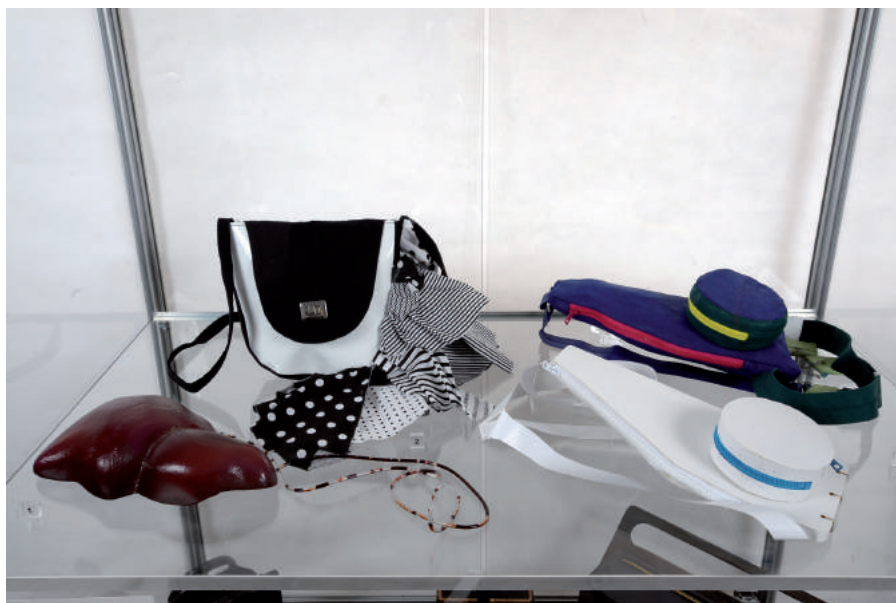
W dniu 16 marca 2021 roku odbyła się druga edycja Międzynarodowego Akademickiego Biennale Akcesoriów Ubioru (2MABAU) pt. „Torby, torebki, kuferki podróżne, sakiewki... wokół historii, materii, formy, idei”. Honorowy Patronat nad tym przedsięwzięciem objęli JM Rektor UTH Rad. prof. dr hab. Sławomir Bukowski oraz Dyrektor Muzeum im. Jacka Malczewskiego mgr Leszek Ruszczyk.

2 MABAU składało się z konferencji i wystawy dydaktycznej. Konferencja, która odbyła się w gmachu muzeum, została przeprowadzona w sposób zdalny. Uczestniczyło w niej około 60 osób. Towarzysząca konferencji wystawa dydaktyczna prezentowała wielofunkcyjne torby, torebki, plecaki i inne autorskie projekty związane z tematem Biennale z siedmiu ośrodków akademickich w Polsce: Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie, Akademii Sztuki w Szczecinie, Uniwersytetu Artystycznego im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu, Filii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza z Poznania - Wydziału Pedagogiczno - Artystycznego w Kaliszu, Uniwersytetu im. Jana Kochanowskiego w Kielcach, Uniwersytetu Technologiczno - Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu. Każdy z nauczycieli akademickich podczas swojego wystąpienia przedstawił zdjęcia realizacji studenckich, które powstały pod jego kierunkiem i znalazły się na wystawie.

Celem 2 MABAU była realizacja procesu badawczego w formie spotkania on - line oraz prezentacja, konfrontacja i poszukiwanie możliwości dalszej współpracy w tematycznie powiązanym kilku aspektowym obszarze akcesoriów ubioru: toreb i torebek wraz z inspiracjami towarzyszącymi ideom projektowym, stosowanymi materiałami, technikami realizacyjnymi i wystawiennictwem. Główne aspekty poruszanych zagadnień dotyczyły wielokierunkowych obszarów: historycznego i etnograficznego, artystycznego, naukowego i dydaktycznego, socjologicznego, psychologicznego czy projektowo - realizacyjnego. 2 MABAU zostało zaplanowane w kontekście historyczno - etnograficznej wystawy, prezentowanej od lutego do czerwca 2021 r. w Muzeum im. Jacka Malczewskiego i zatytułowanej *Historie w torebkach zakłęte*. Kuratorki wystawy: Ilona Pulnar - Ferdjani, kustosz i kierownik Dzia-



łu Naukowo - Oświatowego oraz Katarzyna Jendrzejczyk, kierownik Działu Sztuki Nieprofesjonalnej zaprezentowały film, dzięki któremu wszyscy uczestnicy konferencji mogli w realny sposób uczestniczyć w wystawie. Autorki zgromadziły ponad 300 torebek o odmiennej estetyce



i różnorodnych funkcjach (od początku XIX wieku do czasów współczesnych). Wśród zgromadzonych dzieł sztuki znajdują się również obrazy oraz ubiory historyczne i etnograficzne z tego samego okresu. Prezentowane eksponaty pochodzą ze zbiorów wielu muzeów.

Konteksty historyczny oraz regionalny ubioru i jego akcesoriów podjęła w swoim wystąpieniu Joanna Regina Kowalska, kustosz kolekcji tkanin, autorka wystaw i publikacji poświęconych historii mody i tkanin, głównie XIX i XX wieku, reprezentująca Muzeum Narodowe w Krakowie. Prezentacja pt. **Torebki z Krajowej Szkoły Hafciarskiej w Makowie Podhalańskim** dostarczyła wiedzy o roli, jaką było wspieranie miejscowego rzemiosła ludowego i nauki nowych technik hafciarskich na terenie dawnej Galicji.

Aspekt osobistych doświadczeń w obszarze psychologiczno - społecznym projektowania i realizacji produktu mody można było odnaleźć w wystąpieniu Neny Skoko Snežany, która była wykładowcą na Akademii Sztuk Pięknych w Belgradzie a obecnie prowadzi Program Edukacyjny w ramach niezależnego Stowarzyszenia „Punkt za Artystyczny Eksperyment” w Belgradzie. **Historia jednego projektu - Projektowanie na zasadach humanitarnych** to temat

opowiadania i prezentacji rezultatów warsztatów pt. Moja torebka. Warsztaty odbyły się w ramach większego projektu „All Inclusive Sarajevo”, w Sarajewie stolicy Bośni i Hercegowiny w 2009 roku.

Odminną analizę stanowiło ujęcie socjologiczne, czyli **Torebka w teatrze życia codziennego - od funkcjonalności do prestiżu**. Prelekcję na ten temat wygłosiła dr Maria Gagacka reprezentująca Katedrę Nauk Społecznych Wydziału Prawa i Administracji na UTH Rad.

Ważnym aspektem konferencji było spotkanie, prezentacja i konfrontowanie dokonań dydaktycznych nauczycieli zajmujących się kształceniem studentów z za-

kresu Wzornictwa ubioru i tkanin. 1 MABAU odbyło się trzy lata temu w 2018 roku, podobnie jak obecnie, dzięki współpracy pomiędzy Muzeum a UTH Rad. Z Biennale zrobiło się Triennale. Zaplanowane w 2020 roku konferencja i wystawy: dydaktyczna oraz historyczno - etnograficzna nie mogły się odbyć z powodu pandemii. 1 MABAU - konferencja i wystawa dydaktyczna skupiało się bardziej (choć nie tylko) wokół aspektu obuwia jako powszechnie postrzeganego i uznawanego za podstawowe uzupełnienie odzieży. Już wówczas wielokierunkowość i otwartość pojęcia, jakim są akcesoria ubioru skłoniły dr hab. Hannę Wojdała-Markowską, prof. UTH Rad. do szukania formuły - hasła przewodniego dla drugiej edycji. Wystąpienie **1 produkt i opakowanie**, stanowiło tło do dalszych dydaktycznych rozważań. Torba towarzyszy człowiekowi od początku jego życia i stała się nośnikiem wielu funkcji: chowania, zabezpieczenia, transportu, wygody, gromadzenia, segregacji, dekoracji. Obecnie to także wielokierunkowy przekaz różnych informacji...

Współczesna rola akcesoriów - proces projektowania torebki jako produktu a zarazem dzieła artysty to temat wystąpienia dr hab. Katarzyny Wróblewskiej, prof. ASP oraz dr Katarzyny Caban - Piaskowskiej z Wydziału Sztuk Projektowych ASP



w Łodzi. Obie autorki w swojej prezentacji omawiały wzajemne powiązania i zależności pomiędzy sztuką a modą.

Wydział Architektury Wnętrz, Katedrę Projektowania Przestrzeni Multimedialnych reprezentowały: dr hab. Anna Pyrkosz, prof. ASP i mgr Anna Syczewska, które przygotowały wystąpienie **Wirtualne przestrzenie wyobraźni**. Prezentacja dotyczyła najnowszych rozwiązań w dziedzinie materiałoznawstwa, szczególnie alternatywnych materiałów znajdujących swoje zastosowanie w modzie oraz wykorzystanie najnowszych technologii cyfrowych: sztucznej inteligencji, wirtualnej rzeczywistości oraz rozszerzonej rzeczywistości w branży fashion.

Wyczerpującą odpowiedź na tytuł własnego wystąpienia **Fashionable Sculpture - torba może być czymkolwiek zechcesz** dała mgr Katarzyna Ditrich - Paturalska z Wydziału Wzornictwa Akademii Sztuki w Szczecinie. Torba to pojemnik, listonoszka, teczka, worek, sakwa, konduktorka, walizka, plecak, koperówka, reklamówka, kufer, futerał, to części garderoby, Torba to otwarta formuła kreatywnych możliwości...

Dr hab. Monika Kostrzewa z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z Wydziału Pedagogiczno - Artystycznego w Kaliszu wygłosiła wykład „**Wnętrze - zewnątrz - dualizm charakteru torebki**”. W wystąpieniu brała udział mgr Michalina Pikuzińska - Kaczmarek. Rozważania dotyczyły współczesnej formy i funkcji torebki, szczególnie jako sfery intymnej, dopełnienia stylizacji sylwetki czy elementu podkreślającego osobowość kobiety.

Osobliwość akcesoriów to temat prezentacji dr Elżbiety Cios z Katedry Ubioru Wydziału Architektury Wnętrz i Scenografii Uniwersytetu Artystycznego im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu. W swoim wystąpieniu podniosła analogiczne cechy torebki jako *osobistego, pasywnego systemu bezpieczeństwa*. Ten sam Uniwersytet oraz Wydział

Architektury Wnętrz i Scenografii i Katedrę Ubioru reprezentowała dr hab. Sławomira Chorążyczewska, prof. UAP. Temat prelekcji to **Mowa rzeczy zamknięta w torebkach**. Clou jej wystąpienia to stwierdzenie: *współczesna torebka to wielka torba z tajemnicą ukrytą w bagażu doświadczeń - w wielości rzeczy niepotrzebnych (...)*

Prototypy kreatywnych rozwiązań różnych form torebek przedstawiła mgr Magdalena Stępnik - Kozłowska z Wydziału Sztuki Uniwersytetu im. Jana Kochanowskiego w Kielcach. **Prezentacja Wystawy Dydaktycznej** to podsumowanie bogatego wachlarza inspiracji, użycia niestandardowych, nieoczywistych materiałów i kształtów, mix idei projektowych, tj.: ekstrawagancja i nowoczesność, emocje, bunt, tradycja, patchwork, kontrast, origami i inne. Podsumowujące wystąpienie należało do prof. Irminy Aksamitowskiej - Szadkow-

skiej, która przez większość swojego życia zawodowego związana była z pracą na Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi, a od blisko piętnastu lat kształci studentów kierunku Wzornictwo Ubioru na UTH Rad. Prezentacja „**Z torbą mi po drodze**” - *współlistnienie różnych form toreb, uwarunkowane funkcją i modą w subiektywnej ocenie* to ciekawie opowiedziana historia o najróżniejszych torebkach, torebeczkach, plecakach, walizkach zauważonych i zarejestrowanych okiem znawcy wszelkich akcesoriów mody. Zawarte w prezentacji osobiste refleksje potwierdzają doświadczenia nas wszystkich o niestąbnącej roli TORBY w naszej ciągle trwającej podróży.

(oprac. Wojciech Bielawski
na podst. materiałów otrzymanych
od dr hab. Hanna Wojdała - Markowskiej, prof. UTH Rad.
- autorki i koordynatorki projektu)

Prawo w filmach i serialach

KARNE PRZY KAWIE

„Karne przy kawie” to cykl spotkań, których organizatorem jest Koło Naukowe „Klinika Prawa” z Wydziału Prawa i Administracji UTH Rad. pod patronatem dr. Mirosława Kopcia – specjalisty z zakresu prawa karnego i czynnego adwokata. Uczestnikami spotkań są władze dziekańskie WPIA, studenci tego wydziału oraz uczniowie klas objętych patronatem WPIA a także osoby z zewnątrz w charakterze gości.

Spotkanie (6 maja 2021 r.) stanowiło kontynuację rozważań w obszarze „Prawo karne w filmach i serialach”, zapoczątkowanych na poprzednim spotkaniu. Prelegentkami w ramach tego spotkania były: adwokat Agnieszka Łozińska-Piekarska, pracownik Katedry Prawa Publicznego WPIA specjalizująca się w prawie karnym oraz wiceprezes Kliniki Prawa – Weronika Ścibor.

Pierwsza część spotkania obejmowała rozważania wokół kultowej sceny z filmu „Sami swoi” obejmującej niszczenie rzeczy przy płocie. Rozważania dotyczyły naruszenia nietykalności cielesnej Pawlaka przez Kargula (art. 217 § 1 k.k.) wraz ze zniszczeniem mienia Pawlaka. Uczestnicy byli zgodni, że zachowanie Kargula zostało wywołane wyzywającym zachowaniem Pawlaka. W takim

przypadku, zgodnie z art. 217 § 2 k.k., sąd może odstąpić od wymierzenia kary. Dokonano również rozważań w zakresie ponoszenia odpowiedzialności za przestępstwo zniszczenia mienia i wykroczenie, obejmujące te same znamiona. Drugi przykład obejmował serial – „Lombard życie pod zastaw”. W nim również można dopatrzyć się popełnienia czynów zabronionych przez jego bohaterów. Zaprezentowany fragment dotyczył przestępstwa rozboju z użyciem broni palnej na sklep jubilerski i dopuszczenia się ekscesu przez jednego ze współsprawców. Uczestnicy debaty dokonywali rozważań w zakresie ponoszenia odpowiedzialności przez współsprawców, jak i wyłączenia takiej odpowiedzialności przy ekscesach.

Druga część spotkania stanowiły rozważania, których dostarczył film „John Wick 2”, serialu „Ranczo” i kontynuacji omawiania przygód Jasia Fasoli. Poprowadziła ją studentka IV roku kierunku Prawo Weronika Ścibor. W przywołanych fragmentach przedstawione zostały poczynania bohaterów wypełniające znamiona znanych prawu karnemu przestępstw oraz form zjawiskowych i stadialnych popełnienia przestępstwa. W przypadku filmu „John Wick 2” zaprezentowana część dotyczyła ukazania istoty sprawstwa polecającego (art. 18 § 1 k.k.), jego charakterystyki i różnic wobec sprawstwa kierowniczego. Odwołanie do polskiej kinematografii – fragment serialu „Ranczo” miało na celu podjęcie dyskusji nt. usiłowania popełnienia przestępstwa (art. 13 k.k.) w związku z przestępstwem zabójstwa w typie podstawowym

lub typie uprzywilejowanym (art. 148 § 1 i § 4 k.k.). Prowadząca zwróciła uwagę na przeprowadzone na podstawie orzeczeń sądów okręgowych badania w zakresie definiowania silnego wzburzenia usprawiedliwionego okolicznościami. Badając zachowanie wójta Pawła Koziół, bohatera serialu „Ranczo”, studenci uczestniczący w spotkaniu wykazali się wiedzą zdobytą w ramach zajęć z prawa karnego i przedstawili przepis art. 15 § 1 k.k. dotyczący bezkarności usiłowania w określonych sytuacjach. W przypadku przywołania filmu „Jaś Fasola: nadciąga totalny kataklizm” uczestnicy podejmowali rozważania w zakresie spowodowania lekkiego uszczerbku na zdrowiu, tj. popełnienia czynu zabronionego opisanego w art. 157 § 2 k.k.

Wojciech Bielawski



(od red.): mgr, adwokat **Agnieszka Łozińska-Piekarska** - w 2013 r. ukończyła studia magisterskie na Wydziale Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL.

Jest przed obroną rozprawy doktorskiej „Dostęp podejrzanego do obrońcy w prawie Unii Europejskiej i w prawie polskim”. Od 2017 r. adwokat, czynnie wykonująca zawód w formie jednoosobowej kancelarii adwokackiej i w formie spółki radcowsko-adwokackiej. Z uczelnią związana od października 2020 r. – Katedra Prawa Publicznego. Członek Radomskiego Stowarzyszenia Prawników. Autorka kilku publikacji naukowych i prelegent na ogólnopolskich konferencjach naukowych, opiekun merytoryczny Kliniki Prawa. Prywatnie – mama bliźniaków i miłośnik podróży.



(od red.): **Weronika Ścibor**; studentka IV roku kierunku Prawo na Wydziale Prawa i Administracji UTH Rad. Prezes Zarządu Studenckiego Koła Naukowego Prawa Konstytucyjnego „Pro bono”, Wiceprezes Koła Naukowego „Klinika Prawa” oferującego nieodpłatną pomoc prawną oraz członkini Koła Naukowego Studentów Prawa „Sapere Aude”. Swoją działalność naukową poświęca prawu konstytucyjnemu i prawu karnemu. Prywatnie – szczęśliwa żona i mama 3-letniego chłopca, tężąc macierzyństwo z rozwijaniem kariery naukowej.

Personalia

SPROSTOWANIE

W numerze 1/2021 „Kuriera Uniwersyteckiego”, w rubryce Personalia, była zamieszczona informacja o przyznaniu tytułu naukowego profesora nauk humanistycznych dr. hab. Dariuszowi Trześniowskiemu, prof. UTH Rad. Na dzień dzisiejszy dr. hab. Dariusz Trześniowski, prof. UTH Rad. otrzymał pozytywną opinię Rady Doskonałości Naukowej, która to opinia jest podstawą do jej rozpatrzenia przez Kancelarię Prezydenta RP, który w ramach swoich uprawnień przyznaje tytuł naukowy profesora.

Redakcja „Kuriera Uniwersyteckiego” przeprasza Czytelników za wprowadzenie w błąd.

PROFESURY

Małgorzata Kowalska

Profesor nauk rolniczych

Dysc. Technologia Żywności i Żywienia



Urodziła się w Radomiu w 1970 roku. Jest absolwentką (1994 r.) Wydziału Materiałoznawstwa i Technologii Obuwia WSI Radom. W tym samym roku ukończyła Fakultatywne Studium Pedagogiczne działające przy WSI Radom. Na ostatnim roku studiów pracowała jako asystent stażysta w Katedrze Garbarstwa na wydziale MiTO. W listopadzie 1994 roku rozpoczęła pracę jako asystent w Katedrze Chemii tego samego wydziału. Od 2000 roku podjęłaienne studia doktoranckie na SGGW Warszawa na Wydziale Technologii Żywności. W 2004 roku obroniła doktorat i od tamtego okresu działalność prof. M. Kowalskiej koncentruje się w obszarze technologii żywności i żywienia, aczkolwiek łączy w swoim dorobku aspekty z innych dyscyplin, tj. inżynierii chemicznej czy nauk o zarządzaniu i jakości. W roku 2015 uzyskała stopień naukowy doktora habilitowanego. Tytuł profesora nadany przez Prezydenta Rzeczypospolitej otrzymała 26 lutego 2021 roku.

Jej głównym obszarem badawczym są szeroko pojęte studia nad modyfikacjami tłuszczów roślinnych i zwierzęcych dotyczące che-

micznego i enzymatycznego przeestryfikowania. Obecnie otrzymane mieszaniny tłuszczowe stanowią w jej badaniach surowiec w emulsjach tłuszczowych. Ważne miejsce w jej badaniach zajmują prace dotyczące stosowania substancji strukturotwórczych imitujących tłuszcz w celu redukcji ilości tego składnika w produkcie, a tym samym w diecie człowieka. Generalnie pracuje nad wprowadzaniem substancji, które mogłyby przejąć rolę tłuszczu, co podyktowane jest względami żywieniowymi, a dokładnie działaniami wspierającymi profilaktykę wielu schorzeń dietozależnych. Zagadnieniami rozpowszechniania idei HACCP oraz potwierdzenia zasadności implementacji systemu w firmach spożywczych zajmowała się przed uzyskaniem stopnia doktora habilitowanego, po tym okresie do tego obszaru włączyła narzędzia managerskie stosowane w celu dopracowania jakości produktu spożywczego nie tylko do wymogów jakościowych z perspektywy producenta, ale również uwzględniających kwestię jakości oczekiwanej przez konsumentów.

Współpracuje z naukowymi ośrodkami krajowymi, tj. SGGW w Warszawie, Politechniką Warszawską, Uniwersytetem Ekonomicznym w Krakowie, Uniwersytetem Przyrodniczo-Humanistycznym w Siedlcach oraz prowadzi prace badawcze z przedstawicielami przemysłów spożywczego i farmaceutycznego. Współpracuje z zagranicznymi ośrodkami naukowymi w Neapolu, Antwerpii, Zlinie i Nitrze. Wielokrotnie uczestniczyła w wyjazdach w ramach programu Erasmus+. Odbiła liczne staże naukowe zagraniczne i krajowe, jak również staże przemysłowe w przedsiębiorstwach produkcyjnych.

Opublikowała około 150 pozycji literaturowych w postaci artykułów indeksowanych (65 pozycji dla których suma IF wynosi 85), artykułów w czasopiśmie bez IF (około 60) oraz rozdziałów w monografiach i zgłoszeń patentowych. Publikowa-

ła też w międzynarodowej encyklopedii Bailey's Industrial Oil and Fat Products.

Została wielokrotnie nagrodzona za osiągnięcia naukowe: Nagrodą Indywidualną Rektora I stopnia a także wyróżniona dyplomami uznania Rektora SGGW w Warszawie. Została też uhonorowana Srebrnym Medalem za długoletnią Służbę (2017 r.) nadanym przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i Medalem Komisji Edukacji Narodowej (2018 r.).

Prof. Małgorzata Kowalska w zakresie działalności dydaktycznej posiada osiągnięcia, zarówno w odniesieniu do prowadzonych zajęć dydaktycznych na kierunkach realizowanych w macierzystej uczelni, jak również w szkołach zawodowych, szczególnie w szkole o profilu „Technik Farmaceutyczny”. Była autorem zadań egzaminacyjnych pisemnych i praktycznych potwierdzających kwalifikacje zawodowe dla potrzeb Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi oraz pracowała jako członek zespołu krajowego w zakresie tworzenia zadań egzaminacyjnych dla pisemnych i praktycznych egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe dla OKE Warszawa. Przewodniczy, bądź jest członkiem komisji potwierdzających kwalifikacje zawodowe podczas egzaminów pisemnych i praktycznych (np. w zawodach: ratownik medyczny, technik dentystyczny, asystentka stomatologiczna, higienistka stomatologiczna czy technik masażysta). Była recenzentem merytorycznym kursów e-learningowych: – opracowania dla Krajowego Ośrodka Wsparcia Edukacji Zawodowej i Ustawicznej (KOWEZIU) w Warszawie. Czynnie współpracuje z Ministerstwem Edukacji i Nauki (wcześniej MEN) w zakresie kształcenia zawodowego.

Hobby: zdrowe odżywianie, ruch na świeżym powietrzu, podróże, film.

(oprac. Wojciech Bielawski na podstawie materiałów otrzymanych od Małgorzaty Kowalskiej)

Jacek Borowiak

ANALIZA STANU BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO W POLSCE W LATACH 2010-2019

Wprowadzenie

Bezpieczeństwo na drodze zależy głównie od uczestników ruchu drogowego (kierowców i pieszych). Mają na nie wpływ także stan infrastruktury drogowej oraz stan techniczny pojazdów. Dodatkowym czynnikiem mogą być panujące warunki atmosferyczne (opady deszczu, śniegu, mgła, śliska nawierzchnia itp.). Niemniej jednak nawet w deszczu czy mgłę, na wąskiej lub dziurawej drodze kierujący mogą zmniejszyć prędkość jazdy i zachować większą ostrożność, aby uniknąć kolizji lub wypadku. Podobnie stan techniczny pojazdu (np. niewłaściwy stan ogumienia i oświetlenia w pojeździe) zależy od kierowcy. Pomijając skrajne sytuacje losowe, jak np. walące się na drogę drzewa i słupy oświetleniowe, nagłe zapadnięcia się jezdni, to człowiek oraz jego nieprzemyślane i niebezpieczne zachowania (np. nadmierna prędkość, nieustąpienie pierwszeństwa przejazdu, nagłe wtargnięcie na jezdnię) stanowi najpoważniejsze źródło zagrożenia na drodze.

Pomimo rosnącej systematycznie od początku lat 90. XX wieku liczby pojazdów silnikowych (samochodów osobowych, ciężarowych i motocykli), poruszających się po polskich drogach, jak będzie można zaobserwować na podstawie dokonanej w dalszej części analizy, bezpieczeństwo ruchu drogowego w naszym kraju ulega poprawie. Liczby wypadków oraz ofiar rannych i śmiertelnych z roku na rok spadają, podobnie, jak powszechnie stosowane w ocenie stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego, wskaźniki.

1. Statystyki wypadków drogowych

Dane o wypadkach drogowych zbierane przez Policję i publikowane następnie w rocznych raportach na stronie

internetowej Komendy Głównej Policji¹, a także Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego² dają możliwość prześledzenia trendów liczb wypadków i ofiar, a także wskaźników brd. Mogą stanowić podstawę do przeprowadzenia analiz, stanowiąc narzędzie identyfikacji obszarów i odcinków dróg, gdzie statystycznie występuje najwięcej zagrożeń w ruchu drogowym. W efekcie uzyskanych wniosków można podjąć ukierunkowane działania w celu minimalizacji tych zagrożeń lub ich całkowitej eliminacji, co przyczyni się do wzrostu bezpieczeństwa użytkowników dróg.

W tabeli 1 zamieszczono dane statystyczne dotyczące wypadków drogowych w latach 2010-2019, a w tabeli 2 podstawowe wskaźniki brd dla tego okresu. Trendy niniejszych danych i wskaźników przedstawiono na rysunkach 1-8.

Tabela 1. Zestawienie danych dla obszaru Polski [1]

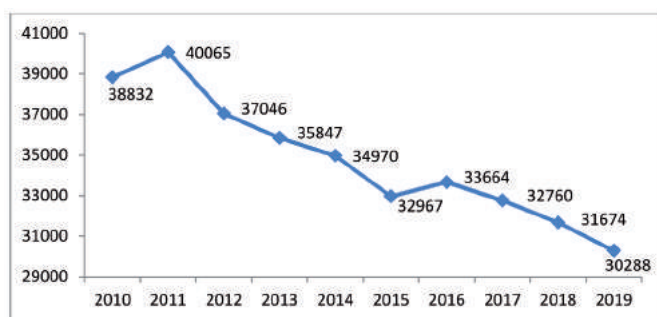
Rok	Liczba wypadków	Liczba zabitych	Liczba rannych	Liczba ciężko rannych
2010	38832	3907	48952	11491
2011	40065	4189	49501	12585
2012	37046	3571	45792	12023
2013	35847	3357	44059	11669
2014	34970	3202	42545	11696
2015	32967	2938	39778	11200
2016	33664	3026	40766	12109
2017	32760	2831	39466	11103
2018	31674	2862	37359	10963
2019	30288	2909	35477	10633

¹ <http://statystyka.policja.pl/st/ruch-drogowy/76562,Wypadki-drogowe-raporty-roczne.html>

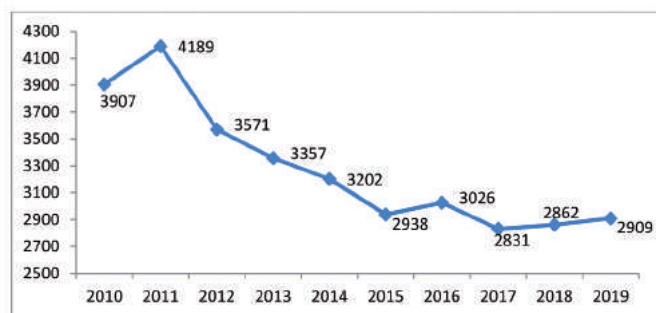
² <https://www.krbrd.gov.pl/baza-wiedzy/raporty-o-stanie-brd/>

Tabela 2. Zestawienie wskaźników dla obszaru Polski [1]

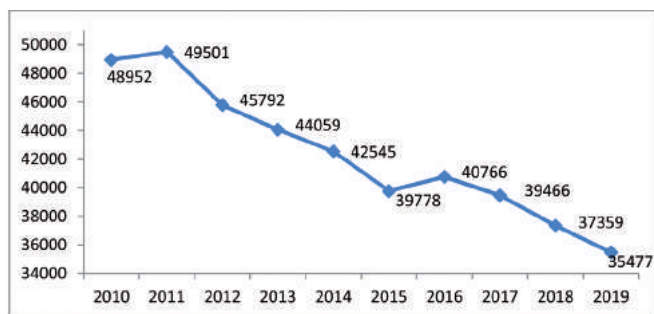
Rok	Wskaźnik demograficzny I [liczba wypadków/100 tys. mieszk.]	Wskaźnik demograficzny II [liczba zabitych/100 tys. mieszk.]	Ciężkość wypadków [liczba zabitych/100 wypadków]	Gęstość wypadków [liczba wypadków /100 km dróg]
2010	100,8	10,1	10,1	9,6
2011	104,0	10,9	10,5	9,7
2012	96,1	9,3	9,6	9,0
2013	93,0	8,7	9,6	8,6
2014	90,9	8,3	9,2	8,4
2015	85,7	7,6	8,9	7,9
2016	87,6	7,9	9,0	8,0
2017	85,3	7,4	8,6	7,8
2018	82,5	7,5	9,0	7,5
2019	78,9	7,6	9,6	7,1



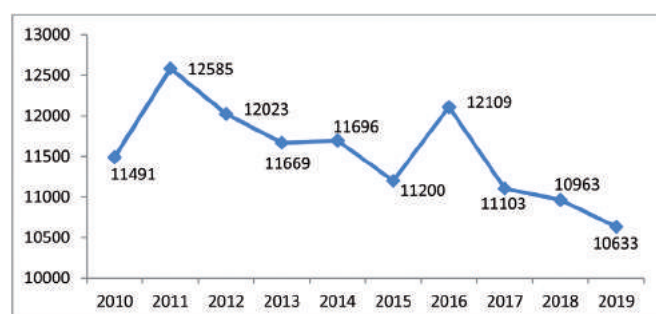
Rys. 1. Liczby wypadków drogowych w Polsce (opracowanie własne na podstawie [1])



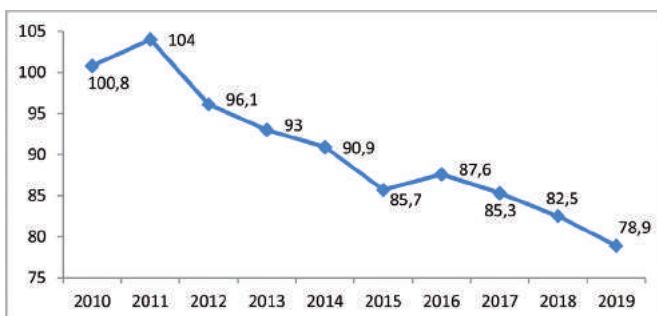
Rys. 2. Liczby zabitych w wypadkach drogowych w Polsce (opracowanie własne na podstawie [1])



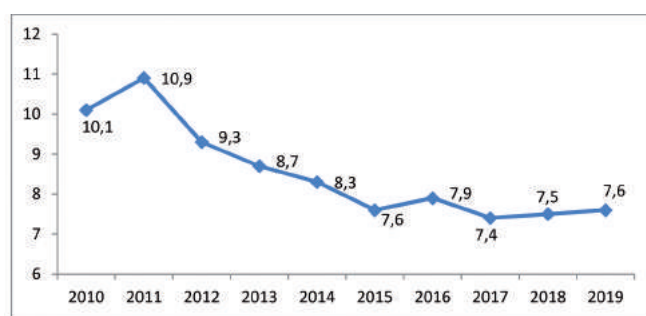
Rys. 3. Liczby rannych w wypadkach drogowych w Polsce (opracowanie własne na podstawie [1])



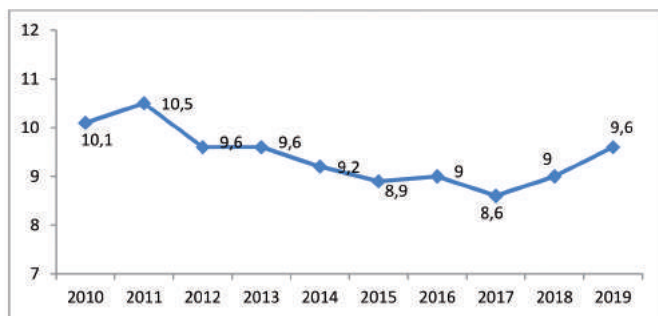
Rys. 4. Liczby ciężko rannych w wypadkach drogowych w Polsce (opracowanie własne na podstawie [1])



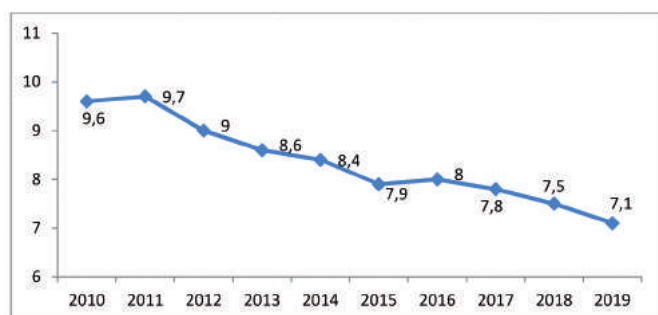
Rys. 5. Wskaźnik demograficzny I dla obszaru Polski (opracowanie własne)



Rys. 6. Wskaźnik demograficzny II dla obszaru Polski (opracowanie własne)



Rys. 7. Wskaźnik ciężkości wypadków dla obszaru Polski (opracowanie własne)



Rys. 8. Wskaźnik gęstości wypadków dla obszaru Polski (opracowanie własne)

Na przedstawionych rysunkach w większości przypadków można zaobserwować wyraźne trendy spadkowe. Liczba wypadków spadła w ciągu 10 lat o 22%, zabitych o 25,5%) rannych o 27,5%. Podobnie niżkowały wskaźniki demograficzne I i II, odpowiednio o 21,7% i 24,8% oraz wskaźnik gęstości wypadków (o 26%). Pomimo tak znaczącej poprawy liczby wypadków, zarówno liczba ciężko rannych oraz wskaźnik ciężkości wypadków na przestrzeni 10 analizowanych lat nie zmieniły się istotnie (spadek odpowiednio o 7,5% i 5%). Świadczy to, niestety, o nadal groźnych skutkach wypadków drogowych, do jakich dochodzi na polskich drogach.

Główne cele Narodowego Programu BRD na lata 2013-2020 zakładały do roku 2020, względem roku 2010, redukcję rocznej liczby ofiar śmiertelnych o 50% (do 2000 osób) i ofiar ciężko rannych o 40% (do nie więcej niż 6900 osób). [2]

W roku 2010 w Polsce odnotowano 30288 wypadków drogowych, w których 3907 osób zginęło i 11491 zostało ciężko rannych. [1]

Natomiast w roku 2019 było 30288 wypadków drogowych, w których 2909 osób zginęło i 10633 zostało ciężko rannych.

Jak można zauważyć, aktualne liczby zabitych w wypadkach drogowych i ciężko rannych mocno odbiegają od założonych celów Narodowego Programu BRD. Patrząc na prędkość spadku tych liczb w ostatnich dziesięciu latach, trudno przypuszczać, aby te cele zostały osiągnięte w 2020 roku.

2. Zakończenie

Pomimo tego, że liczba pojazdów na polskich drogach w ostatnich 30 latach systematycznie wzrasta, to liczba wypadków oraz ofiar rannych i śmiertelnych ma tendencję spadkową. Może to wynikać z coraz większej świadomości uczestników ruchu na temat występujących zagrożeń na drodze i dostosowania swoich zachowań do panujących warunków drogowych, lepszym szkoleniu kierowców i przestrzegania przepisów ruchu drogowego. Poza tym należy zwrócić uwagę na znaczną poprawę w infrastrukturze drogowej, jak i lepszy ogólny stan techniczny pojazdów poruszających się po polskich drogach.

Z przedstawionych w artykule analiz można wnioskować, że stan bezpieczeństwa ruchu drogowego w Polsce ulega ciągłej poprawie, choć z uwagi na przyjęte cele w Narodowym Programie BRD na lata 2013-2020, aktualne statystyki ofiar śmiertelnych oraz ciężko rannych mogą być niezadowolająca.

Literatura:

- [1] Raporty Krajowej Rady BRD: Stan bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz działania realizowane w tym zakresie w latach 2010-2019, <https://www.krbrd.gov.pl/baza-wiedzy/raporty-o-stanie-brd/> (dostęp 25.01.2020)
- [2] Narodowy Program BRD na lata 2013-2020, <https://www.krbrd.gov.pl/programy-brd/narodowy-program-brd/> (dostęp 25.01.2020)



(od red.): **dr inż. Jacek Borowiak**, urodzony w 1969 roku w Gorzowie Wielkopolskim. Absolwent Wydziału Mechanicznego Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Radomiu. Od 1997 roku pracownik Zakładu Inżynierii Produkcji, a obecnie Katedry Pojazdów Samochodowych Wydziału Mechanicznego UTH Rad. Posiada dorobek naukowy w obszarze logistyki i bezpieczeństwa transportu. Jest „wiecznym studentem” w zakresie motywacji, przyczyn osiągania sukcesu, finansów i inwestowania. Prowadzi blog lotdocelu.pl szerząc edukację finansową. Autor m.in. książki o finansach osobistych pt. „Emerytura nie jest Ci potrzebna” – bestsellera portalu rozpisani.pl.

IRENEUSZ JĘDRA

WPŁYW TEMPERATURY WRZENIA PŁYNU HAMULCOWEGO NA SPRAWNOŚĆ UKŁADU HAMULCOWEGO

1. WSTĘP – PŁYN HAMULCOWY I JEGO PARAMETRY UŻYTKOWE

Pojazd samochodowy zgodnie z ustawą [4] powinien być wyposażony w następujące rodzaje hamulców:

- 1) hamulec roboczy działający na wszystkie koła – przeznaczony do zmniejszania prędkości pojazdu i zatrzymywania go w sposób niezawodny, szybki i skuteczny, niezależnie od jego prędkości i obciążenia oraz od kąta wzniesienia lub spadku jezdni,
- 2) hamulec awaryjny działający na koła co najmniej jednej osi pojazdu, przeznaczony do zatrzymania pojazdu w razie awarii hamulca roboczego,
- 3) hamulec postojowy (nie jest wymagany, jeżeli hamulec awaryjny, spełnia wymagane warunki określone dla hamulca postojowego) [4].

Płyn hamulcowy jest wieloskładnikową mieszaniną cieczy składającą się np. z eterów alkilowych, glikoli etylenowych, estrów boranowych lub polipropylenoglikoli. Jego zadaniem jest przenoszenie siły (ciśnienia) z pedału hamulca na klocki hamulcowe. We wszystkich płynach hamulcowych znajdują się również dodatki, m.in. zwiększające ich odporność na pienienie oraz uszlachetniające. Mają one poprawiać najważniejsze parametry pracy płynów hamulcowych – lepkość oraz temperaturę wrzenia [10].

W czasie jazdy w warunkach pracy podczas każdego hamowania w wyniku tarcia powstaje ciepło, które częściowo zostaje przejęte przez absorpcję do płynu hamulcowego. Ze względu na to, że część tego ciepła przejmowana jest przez płyn hamulcowy, musi on spełniać określone w normach [5-7] wymagania w zakresie [8,9]:

- temperatury wrzenia dla suchego płynu (bez zawartości wody) [°C],
- temperatury wrzenia dla mokrego płynu (z zawartością wody) [°C],
- pH płynu.

Temperatura wrzenia płynu hamulcowego jest to temperatura, w której płyn hamulcowy zaczyna wrzeć, czyli zaczynają tworzyć się wewnątrz pęcherzyki powietrza (gazu). Płyn hamulcowy posiada właściwości higroskopijne czyli zdolność do absorpcji wody z otoczenia. Oznacza to, że jeżeli do układu hamulcowego dostanie się woda poprzez różnego rodzaju nieszczelności, wówczas po wymieszaniu się z płynem hamulcowym, obniża się jego temperatura wrzenia co w efekcie powoduje obniżenie skuteczności hamowania.

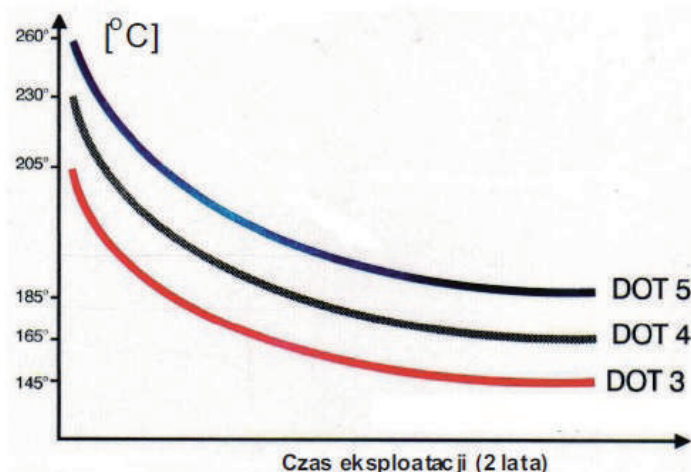
Wraz ze spadkiem temperatury wrzenia płynu hamulcowego w układzie hamulcowym spada ciśnienie robocze wymagane podczas hamowania. Skutkiem tego jest gwałtowny spadek skuteczności hamowania, co może prowadzić do wypadku.

W zaleceniach producentów płynów hamulcowych wskazuje się, że maksymalna zawartość wody w układzie hamulcowym nie powinna przekroczyć 3%, aby układ był sprawny.

Wiele czynników ma wpływ na przyspieszenie absorpcji wody do układu. Należą do nich między innymi: - czas składowania płynu hamulcowego,

- przechowywanie płynu hamulcowego przez dłuższy czas w otwartych, niezabezpieczonych opakowaniach,
- brak zachowania interwałów czasowych wymiany płynu w układzie,
- uszkodzone elementy układu hamulcowego (np. pęknięcia zewnętrznych warstw elastycznych przewodów hamulcowych, nieszczelności uszczelnień tłoczków hamulcowych lub uszkodzone uszczelnienia w układzie hamulcowym).

Higroskopijne właściwości płynu hamulcowego wynikają z zawartości w nim glikolu. W czasie eksploatacji pochłania on wodę z otoczenia i dlatego musi być regularnie wymieniany. Producenci pojazdów zalecają wymianę płynu hamulcowego co 40 000 do 50 000 km przebiegu lub co 2 lata (rysunek 1).



Rys.1. Zależność temperatury wrzenia płynu hamulcowego od czasu eksploatacji dla poszczególnych grup płynów hamulcowych [1,3]

Lepkość płynu hamulcowego jest parametrem określającym jego wewnętrzny opór do swobodnego płynięcia w określonej temperaturze. Lepkość płynu pod wpływem różnic temperatur z przedziału od -40 do + 100°C, powinna być jak najmniejsza. Obliczenia hydrodynamiczne najczęściej odnoszą się do lepkości kinematycznej (ν) i wykonywane są według poniższego wzoru [11]:

$$\nu = \frac{\eta}{\rho} \quad (1)$$

gdzie:

ν – lepkość kinematyczna [m^2/s],

η – lepkość dynamiczna [$\text{Pa}\cdot\text{s}$],

ρ – gęstość cieczy [kg/m^3].

Niska lepkość płynu – w zależności od sytuacji drogowej – zapewnia możliwość szybkich zmian ciśnienia płynów przewodach układu hamulcowego. Poza wymienionymi parametrami płynu hamulcowe powinny:

- chronić elementy układu przed korozją poprzez zawartość dodatków antykorozyjnych,
- smarować współpracujące części składowe elementów układu hamulcowego: zespołów sterujących mechanizmów hamujących przy małych prędkościach elementów typu: tłoczki, suwaki i jednocześnie dużych ciśnieniach w układzie, rzędu 150 do 180 barów,
- zapewnić dopuszczalne pęcznienie lub skurcz gumowych i elastomerowych uszczelnień,
- być mieszalne ze względu na bazę i kompatybilne z istniejącymi płynami hamulcowymi i systemami hamulcowymi.

Stosując płyny hamulcowe, należy uwzględnić i zachować następujące kryteria:

- wymogi w zakresie specyfikacji płynu dla konkretnego układu hamulcowego,
- właściwy stan techniczny układu hamulcowego,
- przewidzianą metodykę obsługi oraz interwały czasowe wymiany.

Spełnienie tych czynników jest gwarancją skuteczności działania układu hamulcowego a tym samym bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

W tabeli 1 przedstawiono termin przydatności płynu hamulcowego uzależniony od okresu użytkowania i wyznaczonej temperatury wrzenia.

Tabela 1. Kryterium oceniania zdolności płynu hamulcowego [2]

Zmierzona temp. wrzenia w płynie hamulcowym	Zmierzona zawartość wody w płynie	Ocena płynu hamulcowego
powyżej 185°C	0 do 1%	płyn hamulcowy o dobrych właściwościach
od 165°C do 185°C	około 2%	płyn hamulcowy może być używany, ale jeżeli jest starszy niż 2 lata, musi być wymieniony
poniżej 165°C	Około 3%	płyn hamulcowy musi być wymieniony

Normy określają temperaturę wrzenia płynu niezawodnionego, temperaturę wrzenia płynu zawodnionego, lepkość kinematyczną w przedziale temperaturowym od 100°C do - 40°C, działanie na elementy gumowe. W tabeli 2 przedstawiono wymagania oraz wartości jakie muszą być spełnione przez dany płyn hamulcowy, aby musiał on spełnić daną normę oraz posiadał odpowiednią klasę.

Tabela 2. Wymagania dla płynów hamulcowych [5-7]

Wymagania	SAE J1703	ISO 4925-79	FMVSS Nr 116		
			DOT-3	DOT-4	DOT-5
Temperatura wrzenia, °C, nie niższa niż	205	205	205	230	260
Temperatura wrzenia płynu zawodnionego, °C, nie niższa niż	140	140	140	155	180
Lepkość kinematyczna, mm ² /s, w temp.:					
– 100°C, nie mniej niż	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
– 40°C, nie więcej niż	1800	1500	1500	1800	900
Działanie na uszczelnienia z gumy SBR:					
zmiana twardości IRHD					
– w temp. 70OC, 120 h	– 10	– 10	– 10	– 10	–
– w temp. 120OC, 120 h	– 15	– 15	– 15	– 15	–
zmiana objętości					
– w temp. 70OC, 120 h	1 – 16%	1 – 16%	1 – 16%	1 – 16%	–
– w temp. 120OC, 120 h	1 – 16%	1 – 16%	1 – 16%	1 – 16%	–
EPDM (RM 69)					
zmiana twardości IRHD					
– w temp. 70OC, 120 h	– 10	–	–	–	–
– w temp. 120OC, 120 h	– 15	–	–	–	–
zmiana objętości					
– w temp. 70OC, 120 h	10%	–	–	–	–
– w temp. 120OC, 120 h	10%	–	–	–	–
NR					
zmiana twardości IRHD					
– w temp. 70OC, 120 h	–	– 10	–	–	–
– w temp. 120OC, 120 h	–	–	–	–	–
zmiana objętości					
– w temp. 70OC, 120 h	–	1 – 16%	–	–	–
– w temp. 120OC, 120 h	–	–	–	–	–
Wzrost twardości	–	–	niedopuszczalny		–
Destrukcyjna gumy	–	–	niedopuszczalna		–

Normy obowiązujące dla płynów hamulcowych określają ich właściwości fizyko-chemiczne, dzięki którym dany płyn jest dopuszczony do sprzedaży i użytku. Normami obowiązującymi dla płynów hamulcowych są:

- Federal Motor Vehicle Safety Standard (FMVSS No 116),
- Society of Automotive Engineers (SAE J 1703),
- International Organization for Standardization (ISO 4925),
- Polska norma PN-C-40005:2002 opierająca się na powyższych normach.

2. Badanie temperatury wrzenia płynu hamulcowego metodą zanurzeniową

Badanie temperatury wrzenia metodą zanurzeniową jest jedną z najdokładniejszych metod służącą do określenia zawartości wody w płynie hamulcowym. Dzięki niej można bardzo dokładnie określić temperaturę wrzenia badanego płynu hamulcowego bez względu na jego klasę oraz zawartą w nim ilość wody. Badanie temperatury wrzenia płynu hamulcowego ma zastosowanie w badaniach laboratoryjnych jak i warsztatowych.

2.1. Stanowisko badawcze

Do badania temperatury wrzenia płynu hamulcowego zastosowano:

- urządzenie marki ATE BFT 320 (rysunek 2)
- płyn hamulcowy (do badania zastosowano płyn DOT 4),
- pojemnik na płyn hamulcowy,
- pipeta do zasysania płynu,
- woda destylowana.



Rys.2. Urządzenie BFT 320 do pomiaru temperatury wrzenia płynu hamulcowego wraz z akcesoriami

2.2. Wykonanie badania oraz wyniki pomiarów

Badanie pomiaru temperatury wrzenia płynu hamulcowego wykonano dla 3 prób po 3 pomiary:

- pomiar pierwszy – płyn niezawodniony,
- pomiar drugi – 3% zawartości wody w płynie,
- pomiar trzeci – 10% zawartości wody w płynie.

Otrzymane wyniki zanotowano w tabeli 3.

Tabela 3. Wyniki pomiarów temperatury wrzenia płynu hamulcowego w zależności od zawartości wody w płynie

Lp.	1 pomiar temp. wrzenia płynu hamulcowego [°C]	2 pomiar temp. wrzenia płynu hamulcowego [°C]	3 pomiar temp. wrzenia płynu hamulcowego [°C]	Średnia otrzymanych temperatur [°C]	Stężenie wody w płynie hamulcowym [%]
1.	197	197	198	197	0
2.	127	127	127	127	3
3.	100	100	100	100	10

Na podstawie przeprowadzonych prób można wywnioskować, że zgodnie z zaleceniami producenta płyn posiadający około 3% zawartości wody kwalifikował się do natychmiastowej wymiany. Płyn, który zawierał 10% wody osiąga temperaturę wrzenia wody tj. 100 °C co może doprowadzić do zagotowania płynu w układzie a tym samym do utraty jego właściwości technicznych.

3. Podsumowanie

Płyn hamulcowy spełnia najważniejszą rolę w podstawowym układzie bezpieczeństwa jakim jest układ hamulcowy. Jego prawidłowe działanie szczególnie w sytuacjach nagłych może decydować o życiu uczestników ruchu. Jeżeli w układzie hamulcowym znajduje się znaczna zawartość wody (powyżej 3%), wówczas pojazd taki hamulcami stanowi realne zagrożenie dla wszystkich uczestników ruchu. Przy obniżonej temperaturze wrzenia płynu hamulcowego obniża się skuteczność hamowania hamulców, spowodowana powstaniem w układzie pęcherzyków gazu, które są mało ściśliwe, a w związku z tym wydłuża się droga hamowania.

Dlatego konieczne jest zachowanie właściwych interwałów czasowych wymiany płynu oraz częstej kontroli jego właściwości i przydatności oraz stanu poszczególnych elementów układu hamulcowego.

LITERTURA

1. Jakóbiec J.: Badania stanowiskowe płynów hamulcowych. Archiwum Motoryzacji 1, pp 63 – 78, Kraków 2006.
2. Myszkowski S.: Ocena przydatności płynu hamulcowego – Studio Konstrukcyjno – Konsultacyjne, Smolec k. Wrocławia 2005.
3. Romański W.: Praca dyplomowa magisterska, Badanie wpływu wody na zmianę temperatury wrzenia płynu ha-

- mulcowego dot 3, UTH W Radomiu, Radom 2018.
4. Dz. U. z 2016 r. poz. 2022
5. Federal Motor Vehicle Safety Standard (FMVSS No 116). Laboratory procedurę for motor vehicle brake fluid testing.
6. International Organization for Standardization (ISO 4925). Non-petroleum base brake fluid.
7. Society of Automotive Engineers (SAE J 1703). Surface Vehicle Standard, Motor Vehicle Brake Fluid.
8. <https://www.motofaktor.pl/plyny-hamulcowe-dot-4>
9. <https://www.iso.org/standard/38513.html>
10. <https://www.autocentrum.pl/motoslownik/plyn-hamulcowy/>
11. https://www.nauowiec.org/wzory/inzynieria/lepkosc-kinematyczna_1801.html



(od red.): **Ireneusz Jędra, dr inż.**, urodzony w roku 1974 w Radomiu. Absolwent Wydziału Mechanicznego Politechniki Radomskiej. Od 1999 roku pracownik Zakładu Inżynierii Produkcji a obecnie Katedry Pojazdów Samochodowych Wydziału Mechanicznego UTH Rad. Obecnie koordynator projektu pt.”

Podniesienie jakości i efektywności kształtowania wiedzy i umiejętności praktycznych studentów na kierunku Samochody i bezpieczeństwo w transporcie drogowym poprzez utworzenie studiów dualnych”.

Zbigniew Chmielewski

POKŁADOWE SYSTEMY DIAGNOSTYKI OLEJU SILNIKOWEGO - HISTORIA I PRZYSZŁOŚĆ

1. WSTĘP

Jako użytkownicy samochodów spotykamy się z koniecznością przeprowadzenia okresowych obsług pojazdu. W przypadku pojazdów nowych takie zachowanie wymusza producent, który poprzez oferowaną ochronę gwarancyjną, pod groźbą jej unieważnienia, wymusza okresowe przeprowadzenie kontroli stanu pojazdu najlepiej w Autoryzowanej Stacji Obsługi (ASO). Producent z góry określa zakres czynności przewidzianych w ramach kolejnych kontroli, wynikających z przebiegu pojazdu lub czasu kalendarzowego. N chwilę obecną najczęściej takie kontrole i zabiegi przeprowadzane są co 30 tys. km lub nie rzadziej niż co 2 lata kalendarzowe. W przypadku starszych

pojazdów użytkownik sam powinien dbać o stan techniczny pojazdu i przeprowadzać stosowne kontrole i zabiegi, zgodnie z zaleceniami producenta. W tym przypadku nie ma już konieczności zgłaszania się do ASO, a ewentualne naprawy, wymiany i regulacje można przeprowadzać w dowolnym warsztacie samochodowym. W jednym jak i drugim przypadku taka okresowa kontrola wiązać się powinna m.in. z wymianą oleju w silniku spalinowym. Tak sugeruje producent samochodu, a czy na pewno taka z góry zaplanowana wymiana jest konieczna?

Właściwy dobór oleju oraz czas jego eksploatacji w silniku powinien zabezpieczać odpowiednią niezawodność i ekonomiczność pracy urządzenia, natomiast

technicznie uzasadniony czas pracy oleju w urządzeniu powinien zapewniać maksymalne wykorzystanie potencjału jakościowego oleju, dzięki czemu zmniejsza się zapotrzebowanie na nowe środki smarowe i obciążenie środowiska przepracowanymi produktami olejowymi. Ocena jakości olejów smarowych wiąże się z umiejętnością określania poziomu spełniania przez olej jego podstawowych funkcji w urządzeniu. Istotna jest również możliwość przewidywania zmian jakości oleju w eksploatacji w zależności od początkowej jakości oleju i działającego nań widma wymuszeń. Do tego niezbędna jest znajomość kinetyki starzenia olejów smarowych i wartości parametrów stanu granicznego przy pracy w urządzeniu. Inaczej, dla prawidłowej oceny potrzeby wymiany oleju, powinniśmy znać jego stan co jest możliwe, gdy na bieżąco obserwujemy i analizujemy jego właściwości, tym samym przydatności do dalszej eksploatacji.

Prace nad właściwym określeniem stanu granicznego olejów silnikowych stosowanych w urządzeniach rozwijają się w dwóch kierunkach. Pierwszy obejmuje zagadnienia związane z bieżącą analizą stanu eksploatowanego oleju, w drugim zaś wysiłek skierowano na poszukiwanie parametrów ogólnych i funkcjonalne powiązanie jakości oleju ze skutkami pracy w urządzeniu.

2. METODY WYZNACZANIA CZASÓW EKSPLOATACJI OLEJU W SILNIKU

Spośród wskaźników fizykochemicznych i funkcjonalnych, charakteryzujących stan oleju smarowego, w badaniach eksploatacyjnych najczęściej wykorzystuje się (oprócz zawartości zanieczyszczeń) lepkość kinematyczną. Wartość tego parametru wiąże się m.in. z ilością niespalonego paliwa jakie przedostaje się do oleju. Najczęściej z takim zjawiskiem można się spotkać gdy często uruchamiany jest zimny silnik i pracuje przez krótki okres czasu. Taka sytuacja ma miejsce gdy z samochodu korzystamy przy krótkich (kilkukilometrowych) dojazdach do pracy. Ze względu na stosunkowo łatwy pomiar tego wskaźnika obserwacja zmiany jego wartości w czasie eksploatacji może być przydatną w wskazówką w procesie podjęcia decyzji o konieczności przeprowadzenia wymiany oleju w silniku. Jednak aby poprawnie ocenić stan oleju, a tym samym przydatność do dalszej eksploatacji, na podstawie zmiany lepkości czy ilości zanieczyszczeń, należy najpierw przeprowadzić badania stanowiskowe. Pozwalają one na zaobserwowanie zmian zachodzących w oleju i ich wpływu na proces tarcia i zużycia smarowanych elementów silnika. Taki sposób pozwala na oszacowanie z góry czasu poprawnej pracy oleju w silniku. Innym sposobem jest bieżąca kontrola stanu oleju w silniku, poprzez obserwację wybranego, miarodajnego parametru odzwierciedlającego jego własności jako środka smarowego. Obydwie metody, z ich wadami i zaletami, zostaną przedstawione poniżej.

2.1. Badania stanowiskowe

Założenie z góry dopuszczalnego czasu eksploatacji jest najprostszą metodą określającą moment wymiany oleju w silniku, i z założenia stwierdzeniem, że wyczerpał on już swoje właściwości jako środek smarowy w konkretnym urządzeniu. Czas ten może być wyrażony liczbą przejechanych kilometrów, przepracowanych motogodzin lub czasem kalendarzowym. Metoda ta jest najczęściej stosowana przez producentów sprzętu technicznego, w tym samochodów [1]. Przykładowo, w przypadku oleju silnikowego, zaleca się wymianę, zależnie od jego klasy jakościowej, po przejechaniu 15 tys.km (lub po roku), ewentualnie 30 tys.km (lub po dwóch latach). Nieraz w instrukcji obsługi pojawia się informacja o konieczności zwiększenia częstotliwości wymiany oleju smarowego w przypadku eksploatacji samochodu w ciężkich warunkach. Pod pojęciem „ciężkie warunki pracy” należy rozumieć: jazdę w górach, krótkotrwałą jazdę, holowanie przyczepy, jazdę w kurzu lub piachu, częste zatrzymywanie i ruszanie, jazdę w innych trudnych warunkach (np. jazda sportowa), jazdę z dużą prędkością, przy wysokiej temperaturze zewnętrznej, długotrwałą pracę silnika na wolnych obrotach (np. korki uliczne), jazdę w temperaturach ujemnych co ogranicza szybkie nagrzewanie silnika.

Dopuszczalne czasy eksploatacji oleju w silniku określają się na podstawie prowadzonych wcześniej badań olejów w silnikach zamontowanych na stanowiskach hamownianych. Najczęściej badania takie połączone są z badaniami certyfikacyjnymi olejów wprowadzanych na rynek. Zakłada się więc, że olej charakteryzujący się daną klasą lepkościową i jakościową będzie przez założony czas skutecznie wypełniał swoje funkcje.

Takie podejście wzbudza wątpliwości [2]. Różne warunki eksploatacji pojazdu, a także różny stan początkowy zastosowanego oleju (nawet w ramach tej samej klasy lepkościowej czy jakościowej) powoduje, że w innym stopniu ulegnie on zesterzeniu. Istnieje więc duże prawdopodobieństwo, że wymiana oleju nastąpi przed wyczerpaniem jego własności jako środka smarowego (dodatkowe koszty ekonomiczne) lub co gorsze, silnik eksploatowany będzie z olejem, który osiągnął już swój stan graniczny. Doprowadzić to może do przyspieszonego zużycia urządzenia bądź nawet jego awarii.

Obecnie coraz częściej stosowane jest bieżące diagnozowanie stanu – monitoring parametrów oleju.

2.2. Monitoring parametrów oleju

Pobieranie próbek oleju z pracujących układów dostarcza informacji o stanie oleju i smarowania układu. Żeby proces monitoringu spełniał swoje zadanie, czas od pobrania próbki do postawienia diagnozy nie powinien przekraczać 48 godzin. Analiza pobranych próbek polega na oznaczeniu zawartych w oleju zanieczyszczeń (stan urządzenia) oraz na fizykochemicznych badaniach oleju

(stan oleju). Do analizy zanieczyszczeń w oleju do celów diagnostycznych są stosowane techniki spektroskopowe i ferrografia.

Badania oleju metodą spektrometrii w podczerwieni wykazały znaczące zmiany poziomów absorpcji obserwowanych dla wydzielonych pasm liczby falowej badanych olejów o różnym przebiegu. Zmiany poziomów absorpcji mogą być wykorzystane w ramach badań diagnostycznych oleju silnikowego. Wyniki tych badań, odniesione do diagramów pracy silnika, które obejmują procentowe udziały różnych stanów pracy pojazdu w określonym przedziale czasu eksploatacji, mogą być podstawą do oceny jakościowej pracy kierowcy itp. Można stwierdzić, że po określonych przebiegach pojazdu, stosując metodę badań spektrometrycznych w podczerwieni, można w znacznie większym stopniu wskazać istotne zmiany właściwości oleju zachodzące podczas eksploatacji.

Dzięki tym systemom użytkownicy posiadają dokładną wiedzę na temat stanu technicznego parku samochodowego. Pozwala to na uszeregowanie silników w kolejności wykonywania przeglądów lub napraw oraz optymalizacji okresów wymiany olejów, co prowadzi zawsze do zminimalizowania kosztów eksploatacji.

Praktyczne zastosowanie systemu kontrolowanej eksploatacji polega na pobieraniu przez klientów próbek oleju. Następnie próbki przesyłane są do laboratoriów twórców systemu. Wyniki badań opisują użytkownikowi aktualny stan silnika, ocenę stopnia zużycia poszczególnych elementów, podaje się także zalecenia co do wymiany oleju, filtrów lub ewentualnego remontu silnika. Podobne systemy monitoringu opracowały firmy TOTAL (system TDL) i MOBIL [1]. Przykładowo Program Oceny Kondycji Środków Smarnych oferowany przez firmę OilTest sprawdza i mierzy liczne parametry w zużytym oleju silnikowym, w ten sposób monitoruje stopień zużycia, wcześniej wykrywa problemy oraz wydłuża żywotność silnika. OilTest oferuje analizy dla wielu typów silników w tym silników benzynowych i wysokoprężnych samochodów osobowych i ciężarówek [4]. Oferowane zestawy analizy oleju przepracowanego przedstawiono na rys.1.

Alternatywą dla przedstawionych powyżej systemów są proste, przenośne urządzenia mierzące stopień zatarcia badanego oleju w stosunku do oleju świeżego. Mierniki takie oferują firmy: LUBRI-SENSOR, FLUITEC Ltd, KOMATSU. Badania weryfikacyjne przeprowadziły: Baza Sił Powietrznych Wright-Patterson USA oraz koncern FORD [1, 5].

Metoda pomiaru wykorzystuje zjawisko zmiany stałej dielektrycznej oleju jako funkcji zanieczyszczeń tlenkami, osadami, brudem, produktami spalania, kwasami, wodą, cząstkami metalu i paliwem [5].

Silniki	Zestaw 1	Zestaw 2	Zestaw 3	Zestaw 4
Metale zużyciowe	✓	✓	✓	✓
Zanieczyszczenia	✓	✓	✓	✓
Dodatki uszlachetniające	✓	✓	✓	✓
Lepkość kinematyczna (100°C)	✓	✓	✓	✓
Lepkość kinematyczna (40°C)	✗	✗	✗	✗
Analiza widma FTIR (Utlenienie, Nitrowanie, Sulfonowanie)	✓	✓	✓	✓
Woda %	✓	✓	✓	✓
Woda metodą KF	✗	✗	✗	✗
TAN (Liczba kwasowa)	✗	✗	✓	✓
TBN (Liczba zasadowa)	✗	✓	✓	✓
Zanieczyszczenia stałe	✗	✗	✗	✓

Rys.1. Oferta badań laboratoryjnych oleju przepracowanego [4]

Zasadniczo różnym podejściem do oceny zmian potencjału spełniania przez olej funkcji środka smarowego jest rejestracja wymuszeń działających na olej w eksploatacji. W tego typu metodach oceny analizie poddaje się wymuszenia działające na olej w czasie eksploatacji.

Najważniejszymi czynnikami wpływającymi na proces starzenia oleju są czas oraz temperatura pracy. Stąd w najprostszych rozwiązaniach [5] – instalowanych w pojazdach wskaźnikach wymiany oleju – ocena stopnia przepracowania oleju jest dokonywana na podstawie pomiarów temperatury i czasu eksploatacji. Tego typu wskaźniki stosowane są np. w samochodach osobowych niemieckiego koncernu BMW. Jest to rozwiązanie bardzo użyteczne jeśli chodzi o ocenę warunków pracy oleju; nie daje jednak możliwości oceny jego właściwości czyli wykazania złej jakości lub nieodpowiedniej lepkości. W tego typu rozwiązaniach nie ma np. żadnego znaczenia to, czy zastosowano olej o złej, czy dobrej jakości – dla każdego oleju (niezależnie od jego jakości) urządzenie wskaże konieczność wymiany po takim samym czasie (przebiegu) w konkretnych warunkach porównywalnych wymuszeń.

Wady te zostały wyeliminowane przez firmę Mercedes – Benz. Mając na uwadze wieloletnie badania jakościowe oraz dużą liczbę przeprowadzonych prób z silnikami na hamowniach opracowała ona własne algorytmy pozwalające optymalnie określić termin wymiany oleju.

Jakość oleju w silniku określana jest na podstawie pomiaru pojemności kondensatora, w którym izolatorem jest badany olej. Przełożenie tych wartości na parametry jakościowe oleju to wynik wieloletniej pracy specjalistów firmy Mercedes wykonanej na hamowniach, torach wyścigowych i laboratoriach fabrycznych.

Przyjęto stałą, wyjściową wartość przebiegu lub czasu eksploatacji oleju w silniku (np. 15 tys.km) i uwzględ-

niając dodatkowe parametry tj. dolewki eksploatacyjne nowego oleju, utrzymanie optymalnych obrotów silnika, ograniczenie maksymalnych obciążeń silnika, szybki wzrost temperatury silnika do wartości założonej przez konstruktora, moduł sterujący pracą silnika oblicza interesujący nas „bonus” (wartość o jaką można zwiększyć drogę przebytą przez pojazd lub czas do kolejnej zmiany oleju). W skrajnie korzystnych okolicznościach przebieg pojazdu może wzrosnąć do 30 tys.km lub odpowiednio 2 lat, a dla samochodów z silnikiem wysokoprężnym o wtrysku bezpośrednim nawet do 40 tys.km.

Dalszym krokiem w kierunku optymalizacji przebiegu (terminu) do zmiany oleju jest „inteligentny system serwisowania”, który obejmuje samochody ciężarowe. System umożliwia, na podstawie danych z pamięci stałej, analizy sygnałów z czujników oraz informacji od użytkownika pojazdu (lepkość oleju, sezon „letni” czy „zimowy” oraz zawartość siarki w paliwie podaną w tabelach dla poszczególnych krajów), precyzyjne określenie przebiegu (czasu) do kolejnego przeglądu.

Interesującym kierunkiem w poszukiwaniu nowych metod oceny stanu eksploatowanego oleju może być metoda spektroskopii fotoakustycznej (PAS). Pozwala ona na uzyskiwanie widm absorpcji podobnych do optycznych dla substancji o dowolnych stanach skupienia oraz postaciach jak proszki, żele, koloidy. Szczególną zaletą metody PAS jest możliwość rejestracji widm absorpcji substancji o bardzo dużym współczynniku pochłaniania światła, co dotychczas niemożliwe było metodami spektroskopii optycznej. Metoda PAS polega na analizie fali akustycznej generowanej przez próbkę badanego materiału naświetlaną impulsowym światłem monochromatycznym umieszczoną w zamkniętej komorze pomiarowej. Natężenie sygnału akustycznego jest proporcjonalne do ilości światła zaabsorbowanego przez próbkę.

Stosunkowo prosta i tania metodyka pomiarów fotoakustycznych, brak konieczności specjalnej preparatyki badanych próbek, dobra dokładność, powtarzalność i szybkość otrzymywanych wyników, wskazują na możliwość zastosowania tej metody w diagnostyce maszyn zarówno w warunkach laboratoryjnych jak również bezpośrednio w warunkach eksploatacyjnych.

3. PODSUMOWANIE

Jak widać, problem właściwej oceny stanu oleju silnikowego jako środka smarowego w pojeździe, jest dalej nierozwiązany. Funkcjonujący obecnie system planowych wymian oleju po określonym przebiegu lub czasie kalendarzowym jest niedoskonały. Badania olejów w eksploatacji, prowadzone m.in. przez autora potwierdzają, że w takim systemie obsługowym wymieniany jest najczęściej olej o dobrych właściwościach, olej który mógłby dalej w pełni wypełniać swoje funkcje w silni-

ku. Taka sytuacja generuje obciążenie środowiska naturalnego produktami ropopochodnymi, które mogłyby z powodzeniem być użytkowane bez szkody dla silnika. Gdy uwzględnimy ilość użytkowanych pojazdów spaliniowych, objętość oleju w silniku oraz częstotliwość wymiany okaże się, że należy utylizować rocznie setki tysięcy ton przepracowanego oleju. Są to ogromne koszty, które ponosimy jako obywatele. Zdarza się często, że produkty takie są wylwane w sposób niekontrolowany lub spalane co dodatkowo wpływa niekorzystnie na nasze otoczenie i nasze zdrowie. Bezpośrednio ponosimy również dodatkowe koszty jako właściciele pojazdów. Wykonujemy częściej wymianę oleju, ponosząc dodatkowe koszty na zakup świeżego, dodatkowe części oraz usługę wymiany. Reasumując wszyscy na tym tracimy. Zatem ważne jest poszukiwanie tanich, łatwych w wykonaniu i miarodajnych metod bieżącej analizy własności oleju silnikowego pod kątem jego przydatności jako środka smarowego dla smarowanych węzłów kinematycznych w silniku spaliniowym.

Literatura

1. Białka Z.: *Nadzór nad olejami smarowymi w eksploatacji*. Paliwa, oleje i smary w eksploatacji nr 52/1998.
2. Białka Z., Kędzierski K.: *Wymiana oleju silnikowego*. Paliwa Płynne. Magazyn Rynku Paliwowego nr 7/1995
3. Kastelik M.: *Monitoring stanu oleju silnikowego a prognozowanie stanu maszyn*. Studies & Proceedings of Polish Association for Knowledge Management Nr 46, 2011 s.131-145.
4. OilTest (2021), <http://oiltest.pl/analiza-oleju-silnikowego> [dostęp: 17.05.2021].
5. Włostowska E.: *Elektroniczne czujniki do monitorowania stanu oleju silnikowego w samochodach*. Paliwa, oleje i smary w eksploatacji nr 21/1995.

(od red.): **dr inż. Zbigniew Chmielewski**, absolwent Wydziału Mechanicznego Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Radomiu. Od 1993 roku pracownik Zakładu Niezawodności Pojazdów i Maszyn, a obecnie Katedry Pojazdów Samochodowych Wydziału Mechanicznego UTH Rad. W pracy badawczej i dydaktycznej zajmuje się zagadnieniami eksploatacji i naprawy pojazdów.



ANALIZA WYTRZYMAŁOŚCI RAMY NACZEPY WYWROTKI

Streszczenie

W pracy przedstawiono analizę statyczną istniejącej ramy trzyosiowej naczepy wywrotki, z użyciem programu metody elementów skończonych. Rama naczepy wywrotki musi być wytrzymała by przenieść obciążenia pochodzące od ładunku w czasie jazdy, zwłaszcza podczas hamowania, przy opróżnianiu skrzyni ładunkowej, gdy bardzo duża część obciążenia działa punktowo na tylną część ramy, a także w sytuacji wypadku, chociaż wówczas bardzo trudno jest określić układ działających sił na ramę. Ramy stalowe wykonuje się najczęściej ze stali niskostopowych o podwyższonej wytrzymałości, najczęściej gatunku stali S355J2G3.

Aktualnie projektowane ramy naczep są coraz lżejsze przy zachowaniu wymaganej ładowności i wytrzymałości. Jest to możliwe dzięki wykorzystaniu przez inżynierów metod obliczeniowych w tym metody elementów skończonych. Wykonanie analiz statycznej pozwala na wyznaczenie naprężeń i deformacji w obciążonej ramie i ewentualną jej modyfikację. W pracy zbadano wpływ miejsca usytuowania poprzecznic na poziom naprężeń i deformacje dla trzech różnych sytuacji obciążeniowych ramy.

Keywords: rama naczepy wywrotki, równowaga statyczna, stateczność globalna, wyboczenie miejscowe środnika, Metoda Elementów Skończonych

1. Wprowadzenie

Transport towarowy materiałów sypkich wykorzystuje naczepy wywrotki i dla zwiększenia ich ładowności do 27000 kg (270kN) i dopuszczalnym obciążeniu osi 80 kN (8000 kg) podwozie naczepy posiada trzy osie. Zastosowanie w zawieszeniu poduszek pneumatycznych powoduje, że wygodnym konstrukcyjnie jest wykonanie dwuteowych podłużnic, siła poprzeczna obciążająca przekrój przechodzi przez środek ciężkości przekroju podłużnicy i nie wywołuje jej skręcania względem osi wzdłużnej.

Rama naczepy (Fig.1) składa się z dwóch dwuteowych podłużnic o stałej wysokości środnika w obszarze połączenia z trzema osiami oraz zmiennej wysokości środnika w obszarze pierwszej poprzecznic i siodła, tam

też podłużnice są załamane w planie, są zbliżone do siebie. Największa wysokość dwuteownika wynosi 440 mm, pośrednia 326 mm i najmniejsza 253 mm. W obszarze największej sztywności ramy znajdują się trzy osie, ma to spowodować przeniesienie obciążenia ładunkiem skrzyni do miejsca odbioru tego obciążenia czyli przez osie do drogi. Ciągnik siodłowy służy do wytworzenia siły napędowej potrzebnej do ruchu zestawu samochodowego. Część obciążenia od ładunku dociąga oś napędową ciągnika zwiększając nacisk na oś do 100 kN (10000 kg). Obszar siodła w ramie jest usztywniony przez blachę węzłową, żebra wzdłużne i poprzeczne, jest to miejsce zaczepu naczepy w siodle ciągnika i usztywnienie ma na celu zapobieganie deformacją, które wpływałyby na bezpieczeństwo sprzęgnięcia naczepy i ciągnika.

Poprzeczki posiadają złożony przekrój poprzeczny, zawierają trzy obwody zamknięte, więc są sztywne na skręcanie co oznacza, że przenoszą duże wartości momentów skręcających między podłużnicami. Momenty skręcające są efektem momentów zginających podłużnice, nie jednakowe zginanie podłużnic wywołuje skręcanie poprzecznic. Przekrój poprzecznic pierwszej jest profilowany z blachy i ma kontur otwarty, więc nie jest sztywny na skręcanie. W tym obszarze zginanie jednej podłużnicy nie jest zmniejszane przez wykorzystanie sztywności giętej drugiej podłużnicy, ponieważ poprzecznic nie ma dostatecznej sztywności skrętnej.

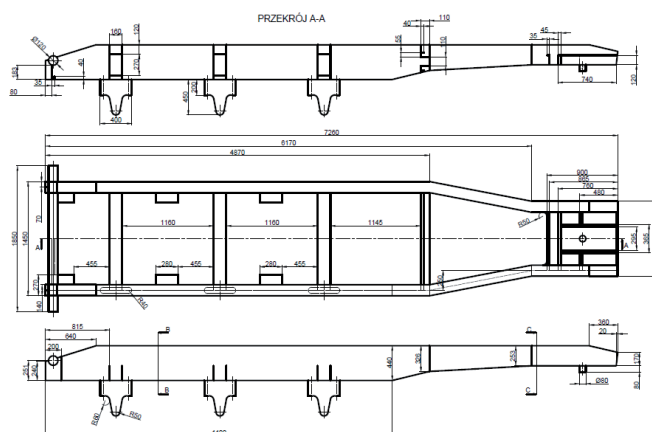


Fig.1. Schemat ramy naczepy

Na ramę zastosowano stal o podwyższonej wytrzymałości i gwarantowanej spawalności S355J2G3 o nominalnej granicy plastyczności i nominalnej wytrzymałości na rozierwanie.

Sporządzono model obliczeń statycznych ramy wykorzystując program Robot metody elementów skończonych, wydzielono 26590 powłokowych elementów skończonych z niewiadomymi uogólnionymi przemieszczeniami o liczbie 152030 stopni swobody.

2. Obliczenia statyczne ramy od obciążenia ładunkiem

Jako obciążenie przyjęto ładowność 30000 kg (300kN) i masę własną skrzyni ładunkowej 3000 kg (30kN), ciężar własny ramy jest uwzględniany w programie obliczeniowym. Obciążenie jest przyłożone do ramy przez przekładki (Fig.2).

Największa wartość naprężenia zredukowanego z hipotezy Misesa wynosi 166,52 MPa w miejscu zmniejszenia wysokości dwuteownika podłużnicy.

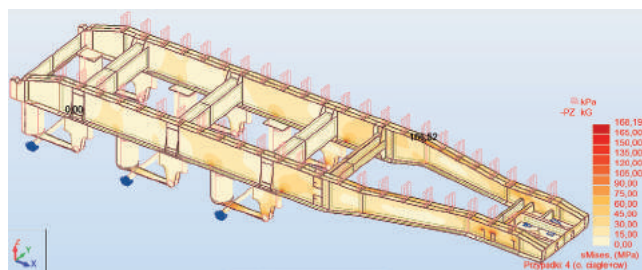


Fig.2. Mapa naprężeń zredukowanych z hipotezy Misesa

Przesunięcie pierwszej poprzecznicy do miejsca występowania naprężenia 166,52 MPa powoduje, że maksymalne naprężenie zmniejsza się do wartości 118,55 MPa i występuje w miejscu połączenia wspornika zawieszenia z pasem dolnym podłużnicy.

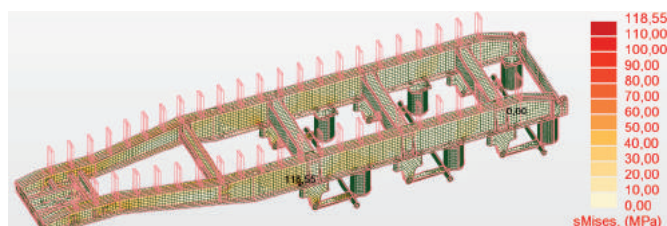


Fig.3. Mapa naprężeń zredukowanych z hipotezy Misesa, po zmianie położenia pierwszej poprzecznicy

Ponadto, przesunięcie poprzeczki powoduje zmniejszenie naprężeń z 166,52 MPa do 114,22 MPa w tym samym miejscu, stopniowania wysokości podłużnicy, jest to spowodowane zmniejszoną deformacją podłużnic, gdyż wprowadzona poprzecznica ogranicza tą deformację.

W przypadku doraźnych wymuszeń powodujących skręcanie względem osi wzdłużnej ramy, występuje deformacja giętno-skrętna w najbliższym obszarze ramy,

między wzmocnioną częścią siodła a pierwszą poprzecznicy. Naprawa tego uszkodzenia polega na usunięciu fragmentów zdeformowanych odcinając w miejscach ich połączeń wynikających ze stopniowania wysokości przekroju podłużnicy i zastąpieniu nowymi fragmentami.

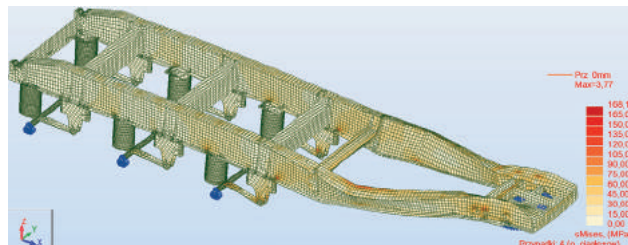


Fig. 4. Rozkład deformacji ramy przy starym położeniu poprzecznicy



Fig. 5. Rozkład deformacji ramy przy nowym położeniu poprzecznicy

Porównując wyniki deformacji ramy (Fig.4 i 5), widocznym jest zmniejszenie wartości z 3,77 cm na 0,2 cm, ponieważ poprzecznica została przesunięta w obszar największej deformacji (Fig.5), poprzecznica ogranicza deformacje giętno-skrętną podłużnic.

3. Obliczenia stateczności ramy od obciążenia ładunkiem

Analiza stateczności ramy wykazała, że najmniejszą odporność na utratę stateczności ma podłużnica, której średnik ulega miejscowej utracie stateczności w obszarze największych naprężeń (Fig.6.), w relacji do smukłości średnika przekroju nie wzmocnionego np. żebrem lub nakładką z blachy. Współczynnik wrażliwości na utratę stateczności wynosi 1, a to oznacza że zniszczenie nastąpi przez zginanie (nie poprzez utratę stateczności) w zakresie plastycznym.

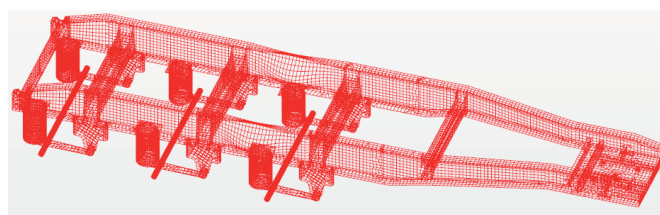


Fig.6. Miejscowa utrata stateczności podłużnic ramy

4. Obliczenia statyczne ramy podczas wywrotu

Trójpierzębony układ statyczny (Fig.7) skrzynia ładunkowa - rama – podnośnik hydrauliczny, z rozwiązania którego wyznaczono składowe siły reakcji w punktach mocowań z ramą. Po wprowadzeniu obciążeń reakcjami wykonano obliczenia statyczne ramy, rozkład naprężeń przedstawiono na Fig.8, maksymalna wartość naprężenia wynosi 156,58 MPa.

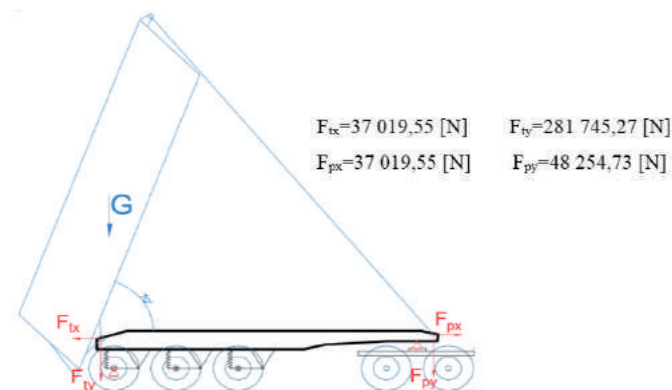


Fig.7. Schemat obliczeniowy przy wywrocie skrzyni ładunkowej

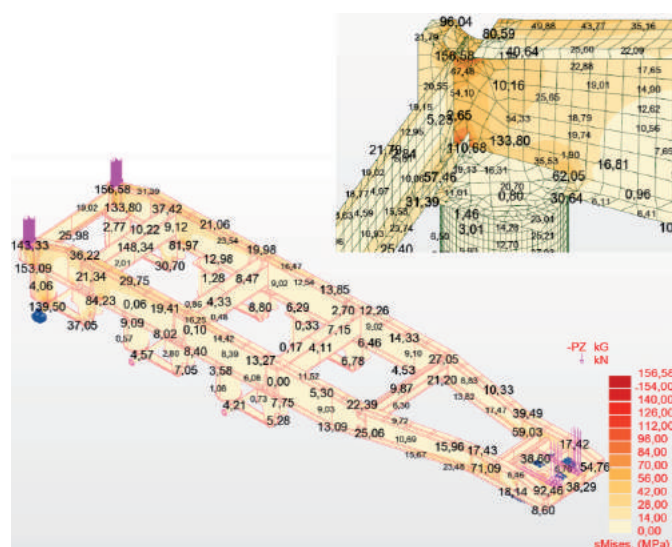


Fig.8. Rozkład naprężeń w ramie podczas wywrotu

Deformacja ramy podczas wywrotu co do wartości jest mała, punkty obrotu skrzyni ładunkowej są poza ostatnią osią, więc najbardziej obciążoną jest ostatnia oś, widoczna jest duża deformacja tej osi, w porównaniu z pozostałymi osiami. Także obszar wokół siedła ulega deformacji, gdyż tam jest wprowadzone obciążenie od siłownika.

5. Obliczenia statyczne ramy podczas hamowania

Przykładając siły bezwładności modeluje się zadanie statycznej równowagi, ponadto przyłożono siły hamowania i momenty hamowania, do wyznaczenia wartości siły hamowania przyjęto współczynnik przyczepności 0,7.

Rozkład naprężeń (Fig.10) z wartością maksymalną wynosi 257,83MPa, w miejscu wprowadzenia oddziaływania od poduszki pneumatycznej do pasa dwuteownika podłużnicy, dla porównania od ciężaru własnego i ładunku, naprężenia wynosi 118,55 MPa (Fig.3).

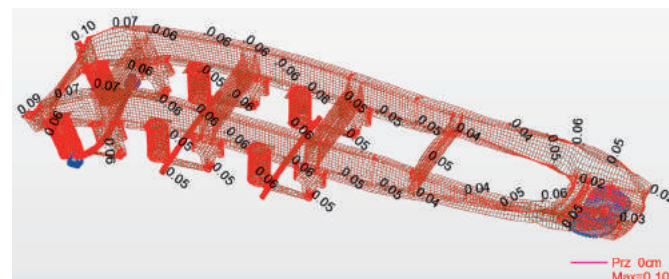


Fig.9. Deformacja ramy podczas wywrotu

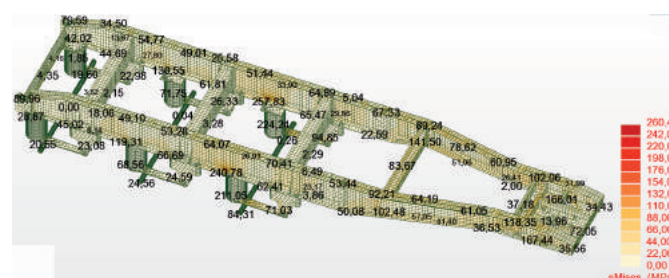


Fig.10. Rozkład naprężeń w ramie podczas hamowania

Deformacja ramy jest charakterystyczna dla działania obciążeń od ładunku i dociążenia siłą bezwładności i wynosi 0,3cm (Fig.11), - dla porównania (patrz Fig.5), jest ono mniejsze i wynosi 0,2cm.

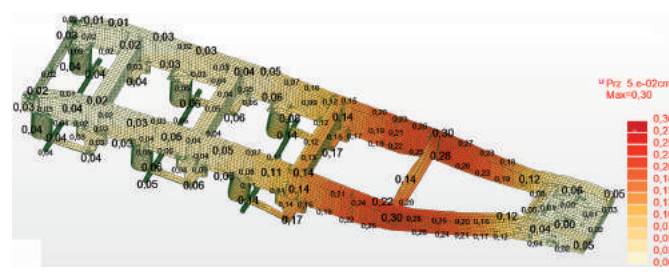


Fig.11. Deformacja ramy podczas hamowania

Współczynnik wrażliwości na utratę stateczności ramy podczas hamowania Fig.12. wynosi , a to oznacza że zniszczenie podłużnic nastąpi w zakresie plastycznym przez utworzenie się przegubów plastycznego płynięcia od zginania.

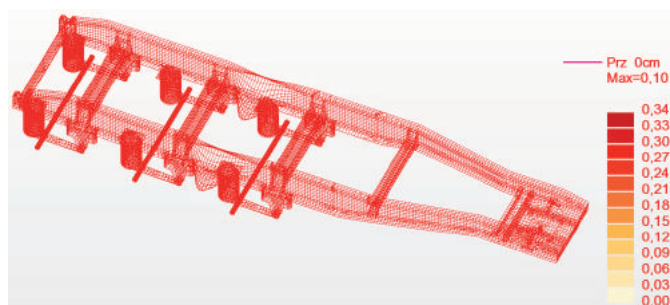


Fig.12. Miejscowa utrata stateczności podłużnic ramy podczas hamowania

6. Podsumowanie

Największe wyężenie ramy wynosi 73% w stosunku do granicy plastyczności, dla sytuacji hamowania, w styku pas-środek w obszarze poduszka-podłużnica pierwszej osi.

Największe deformacje ramy występują w obszarze poprzecznic sztywnej na skręcanie pierwszej osi a siodłem, tam też znajduje się poprzecznic nie sztyw na na skręcanie o konturze otwartym. Ponadto, w tym obszarze zmniejszana jest sztywność podłużnic poprzez zmniejszoną wysokość środnic, a także załamanie w planie geometrii podłużnic, poprzez ich zbliżenie. Powoduje to zmniejszenie sztywności na zginanie i skręcanie względem osi wzdłużnej ramy. Podłużnic wykazują deformację giętno-skrętną, zmniejszenie tej deformacji wystąpi, gdy przesuniemy poprzecznicę w kierunku siodła Fig.4 i Fig.5, zmniejszą się również naprężenia Fig.2 i Fig.3, wynika to ze zwiększenia sztywności giętnej i skrętnej względem osi wzdłużnej, ale zwiększenie sztywności skrętnej ramy powoduje w większym stopniu przekazywania skręcania (bujanie na boki naczepy) na ciągnik siodłowy i pogorszenie jego własności trakcyjnych. Należy więc znaleźć kompromis między zmniejszeniem deformacji i naprężeń a pogorszeniem własności trakcyjnych ciągnika siodłowego, rozstrzygnięcie tego kompromisu musi zawierać również wyniki z badań drogowych zestawu samochodowego.

Prawidłowo zaprojektowana rama wykazuje niski poziom naprężeń przy przenoszeniu obciążeń, wówczas można wnioskować, że rama wykaże również dużą trwałość w eksploatacji.

References

- [1] Brzoska Z., *Statyka i stateczność konstrukcji prętowych i cienkościennych*, PWN Warszawa 1965r.
- [2] Misiak J., Stachura S., *Wybrane zagadnienia stateczności statycznej i dynamicznej konstrukcji prętowej i powłokowej*, Monografia ISBN 978-83-62057-36-8, Oficyna Wydawnicza Wyższa Szkoła Ekologii i Zarządzania, Warszawa 2010r.
- [3] Markiewicz I., *Design with SADSf method and analyses of elastic properties of torsion-loaded*

structures based on double-tee sections, Journal of Theoretical and Applied Mechanics, 57, 1, pp. 115-126, Warsaw 2019 r.

- [4] Bodaszewski W., *Static Analyses and Shaping of Complex Thin-Walled Structures*, BEL Studio, Warszawa 2013r.
- [5] Rutecki J., *Wytrzymałość konstrukcji cienkościennych*, PWN Warszawa 1957r.
- [6] Rutecki J., *Cienkościennie konstrukcje nośne*, PWN Warszawa 1966r.
- [7] Rusiński E., *Mikrokomputerowa analiza ram i nadwozi pojazdów i maszyn roboczych*, WKiŁ, Warszawa 1994.
- [8] Rusiński E., *Zasady projektowania konstrukcji nośnych pojazdów samochodowych*, Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, Wrocław 2003.
- [9] *Autodesk Robot Structural Analysis Professional 2013*, licencja dla UT-H Radom.

(od red.): **Dr inż. Sławomir Stachura (1959 –2021).**

W naszej uczelni pracował od 1987 roku do chwili śmierci, najpierw jako asystent na Wydziale Mechanicznym. Po obronie pracy doktorskiej na Wojskowej Akademii Technicznej został adiunktem w Zakładzie Mechaniki na Wydziale Mechanicznym ówczesnej Politechniki Radomskiej. Jednocześnie był profesorem w Wyższej Szkole Ekologii i Zarządzania w Warszawie. Naukowo zajmował się zagadnieniami stateczności konstrukcji, mechaniką budowli, budowy i teorii ruchu samochodu. Opublikował ponad 60 artykułów i pozostawił niedokończoną monografię. Był promotorem ponad 200 prac dyplomowych inżynierskich i magisterskich.



Galeria Akademicka Wydziału Sztuki

Trochę historii

W roku 2011 w Radomiu powstała Galeria Słoneczna, ogromne centrum handlowe przy ulicy Chrobrego. Ówczesne władze Wydziału Sztuki z dziekanem prof. Aleksandrem Olszewskim na czele czyniły starania, aby w centrum zaadaptować miejsce przeznaczone na galerię akademicką. Wydział Sztuki otrzymał (do użytkowania bezpłatnie) od zarządu spółki zawiadującej centrum, pomieszczenie, w którym zaczęto organizować wystawy. I tak powstała Galeria Akademicka Wydziału Sztuki (GAWSz.). Przypomnijmy, że w uczelni funkcjonowały już wtedy: Akademicka Galeria Sztuki Rogatka, Galeria „KREART”, Galeria „Pentagon”, a także Galeria „Rektorska”.

Po pięciu latach GAWSz. na kilka miesięcy zawiesiła swoją działalność, gdyż zajmowane przez nią pomieszczenie władze Galerii Słonecznej wynajęły kolejnemu podmiotowi handlowemu. Urzędujący wtedy dziekan WSz. prof. Andrzej Markiewicz wynegocjował z zarządem GS nową siedzibę, z której zrezygnowali właściciele salonu obuwniczego. Pomieszczenie było w bardzo dobrym stanie technicznym (prace malarskie zostały wykonane przez GS) i zaczęło „z marszu” być nową siedzibą GAWSz. od 2015 roku.

Oprócz kilkudziesięciu zorganizowanych tam wystaw pracowników i studentów wydziału, swoje prace prezentowali też twórcy spoza kręgu akademickiego. W GAWSz. odbyły się także obrony prac doktorskich. Kuratorami Galerii są: dr Katarzyna Pietrzak, mgr Mila Ovsienko i mgr Marta Orzechowska-Ochnio z Wydziału Sztuki.

Wojciech Bielawski



Galeria Akademicka Wydziału Sztuki

„Galeria Akademicka Wydziału Sztuki UTH w Radomiu to unikatowe miejsce na kulturalnej mapie Radomia i Mazowsza. Jesteśmy niewielką, uczelnianą galerią - grupą ludzi otwartą na każdy gatunek czy formę sztuki współczesnej. Możemy pochwalić się bogatą historią wystaw: malarstwa, grafiki, rzeźby, ceramiki, fotografii i różnorodnych instalacji artystycznych.

Wielobarwność dzisiejszych form sztuki współczesnej oraz mnogość wybitnych artystów reprezentujących swoje własne podejście do twórczości zachęcają nas do poszukiwań nowych talentów i spojrzeń na szeroko rozumianą sztukę. Dlatego powstała Galeria Akademicka - miejsce, w którym rozmowa o twórczości i jej odbiór, to dopiero początek drogi dzieła.

Zajmujemy się nagłośnieniem i wyeksponowaniem twórczości młodych ludzi. Naszym głównym założeniem jest zapewnienie profesjonalnych warunków promocji młodym artystom.

Zorganizowaliśmy dotychczas kilkadziesiąt wystaw indywidualnych i zbiorowych. Regularnie wydajemy foldery prezentujące twórczość artystów, jak również będące zaproszeniem na wernisaż.

Wszystkich zachęcamy do odwiedzania tego miejsca i poczucia niecodziennego klimatu Galerii Akademickiej.”

Katarzyna Pietrzak

Kurator Galerii Akademickiej Wydziału Sztuki

„Ceramiczne Wibracje” autor Artur Wąsowicz

Wystawa Artura Wąsowicza to zaprezentowanie nieco innego i odmiennego podejścia do ceramiki jako dziedziny oraz do samego tworzywa ceramicznego. Większości odbiorców, ceramika kojarzy się przede wszystkim ze sferą użytkową, oraz artystyczną ale pojmowaną dość tradycyjnie. Dlatego też, jednym z celów było pokazanie odmiennego charakteru działania w obrębie materiału ceramicznego. Prezentowane prace, stanowią różne podejście do zagadnienia fakturowania i strukturyzowania danej płaszczyzny, dopełnianej i uzupełnianej kolorem, lub pozostawianej w naturalnym kolorze masy ceramicznej. Spora część prac, poświęcona jest zagadnieniom związanym z ceramiką agatową, w której wykorzystuje się technikę łączenia różnych kolorów mas ceramicznych, w celu uzyskania określonego koloru masy lub, jak w tym przypadku, uzyskania dość wyraźnego poziomu wibra-



GALERIA AKADEMICKA WYDZIAŁU SZTUKI
UTH W RADOMIU - GALERIA SŁONECZNA

CERAMICZNE WIBRACJE ARTUR WĄSOWICZ



ZAPRASZA NA WERNISAŻ
13.05.21 O GODZ. 12.00

WYSTAWA CZYNNA OD 08.05.21

cji koloru, struktury, napięcia, wpisanych w określone i dobrze znane kształty geometryczne. Efekty te, wykorzystywane są przez autora zarówno w zakresie działania artystycznego, jak i bardziej komercyjnego, przy tworzeniu konkretnych obiektów do wnętrz, takich jak: dekory ceramiczne, zegary lub kafle przestrzenne. Różnorodność i bogactwo działań, wprowadza odbiorcę w określony i zamierzony zakres oddziaływania, odmiennego i nie-standardowego podejścia autora do warsztatu i materiału ceramicznego.

Katarzyna Pietrzak
Kurator Galerii



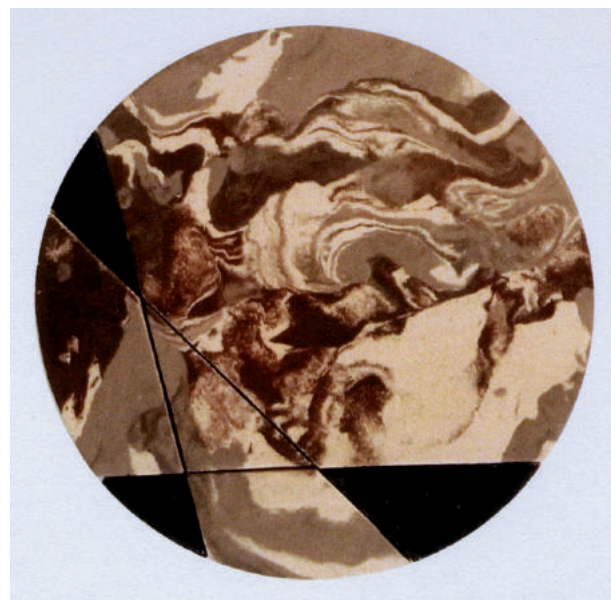
Artur Wąsowicz

Absolwent Wydziału Sztuki Politechniki Radomskiej, kierunku Edukacja Artystyczna w Zakresie Sztuk Plastycznych, o specjalizacji – działania artystyczne. Dyplom z wyróżnieniem w Pracowni Rzeźby dr Wiesława Jelonka, aneks w Pracowni Malarstwa prof. Andrzeja Gieragi oraz aneks w Pracowni Grafiki Warsztatowej prof. Andrzeja Markiewicza. (2011)

Twórczość w zakresie rzeźby, ceramiki oraz rysunku. W kręgu zainteresowań autora, znajdują się również zagadnienia związane z grafiką warsztatową oraz komputerową.

Uczestnik oraz autor kilku wystaw zbiorowych i indywidualnych oraz kilku plenerów malarskich w kraju i za granicą.

Obecnie, pracownik Wydziału Sztuki UTH w Radomiu, na stanowisku asystenta w pracowni rzeźby, oraz projektant i wykonawca dekorów ceramicznych w studiu ceramiki artystycznej HFF w Radomiu.



Maciej Pawelec „88”

Prezentowana wystawa przedstawia zapis 88 dni podróży autora po Syberii w 2018 roku. Fotograf skupił swoją uwagę w szczególności na realizacji swojego marzenia z dzieciństwa, a mianowicie zobaczeniu Jeziora Bajkał. Artysta kieruje się mottem: „Jestem łowcą obrazu, zamykam go w klatce i uczę mówić, niech się sam broni”. Oto jego refleksje na temat „88”:

„Byłem 88 dni w podróży po Syberii, samolotem, koleją, autem, na rowerze i pieszo. Wyruszyłem w lutym 2018 roku, wiedziony przygasłym marzeniem z dzieciństwa – Jezioro Bajkał, pobudzonym na nowo w pewien marcowy wieczór na spotkaniu z podróżnikiem Romualdem Koperskim. Wtedy to też po raz pierwszy usłyszałem o wiosce Wierszyna, założonej przez dobrowolnych osiedleńców z Polski na początku dwudziestego wieku. Bardzo chciałem tam trafić i udało się, a pobyt w niej był najdłuższym przystankiem, trwającym miesiąc. Droga pokazała, że takich miejscowości jest więcej, jak choćby swojsko brzmiący Białystok.

Z nieocenioną pomocą na wielu etapach podróży przyszli mi katoliccy księża z ojczyzny, sprawujący swoją posługę w tych dalekich stronach. Zapewnili dach nad głową, strawę i możliwość udziału w odwiedzinach parafian, mieszkających nierzadko w promieniu kilkuset kilometrów.

Mogłem wnikać w ważne miejsca i przestrzenie, wcześniej niedostępne nie tylko z braku auta.

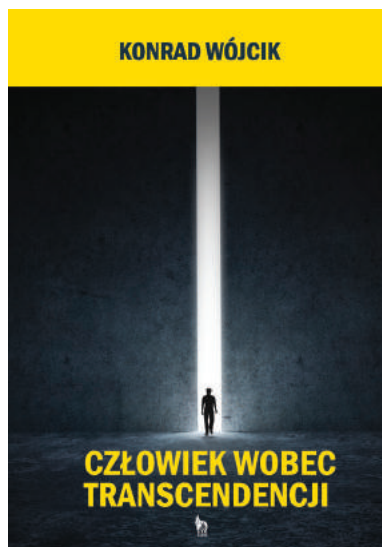
Bajkał, przy wielu zmianach planów, był i pozostał celem, nagrodą. Ostatnim etapem mojej syberyjskiej włości był pobyt na wyspie Olchon, największej na jeziorze. Krajobrazy zatykające dech w piersiach, zwalające z nóg piesze i rowerowe wyprawy. Zachowywałem się jak dziecko głodu, ale takiego wizualnego. Jak najwięcej zobaczyć, sfotografować, żeby wystarczyło na dłużej, nie uwierało pustką od środka”.

Kuratorzy wystawy:

Tomasz Grzyb, Sebastian Klochowicz

– członkowie Związku Polskich Artystów Fotografików





CZŁOWIEK WOBEC TRANSCENDENCJI

Konrad Wójcik

2020, wyd. I, stron 146
(monografia)

Monografia prezentuje związki stylów myślenia religijnego z właściwym dla danej jednostki stylem funkcjonowania poznawczego. Podano także poznawczą charakterystykę czterech stylów myślenia religijnego:

dogmatyzujący, afirmujący, krytykujący i relatywizujący.



JĘZYK NA ROZDROŻU

red. Anna Stachurska, Dariusz Trzeźniowski

2020, wyd. I, stron 148
(monografia)

Przedmiotem obserwacji naukowej tekstów zebranych w tym tomie jest współczesny język i jego przemiany, jest literatura i jej poszukiwania nowych środków wyrazu. Ze-

stawienie kilku kręgów językowych – angielskiego, niemieckiego, polskiego a także kaszubskiego pozwala na ogólny komparatystyczny, dookreślenie wspólnego paradygmatu doświadczeń.



KOMPUTEROWE WSPOMAGANIE KSZTAŁCENIA. WYKORZYSTANIE PLATFORM E-LEARNINGOWYCH

Patrycja Sito, Agnieszka Molga, Marek Wójtowicz

2021, wyd. I, stron 374
(monografia)

W pracy przedstawione zostały najważniejsze zagadnienia

związane z kształceniem zdalnym. Zostały omówione metody prezentowania materiałów dydaktycznych z wykorzystaniem nowoczesnych technik oferowanych przez platformy edukacyjne ABSTRACT Intensive developing of distance education is a response to changes caused by



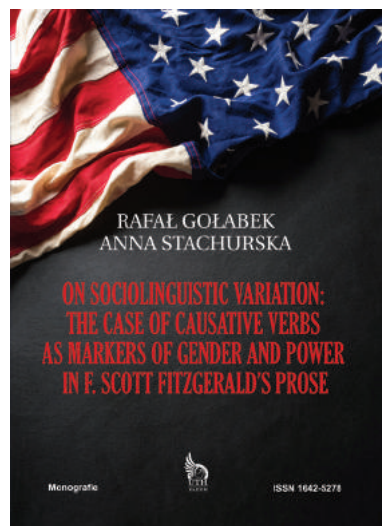
CZYTANIE POZYTYWISTÓW

Dariusz Trzeźniowski

2020, wyd. I, stron 162
(monografia)

„Monografia to zbiór odkrywczych rozpraw zrodzonych z lektury twórców epoki pozytywizmu (B. Prusa, H. Sienkiewicza i A. Świętochowskiego). Jest to badawcza przygoda, która pozwala dostrzec w dzie-

łach tych twórców to, co dotąd było niedostrzeżone lub skryte w cieniu upowszechnionych sądów naukowych, czy ocen krytycznych” (z recenzji prof. Ireneusza Gielaty).



ON SOCIOLINGUISTIC VARIATION: THE CASE OF CAUSATIVE VERBS AS MARKERS OF GENDER AND POWER IN F. SCOTT FITZGERALD'S PROSE

Rafał Gołabek, Anna Stachurska

2020, wyd. I, stron 194
(monografia)

Monografia należy do pogranicza językoznawstwa kulturowego i socjolingwistyki.

Jej główną tematyką są: szkic teorii socjolingwistycznej (zróżnicowania języka w obrębie płci, wieku, statusu społecznego) oraz konstrukcje peryfrastyczne czasowników kauzatywnych na przykładzie powieści F. S. Fitzgeralda.

Dotacja na projekt

TURBODOŁADOWANI

„Studenckie koła naukowe tworzą innowacje”, to program zainicjowany w 2020 roku przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Polega on m.in. na wsparciu studenckich kół naukowych (SKN) w realizacji innowacyjnych projektów. Nabór wniosków do tego programu był realizowany w okresie 12 października - 13 listopada 2020 r.



Studenckie Koło Naukowe „Turbodoładowani”, Wydział Mechaniczny UTH Rad.

Na Wydziale Mechanicznym przygotowano trzy takie projekty, które zostały wysłane do ministerstwa. Do konkursu zgłoszono łącznie 244 wnioski, z których ministerstwo zakwalifikowało do finansowania 128 projektów. Wśród nich znalazł się wniosek przygotowany przez SKN „Turbodoładowani”. Warto podkreślić, że wniosek naszego SKN uzyskał jedną z najlepszych ocen ministerialnych ekspertów.

Otrzymane dofinansowanie w kwocie 70 000 zł zostanie wydatkowane na opracowanie i wykonanie demonstratora lekkiego pojazdu z napędem elektrycznym wraz z modułowym systemem badań trakcyjnych. Budowa tego pojazdu ma zostać ukończona w połowie przyszłego roku. We wniosku założono, że wykonany prototyp zostanie następnie zaprezentowany międzynarodowej grupie studentów, wykładowców

i przedsiębiorców, którzy przyjadą w połowie 2022 r. do naszej Uczelni w ramach wykonywanego przez nas projektu E-Drive Tour.

Opiekunami koła z Katedry Pojazdów Samochodowych są: dr inż. Tomasz Skrzek oraz dr hab. inż. Krzysztof Górski, prof. UTH Rad.

Wojciech Bielawski

Debiutancka powieść

THRILLER STUDENTA

Dominik Podworski – student pierwszego roku dziennikarstwa z Wydziału Filologiczno-Pedagogicznego, członek Koła Naukowego Dziennikarzy naszej Uczelni, wydał swoją debiutancką książkę pt. „Zmarli Pamiętają”.

Jest to powieść z gatunku thriller z elementami charakterystycznymi dla horrorów. Opowiada historię grupy przyjaciół, którzy wyjeżdżają na wakacje do niewielkiej nadrzecznej miejscowości Młynarzyce w Polsce. Letni wypoczynek zakłócają sny przywołujące wspomnienia, o których wszyscy woleliby zapomnieć.

Jak czytamy w opisie – „Każdy o czymś śni i każdy ma czasem koszmary. Ale tutaj, zaczyna się horror na jawie, z którego nie sposób się wybudzić, a rzeczywistość zlewa się, niczym cieknąca z sufitu krew. Każdy z tych dzieciaków coś ukrywa, każdy przed czymś ucieka, ale im szybciej biegnie, tym poważniejsze stają się ich problemy. Ktoś świetnie rozumie problemy tych dzieciaków, które wyjechały na wakacje w sam środek głuszy. Jakie konsekwencje przyniesie zatajanie prawdy? Czy małomiasteczkowemu policjantowi, uda się rozwiązać trapiący miasto problem, przy tym samemu rozliczając się z przeszłością?”

Czy Dominik dołączy do grona wybitnych polskich twórców powieści kryminalnej – pokaże czas. Na początek zachęca i zaprasza do lektury swojej książki.

Wojciech Bielawski



(od red.): **Dominik Podworski** jest studentem dziennikarstwa Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu. Ukończył I.LO im. Piotra Wysockiego

w Warce. Miłość do książek zapoczątkowała w nim powieść Agathy Christie „I nie było już nikogo”. Swoją twórczość rozpoczął spisując w zeszycie dalsze losy bohaterów filmu „Artur i Minimki”. Obecnie pracuje nad kolejną powieścią, o roboczym tytule „UCZ3Ń”.



COVID-19 a studenci

ANGLIŚCI

W MIĘDZYNARODOWYM PROJEKCIE

Studenci filologii angielskiej z UTH Rad. biorą udział w międzynarodowym projekcie *Stepping up to Global Challenges, Learning English While Fighting COVID-19*. Koordynatorem projektu jest mgr Magdalena Dygała z Wydziału Filologiczno-Pedagogicznego.

Projekt poświęcony jest nauce języka angielskiego poprzez działania na rzecz walki z izolacją (spotkania międzynarodowe) oraz promowanie odpowiedzialnego zachowania poprzez tworzenie filmów i plakatów w języku angielskim. Przedsięwzięcie zapewnia studentom możliwość ćwiczenia języka angielskiego poprzez zadania projektowe z wykorzystaniem platform cyfrowych. Projekt ma na celu monitorowanie narracji studentów z różnych instytucji i środowisk kulturowych. Działania te pozwolą studentom na wymianę doświadczeń związanych z pandemią. Ten trudny czas zmusza nas do zamknięcia, ale niekoniecznie do izolacji, zachęca do tworzenia wirtualnych mostów, które umożliwiają przekraczanie fizycznych granic. Projekt został zgłoszony do konkursu i uzyskał grant w wysokości 10.000 €.

Studenci filologii angielskiej z WF-P UTH Rad., pielęgniarstwa i marketingu (Uniwersytet Viseu w Portugalii) oraz psychologii (Uniwersytet Ege w Turcji) stworzą ulotki i plakaty na temat COVID-19 i jego wpływu na studentów z różnych krajów. W tym celu opublikują swoje prace na stronie SGC2, aby uzyskać komentarze od swoich i innych grup. Następnie wspólnie ze studentami z Turcji i z Portugalii stworzą etiudy filmowe, które wezmą udział w międzynarodowym konkursie filmowym. Celem konkursu jest ukazanie, że wszyscy jesteśmy obywatelami

świata, borykamy się z tymi samymi lękami, a komunikowanie się w języku angielskim zbliża ludzi i ostrzega innych przed niebezpiecznymi sytuacjami.

Jury w II etapie konkursu, to wykładowcy z Uniwersytetu w Oksfordzie oraz autorzy książek z Wielkiej Brytanii i USA (Jon Hird, John Huges, Kieran Donaghy, Rob Howard).

W październiku 2021 r zadania grup projektowych zostaną zaprezentowane na międzynarodowej konferencji, podczas której poznamy zwycięską grupę. Efektem projektu będzie publikacja e- książki. Planowany termin publikacji: styczeń 2022 r.

Zespół nauczycieli koordynujących międzynarodowy projekt: Magdalena Dygała – Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny w Radomiu; Maria José Antunes – Uniwersytet Viseu w Portugalii; Susana Amante – Uniwersytet Viseu w Portugalii i İlay Gökçe – Uniwersytet Ege w Turcji.

Wojciech Bielawski

(od red.): **Magdalena Dygała** jest lektorem na Uniwersytecie Technologiczno-Humanistycznym w Radomiu oraz nauczycielką języka angielskiego w Zespole Szkół Elektronicznych w Radomiu. Jej pasją jest angażowanie studentów i uczniów w projekty międzynarodowe, które rozwijają umiejętności XXI wieku oraz otwartość na inne kultury. Wraz ze swoimi studentami zorganizowała zbiórkę odzieży, żywności oraz przyborów szkolnych dla 270 dzieci z afrykańskiej szkoły. Magdalena jest koor-



dynatorką międzynarodowego konkursu filmowego „Dzień z życia ucznia/studenta z różnych krajów świata”. W 2014 roku zdobyła I miejsce w międzynarodowym konkursie „Headway Scholarship”, dzięki któremu uczestniczyła w 2-tygodniowym kursie dla nauczycieli w collegu Exeter w Oksfordzie. Znalazła się także w finale Global Teacher Prize Dubaj 2019, czyli Światowej Nagrody Nauczycielskiej, uznawanej za nauczycielskiego Nobla, pokonując ponad 10 000 kandydatów z 179 krajów. Jest laureatką konkursu „Nauczyciel Języka Angielskiego Roku 2018” organizowanego przez British Alumni Society oraz finalistką konkursu „Nauczyciel Roku 2017” organizowanym przez „Głos Nauczycielski”. Została również jednym z 13 laureatów prestiżowego konkursu EF Excellence Award in Language Teaching 2019 pokonując 900 kandydatów z 83 krajów. W ramach nagrody wzięła udział w warsztatach w Nowym Jorku. W czerwcu 2019 roku otrzymała również nagrodę w konkursie „Global Teacher Award 2019” w Indiach.

Ada Cielecka

Niewinność po latach

W dziejach świata niejednokrotnie spotykamy się z sytuacjami, które szokują i wzbudzają w nas skrajne emocje. Sądy nie zawsze były obiektywne, pojęcie prawdy nie zawsze było takie samo a obowiązujące prawa zmieniały się na przestrzeni lat. Nadal każdego dnia w różnych zakamarkach świata łamane są różnorodne prawa takie, jak prawa człowieka, dziecka itd. Sprawy, którym przyjrę się bliżej są podobne pod jednym ważnym prawnym aspektem. Oboje skazanych zostało osądzonych niesprawiedliwie a ich niewinności dowiedziono dopiero kilkadziesiąt lat po wydaniu wyroku.

George Stinney to najmłodszy skazany na śmierć w Stanach Zjednoczonych. Mieszkał w Alcolu w Karolinie Południowej. Miasto podzielone było torami na pół. Choć brzmi to nieco absurdalnie, wówczas jedną połowę zamieszkiwali biali, zaś drugą czarni. W roku 1944, czyli wcale nie tak dawno temu doszło tam do zabójstwa dwóch białych młodych dziewczynek. Czarnoskóry chłopiec miał wtedy 14 lat. I to właśnie jego oskarżono o ich zabicie, ponieważ widział je dzień wcześniej. Bez żadnych fizycznych dowodów policja uznała go za winnego. Sąd nie potrzebował dużo czasu, by wydać wyrok na czarnoskórym nastolatku. Został skazany na śmierć, niezwykłą śmierć, ponieważ miał umrzeć na krześle elektrycznym. Historia wydaje się nieprawdopodobna i brzmi, jakby wydarzyła się przynajmniej w średniowieczu, natomiast całe zajście miało miejsce w latach 40. XX w. W tym czasie panowała wszechobecna segregacja rasowa. Warto wspomnieć, że wyrok wymierzili biali ludzie.

Chłopiec ważył bardzo mało, dlatego ciężko uwierzyć bez żadnych dowodów, że mógł sam zabić dwie dziewczyny w podobnym wieku. Nigdy nie znaleziono nagrań, protokołów, które pozwoliłyby uwierzyć w winę Georga. Chłopiec rzekomo przyznał się do winy na przesłuchaniach policyjnych, na których prawdopodobnie był torturowany.

Według art. 2 *Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania*, żadne okoliczności wyjątkowe, takie jak stan wojny, groźba wojny, brak wewnętrznej stabilizacji politycznej lub jakakolwiek inna sytuacja wyjątkowa, nie mogą stanowić usprawiedliwienia dla stosowania tortur. Mimo, iż konwencja została uchwalona dopiero w 1989 r. wiadome jest, że stosowanie tortur nigdy nie powinno mieć miejsca i żaden zapis prawny wtedy tego nie regulował. Chłopiec został niesprawiedliwie osądzony. Ludzie dopatrują się także rasistowskiego zachowania ówczesnych służb oraz rozpatrzenia sprawy pod kątem dyskryminacji rasowej. Artykuł 4 *Międzynarodowej konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji rasowej* mówi, iż zasady zawarte w *Powszechnej deklaracji praw człowieka* oraz prawa szczegółowo określone w artykule 5 niniejszej *Konwencji* zobowiązują władze i instytucje publiczne tak ogólnokrajowe, jak i lokalne, by nie pozwalały na podleganie do dyskryminacji i w żadnym wypadku nie popierały jej. Niniejsza konwencja wspomina także o prawie do równego traktowania każdego człowieka przed sądami i wszystkimi innymi organami wymiaru

sprawiedliwości (art. 5 podpunkt a). Chłopiec miał zaledwie 14 lat. Nie był pełnoletni dla prawa, był zatem jeszcze dzieckiem. Według art. 3 *Konwencji o prawach dziecka* we wszystkich działaniach dotyczących dzieci, podejmowanych przez publiczne lub prywatne instytucje opieki społecznej, sądy, władze administracyjne lub ciała ustawodawcze, nadrzędnym celem musi być interes dziecka.

Wspomniane konwencje zostały uchwalone po śmierci amerykańskiego chłopca, więc dlaczego o nich wspominam? Przede wszystkim dlatego, że zostały ustanowione w celu zapobiegania podobnych sytuacji na całym świecie. Niewinność Georga Stinneya została udowodniona dopiero w roku 2004. Po 70 latach sąd przyznał, że 14 latek został skazany za niewinność. Jego śmierć była zbędna. O jego historii usłyszałam w jednym podcaście Marcina Myszkę. Sprawa wydała mi się szczególnie interesująca, ponieważ zauważyłam pewne podobieństwo do historii dziejącej się w naszym kraju. Myślę o Tomasz Komendzie. On również został skazany za niewinność. Po 18 latach jego niewinność została udowodniona.

Tomasz Komenda w 2000 roku został aresztowany za brutalny gwałt oraz zabójstwo 15-letniej dziewczynki. Sprawa dotyczyła nastolatki, która 31 grudnia 1996 r. wraz z koleżankami wybrała się na zabawę sylwestrową. Po północy Małgosia źle się poczuła. Młody mężczyzna wyprowadził ją z klubu, obcy chłopak podając się za brata dziewczyny odszedł razem z nią. Małgosia na skutek zimna oraz wykrwawienia spowodowanego brutalnym gwałtem zmarła. W zakła-

dzie karym Komenda za popełniony czyn miał spędzić 25 lat. Pomimo solidnego alibi ze strony rodziny Komenda przyznał się do winy; stało się to na skutek zastosowanych w śledztwie tortur. Pobyt w więzieniu odbił się psychicznie na osadzonym, który trzykrotnie próbował targnąć na swoje życie. Śledczy Remigiusz Krejwo po 20 latach od zabójstwa postanowił raz jeszcze przyjrzeć się sprawie. Z jego oraz prokuratorów inicjatywy wrocławski sąd orzekł, iż Tomasz Komenda może skorzystać z warunkowego przedterminowego zwolnienia i czekać na oczyszczenie z zarzutów, nie przebywając w więzieniu. Zanalizowano sprawę, która już dawno została „schowana do szuflady”. Zapoznając się z aktami śledczy trafili na ślad prawdziwego zabójcy, mężczyzny, który odsiadywał już we wrocławskim więzieniu wyrok za popełnione liczne gwałty.

Jak sytuacja Tomasza Komendy wyglądała od strony prawnej? Jako obywatel Rzeczypospolitej Polski mężczyźnie przysługiwały prawa, jak każdemu innemu człowiekowi. Według rozdziału II Konstytucji RP art. 41 każdy pozbawiony wolności nie na podstawie wyroku sądowego ma prawo odwołania się do sądu w celu niezwłocznego ustalenia legalności tego pozbawienia. O pozbawieniu wolności powiadamia się niezwłocznie rodzinę lub osobę wskazaną przez pozbawionego wolności. Nadal art. 41 mówi, iż każdy pozbawiony wolności powinien być traktowany w sposób humanitarny oraz każdy bezprawnie pozbawiony wolności ma prawo do odszkodowania. Według art. 45 o prawie do sądu każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd. Oznacza to, że każdy pozbawiony wolności może zwrócić się do sądu, gdy doszukuje

się prawdy. Prawo do sądu oznacza, że o statusie każdej sądzonej osoby decyduje tylko i wyłącznie sąd. Sąd musi być bezstronny. Każda sprawa powinna być rozpatrywana sprawiedliwie. Jeśli czujemy się niesprawiedliwie osądzeni na ratunek wychodzi art. 78 dotyczący zasady dwuinstancyjności postępowania, który mówi, że każda ze stron ma prawo do zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji, natomiast wyjątki od tej zasady oraz tryb zaskarżania określa ustawa.

Ostatnia kwestia jaką jest odszkodowanie również ma swój zapis prawny. Dokładniej według art. 77 ust. 1 o odpowiedzialności odszkodowawczej władzy publicznej każdy ma prawo do wynagrodzenia szkody, jaka została mu wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej. Tomasz Komenda spędził za kratkami 18 lat. Został osądzony w sprawie, z którą nigdy nie miał nic wspólnego. Mężczyzna żądając odszkodowania domaga się tylko sprawiedliwości. Nic i nikt i odda mu lat spędzonych w więzieniu za niewinność. Został skazany na 25 lat pozbawienia wolności za czyn, którego nie popełnił. Jego życie zatrzymało się w momencie wydania wyroku. Odszkodowanie za niesprawiedliwe osądzenie oraz wyrok niezgodny z prawdą zatem będzie duże. 18 lat życia za kratami z powodu czyjegoś niedopatrzania musi być zrekomensowane dużą sumą. Konieczną przesłanką uzasadniającą roszczenie o wynagrodzenie szkody, jest stwierdzenie niezgodności z prawem działań organów władzy publicznej.

Jak możemy przeczytać na stronie internetowej Rzecznika Praw Obywatelskich Sąd Najwyższy uniewinnił Tomasza Komendę z zarzutu zgwałcenia i zabójstwa młodej kobiety oraz uznał za niesłuszny wyrok

skazujący go na 25 lat więzienia, z których odsiedział 18 lat. Orzeczenie dotyczące uniewinnienia Tomasza Komendy wydane przez Sąd Najwyższy ujawnia także dziewięć powodów pomyłek sądowych. Mężczyzna zaraz po zatrzymaniu nie miał dostępu do adwokata. Do winy przyznał się tylko raz, co było wynikiem dotkliwego pobicia przez funkcjonariuszy. Sygnał o stosowaniu przemocy na mężczyźnie został prawdopodobnie zlekceważony. Podczas stosowania tortur każda niewinna osoba jest w stanie przyznać się do winy, by zakończyć swoje cierpienie.

Tomasz Komenda po 18 latach wyszedł na wolność. Złamany psychicznie długo dochodził do siebie. Zaczął walczyć o swoje prawa domagając się odszkodowania. Wielokrotnie powtarzał, że nic nie jest w stanie wynagrodzić mu lat spędzonych w więzieniu. Całą młodość przeżył z dala od rodziny i znajomych, zamknięty w czterech ścianach. Wszystko to było konsekwencją niezgodnych z prawem działań organów państwa. Przypadek Tomasza Komendy jest świadectwem pogwałcenia praw człowieka, jakie miało miejsce już w demokratycznej Polsce.

*(Autorka jest studentką
I roku dziennikarstwa
na Wydziale
Filologiczno-Pedagogicznym)*

Weronika Sadowska

Holy Land

Chaotyczne jasne przestrzenie rozgrzane pustynnym powietrzem, modlitwy i karabiny podążające krok w krok za człowiekiem – to pierwsza mieszanka, którą człowiek dostaje prosto w twarz po przekroczeniu lotniska Ben Gurion. Izrael to miejsce różnorodności, położone na styku trzech największych monoteistycznych religii świata, brodzące na przemian w cieniu walki, wiary i nadziei. To kraj, w którym od połowy XX w. trwa konflikt pomiędzy Żydami a Palestyńczykami.

Szukając dzielnicy, w której zamieszkam na najbliższe kilka dni, mijam zaczytanych w swoich księgach wiernych. Codzienne czynności przeplatają się tutaj z modlitwą, a przykładem tego są autobusy. W godzinach szczytu środki transportu przestaczą się w jeżdżące świątynie. Przede mną siedzi kobieta z zakupami. Siedzi i czyta, siedzi i się modli, siedzi i wierzy. I tylko ciężko opadające zakupowe torby trzymają ją w siłach rzeczywistości. Nie jest to widok, do którego przyzwyczaiłaby nas Europa, gdzie w komunikacji słucha się już tylko podcastów ze Spotify. W Izraelu jest inaczej. W tym miejscu na ziemi ludzie pomiędzy życiem wczytują się w święte wersety. Każdy człowiek ma własną świętość, z którą pragnie codziennie żyć. Pośród tych modlących się ludzi jest jeszcze wojsko. Po prostu wojsko z bronią. I to właśnie tutaj miesza się religia z karabinem, a krew rozlewa się w imię czyjegoś boga.

Chcę jechać do Hebronu, największego miasta Zachodniego Brzegu, należącego do autonomii Palestyńskiej. Lital, właścicielka mieszkania, początkowo stanowczo próbuje wybić mi ten pomysł z głowy, polecając plażę Tel Avivu. Ostatecznie jednak proponuje mi nawet pożyczkę swojego szalika, ponieważ po drugiej stronie muru będę musiała zasłonić głowę. Ja jednak jestem gotowa na tę niedogodność i chodząc już po ulicach Jaffy posiadam własną chustę ukrytą pomiędzy przegryzioną kanapką a batonem. Zaskoczona Lital pyta, po co mi właściwie nakrycie głowy u nich w Tel Avivie?

Z Hebronu trafiam wprost na zakurzone ulice Betlejem. I bynajmniej nie przypomina ono obrazu, do którego przywykliśmy słuchając kołęd. Pierwszy, nieplanowany przeze mnie przystanek zaliczamy przy wojskowej kontroli. Uzbrojeni oficerowie sprawdzają dokumenty wszystkim pasażerom. Po krótkiej wymianie zdań umundurowani chłopcy nie pozwalają kontynuować podróży dwójce pasażerów. My jedziemy dalej.

Na uliczkach miasta tłoczno jest od sprzedawców, śmieci i wszechobecnego charakterystycznego zapachu. Przypomina on zmieszaną przyprawę zupki instant z kadzidłem i nie opuszcza mnie także w Jerozolimie. Stragany dla sprzedawców to po prostu surowy beton, a kupić możemy

tutaj wszystko i jeszcze więcej. Magnesy, różańce zwykłe, różańce zapachowe, tematyczne koszulki, bieliznę, przyprawę, a jeżeli się dobrze postaramy, to możemy również zaliczyć przejażdżkę na wózku marketowym, którego kierowcą będzie jeden z tutejszych dzieciaków. Różnorodność straganowa nadchodzi jak kolejna fala uderzając w drugi nastawiony policzek. Żyjąc w kraju europejskim człowiek przywykł do wszechobecnego konsumpcjonizmu, ale tu różnorodność przedmiotów jest oszałamiająca. To jedyne takie miejsce, gdzie możemy kupić od Araba zestaw noży lub chrześcijański różaniec pachnący różą.

Na każdym rogu natrafiam na taryfiarzy, którzy w pogoni za klientami nieustępliwie wykrzykują zaproszenia do podróży. Jeżeli któryś ze zwiedzających nie jest zainteresowany przejażdżką za kilkanaście szekli, to miejscowi w gruncie rzeczy z całym wachlarzem swoich trosk i przyjemności zamieniają to na krótką pogawędkę. Jeden z taksówkarzy zaczyna także i mnie, a łamaną angielszczyzną zaczyna opowiadać o swojej rodzinie. Przybliża mi historię chorej siostry, której pomogli polscy lekarze. Oczywiście na każdym kroku podkreśla wspaniałość naszego kraju. Podczas mojej wycieczki bardzo często napotykam się na liczne pochwały naszego społeczeństwa, dlatego i tym razem nie jestem zaskoczona. Zanim ucieknę w dalsze zwiedzanie miasta, pytam tylko, czy jest tutaj szczęśliwy, on odsłania swój szczery uśmiech i ponownie proponuje mi podwózkę pod samą grootę narodzin Jezusa. Większość mijanych tu ludzi ma coś do powiedzenia. Większość z nich szuka kontaktu z drugim człowiekiem. Większość z nich bezinteresownie dzieli emocje. Inny świat.

Centrum Tel Avivu jest odmienne. Nocą tłoczne od imprezowego życia, w dzień pełne turystów, którzy uwieczniają filmowe kadry z życia „żydowskiego Miami”. W tym mieście ludzie się bawią, biegają, tańczą, robią wszystko, co pozwala na moment nie odczuwać obecności żadnej religii. Czasem tylko z tej stagnacji wyrывa człowieka alarm o tym, że ze Strefy Gazy została wystrzelona rakietą.

Pytam więc Lital – Jak to jest żyć w świecie ciągłego konfliktu? – Właściwie... mieszkając w Riszon Le-Cijjon nie dotyczy mnie to tak bezpośrednio. Codziennie chodzę do pracy jako biolog, praca pochłania większość mojego czasu i myśli. W wolnej chwili produkuję własne piwo, a także mydło. Przyjmuję do swojego domu turystów, bo szanuję ludzi i chyba, jak każdy tutaj, mam nadzieję, że w końcu będzie dobrze....

(Autorka jest studentką I roku dziennikarstwa na Wydziale Filologiczno-Pedagogicznym)

Powrócił AZS i sport uczelniany

Na początek krótkie przypomnienie i trochę refleksji. AZS- co to za organizacja? Akademicki Związek Sportowy, AZS, to największe stowarzyszenie sportowe w Polsce działające w środowisku akademickim nieprzerwanie od 1909 roku. Powstał w Krakowie i już niebawem zaczął funkcjonować we wszystkich ośrodkach akademickich w kraju. Jako stowarzyszenie apolityczne przetrwał wszystkie zawirowania historii, poczynając od rozbiorów, II Rzeczypospolitej, wojny, PRL-u, po czasy współczesne. Dziś AZS zrzesza ponad 50 tys. członków działających w ponad 230 klubach i trenujących w ok. 2,5 tys. sekcji sportowych. Celem AZS jest nie tylko sport. To również promocja zdrowego i aktywnego stylu życia, to pasja, dzięki której przeciwdziałamy patologiom i uzależnieniom, wpływamy na rozwój świadomości narodowej i kształtujemy współodpowiedzialność za losy swojego otoczenia.

AZS działa na podstawie statutu a jednostką podstawową jest klub uczelniany, np. KU AZS Uniwersytet Radom. Władzą nadrzędną jest Zarząd Główny. Każdy klub ma swój zarząd i wybranego prezesa, który odpowiada za całokształt działalności klubu.



Na uczelni AZS podlega rektorowi uczelni. Ściśle współpracuje ze Studium WFiS, wspólnie organizując zawody sportowe oraz wszelkie formy upowszechniania sportu. AZS to także organizator Akademickich Mistrzostw Polski, które propagują sport wśród społeczności akademickiej. Rywalizacja wyłania najbardziej usportowioną uczelnię w Polsce. a najlepsi startują w Akademickich Mistrzostwach Europy. Natomiast upowszechnianie sportu to różnego rodzaju festiwale sportowe, Puchary ZG AZS w dyscyplinach nieolimpijskich a rywalizacja sportowa jest traktowana jako dobra zabawa.

AZS to również udział akademickiej reprezentacji Polski w Uniwersjadach letniej i zimowej, to również ośrodki wypoczynku letniego i zimowego w Wilkasach, Górkach Zachodnich i Zieleńcu. AZS prowadzi szereg projektów, które służą dzieciom i młodzieży szkolnej.

A gdzie w tym wszystkim był, jest i będzie AZS Uniwersytet Radom?

Na jednej z konferencji sprawozdawczo-wyborczej klubu AZS w latach osiemdziesiątych prof. Jerzy Żuchowski, Prezes Honorowy AZS Radom, zamykając ją powiedział: „AZS był, jest i będzie na uczelni wyższej”. Te słowa w pełni oddają sytuację radomskiego AZS. AZS był, bo

powstał w 1969 roku na istniejącej wówczas kielecko-radomskiej Wyższej Szkole Inżynierskiej. Studenci radomscy za wszelką cenę chcieli podkreślać swoją odrębność a pomóc w tym miał im, między innymi, sport. Pomimo słabej bazy sportowej zawiązały się sekcje siatkówki kobiet i mężczyzn oraz tenisa stołowego. Siatkarki i tenisiści stołowi w Mistrzostwach Polski WSI, WS Morskich i filii Politechnik zdobywali medale.

Lata 70. i 80. to lata rozwoju sportu na radomskiej uczelni, która stała się uczelnią samodzielną. Sekcje badmintonu, tenisa stołowego, piłki siatkowej męskiej uczestniczą w rozgrywkach II i III ligi a obok nich pojawiają się sekcje fakultatywne karate, koszykówki, piłki ręcznej a studenckie sekcje brydża i szachowa z powodzeniem startują w rozgrywkach II ligi. Ukoronowaniem działalności sportowej było oddanie do użytku w połowie lat 70. hali sportowej, obecnie budynek WNMiNoZ, w której na zlecenie Zarządu Głównego AZS organizowano ogólnopolskie zawody rangi Mistrzostw Polski.

W latach 80. wraz z poprawą bazy sportowej sport akademicki zaczął przesuwać się w stronę sportu kwalifikowanego. Sekcje koszykówki, piłki ręcznej, badmintonu z powodzeniem uczestniczą w rozgrywkach I, II i III ligi. Sport studencki staje się widoczny w mieście i w Polsce.

Ale to nie znaczy, że amatorzy są wyeliminowani z życia sportowego. Ogólnouczelniane rozgrywki piłki

halowej, biegi masowe, zwoady pływackie, koszykówka uliczna, konfrontacje siatkarskie Radom – Kielce, w których startują studenci, studentki i pracownicy sprawiają, że sport akademicki jego sukcesy są doskonałą promocją uczelni w Polsce. No i uczelnia też rozwija się. To już nie jest WSI ale Politechnika Radomska a tym samym radomscy sportowcy rywalizują ze studentami z uczelni o ugruntowaną renomę. I dają sobie radę. Koszykarze, piłkarze ręczni, pływacy, siatkarki zdobywają medale a uczelnia w rankingu polskich uczelni technicznych jest w czołówce.

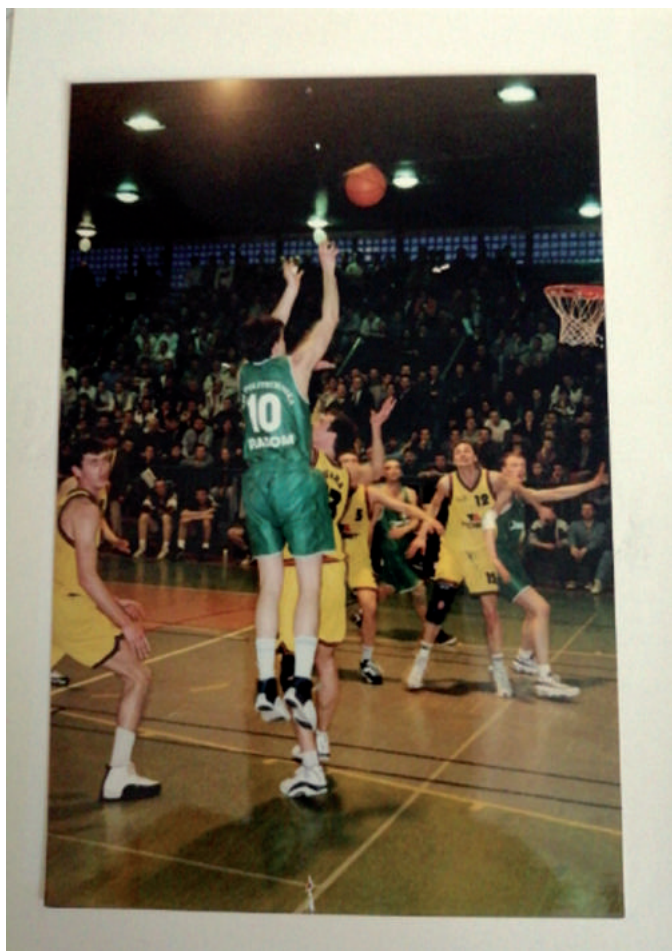
W sporcie profesjonalnym jesteśmy jedynym klubem AZS, który ma trzy sekcje wyczynowe i kilkanaście sekcji fakultatywnych. Obiekty są obłożone pasjonatami sportu od rana do wieczora. Z utęsknieniem oczekujemy na oddanie do użytku nowej hali. Ambicje i plany działacza AZS są coraz śmielsze.

Szczypiorniści bardzo dobrze radzą sobie w II lidze. Koszykarze awansują do I ligi a żeńska siatkówka nabiera doświadczenia w II lidze i też ma ambicje awansu do wyższej klasy rozgrywkowej. Bariery może być brak zaplecza finansowego. Ale nikt nie spodziewał się, że władze uczelni z dnia na dzień obetną wszelką pomoc dla klubu i studentów. A tak się stało. Program naprawczy uczelni nie uwzględniał sportu studenckiego. Należało jak najszybciej znaleźć rozsądne wyjście i nie zwiększać zadłużenia klubu. Sekcję koszykówki przekazano do Warki, siatkarki nie przystąpiły do rozgrywek. Za wszelką cenę ratujemy piłkę ręczną, która jeszcze rozegra jeden sezon a następnie część zawodników będzie stanowiło podwaliny pod nowy klub Uniwersytet, którego los nie był do końca przewidywalny.

Brak możliwości korzystania z hali, wprowadzenie opłat dla studentów i pracowników za korzystanie z obiektów sportowych doprowadziło do upadku sekcji fakultatywnych, Klubu Maratończyka, obozownictwa i wyłączyło akademicki Radom z możliwości konfrontacji sportowych przez dekadę. Klub zawiesił działalność licząc że kryzys zostanie szybko zażegnany. Błąd. Prawie dziesięć lat sport wyczynowy i akademicki nie istniały na uczelni. Ale studenci za swoje środki finansowe jeździli na AMP. W trójboju siłowym, siatkówce plażowej, halowej piłce nożnej czy w jeździectwie zdobywali czołowe lokaty ale indywidualnie.

Lata 2010 -2020 to czarna dziura w działalności AZS i śmiało można powiedzieć: AZS był. Kiedyś.

W 2021 roku nowy Rektor prof. dr hab. Sławomir Bukowski, także pasjonat sportu, wyraził zgodę na działalność sportową w klubie uczelnianym AZS. AZS reaktywacja! Jest nowy zarząd, nowi ludzie, nowe pomysły itp. Czy wszystko uda się?. Nikt nie wie. Klub to nie mury, nie wspinała hala ale przede wszystkim ludzie. Dzięki zaangażowaniu i pasji tworzą atmosferę, przyciągają sponsorów, uruchamiają sekcje i skupiają w nich studentów.





A studenci poprzez indywidualne kontakty przyciągają chętnych do podjęcia studiów na naszej uczelni.

Na pewno potrzebny jest czas, potrzebna jest pomoc władz uczelni i władz miasta. Studenci muszą mieć prawo decydowania, czy chcą iść w stronę sportu kwalifikowanego czy skupić się na sporcie powszechnym.

Należy wyciągnąć wnioski z poprzednich lat i nie dopuścić, by kilkadziesiąt lat pracy pracowników SWFiS, działaczy, trenerów i sportowców AZS oraz zapał i zaangażowanie, również finansowe, sympatyków sportu akademickiego zostało zmarnowane. Najważniejsze zostało zrobione: znowu jesteśmy!

Jestem pewien, że zapału i chęci do pracy nowym działaczom nie zabraknie i AZS Radom będzie znowu przez lata służył środowisku akademickiemu Radomia.

Jacek Sobień

Z aren sportowych

W dniach 20.05-23.05.2021 roku w Bielsku Białej odbyły się Akademickie Mistrzostwa Polski w Lekkiej Atletyce, w których, po wieloletniej przerwie, wzięli udział nasi studenci. Ich zmagania zostały zwieńczone sukcesem i nagrodzone medalami, które zdobyli za miejsca w klasyfikacji generalnej i w klasyfikacji typów uczelni.

Na podium w klasyfikacji generalnej znaleźli się:

- Krzemiński Dawid – złoty medal w trójskoku,
- Hajdrowska Joanna – srebrny medal w rzucie oszczepem,
- Wosztł Natalia – brązowy medal w biegu na 400 m przez płotki.

Medale typów uczelni zdobyli:

- Kucharski Jarosław – złoty medal w biegu na 1500 m,
- Hajdrowska Joanna – złoty medal w rzucie oszczepem,
- Krzemiński Dawid – złoty medal w trójskoku,
- Wosztł Natalia – złoty medal w biegu na 400 m przez płotki,
- Kotwiła Martyna – brązowy medal w biegu na 100 m,
- Osińska Martyna – brązowy medal w biegu na 100 m,
- Wosztł Natalia – brązowy medal w biegu na 200 m.

Czołowe, ale niemedalowe miejsca zajęli:

- Lebioda Stanisław w biegu na 1500 m,
- Korcz Bartosz w biegu na 100 i 200 m,
- Kędra Patryk za skok w dal,
- Kędra Kacper w biegu na 1500 m.

W punktacji generalnej nasz Uniwersytet zajął 30 miejsce spośród 70 uczelni. W punktacji typów uczelni kobiety zajęły 6 miejsce, mężczyźni 9 miejsce.

Uczestnikom mistrzostw serdecznie gratulujemy!



Mgr Maria Mączka
(1932 – 2021)



Pani mgr Maria Mączka, nazywana przez swoich uczniów i studentów Mary Mączka, była długoletnim nauczycielem języka angielskiego. W roku 1955 ? (było 1995) ukończyła studia magisterskie na Wydziale Filologii Angielskiej na Uniwersytecie Warszawskim i rozpoczęła pracę w VI L.O. im. Jana Kochanowskiego w Radomiu, gdzie nauczwała przez 15 lat, potem kontynuowała pracę zawodową w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Radomiu, obecnie Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny w Radomiu.

Pani Maria nie założyła rodziny, cały swój czas poświęciła doskonaleniu zawodowemu swoim uczniom i studentom, z których wielu poszło w jej ślady zostając nauczycielami języka angielskiego. Jako nauczyciel Pani Maria kontynuowała ideę i powołanie swej matki Janiny Mączki, W Jej przypadku praca to było również jej hobby, dlatego wykonywała ją z takim zapałem i zaangażowaniem, kontynuując nauczanie nawet po przejściu na emeryturę. W latach 70. i 80. stworzyła grupki 4-5 osobowe uczniów, którzy uczęszczali do niej na lekcje. Stworzyła małą szkołę językową, chyba pierwszą w Radomiu. Na ówczesny czas posiadała również wspaniałe materiały do nauki języka angielskiego, które wtedy nie były tak szeroko dostępne, jak to jest obecnie. Żeby dostać się do Pani Mączki na lekcje, trzeba było niejednokrotnie długo czekać, tak wielką popularnością się cieszyła.

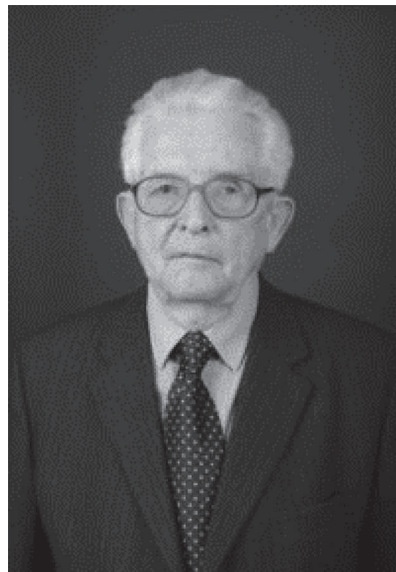
Nie sposób nie wspomnieć, że lubiła podróże i w czasach, kiedy naprawdę trudno było wyjechać za granicę, ona podróżowała, w tym wiele razy do swojej ukochanej Anglii, a nawet do USA.

W ostatnich latach, kiedy jeszcze zdrowie pozwalało, ukochała sobie jedno miejsce we Włoszech – Caorle, 70 km od Wenecji i tam co roku spędzała wakacje. U schyłku życia żałowała, że już siły nie te i nie może więcej razy tam pojechać.

Poza tym, że Pani Maria Mączka była wspaniałym pedagogiem, była tak zwyczajnie ciepłym, serdecznym człowiekiem, wspaniałą Siostrą oraz Ciocią, a nawet Ciocią - Babcią.

Mary Mączkę wszyscy znali i do tej pory jest w pamięci swoich uczniów, wielu z nich uczestniczyło w uroczystościach pogrzebowych, aby Ją pożegnać, wielu, w tym ci, którzy mieszkają w innych miastach lub za granicą, połączyło się myślami z bliskimi Pani Marii.

Profesor dr. hab. Wiesław Skrzydło
(1929 – 2008)



Urodził się 11 kwietnia 1929 roku w Rokitnie. Ukończył studia prawnicze na Uniwersytecie Warszawskim. W 1959 roku uzyskał stopień doktora nauk prawnych, a cztery lata później stopień naukowy doktora habilitowanego. Tytuł profesora uzyskał w 1975 roku. Odbił staż naukowy we Francji (1960) w ramach przygotowywania rozprawy habilitacyjnej *Istota przemian polityczno-ustrojowych w powojennej Francji (IV i V Republika)*. W latach 1964–1965 prodziekan Wydziału Prawa UMCS, 1965–1972 – prorektor, 1972–1981 – rektor tejże uczelni. W okresie 1985–1991 dyrektor Stacji Naukowej PAN w Paryżu.

Profesor Wiesław Skrzydło pracował na naszym Uniwersytecie na ówczesnym Wydziale Ekonomii, prowadził wykłady na kierunkach Prawo i Administracja.

Był autorem ponad dwustu publikacji, licznych monografii i artykułów, które wpisały się w dorobek konstytucjonalizmu. Zainteresowania naukowe Profesora obejmowały polskie prawo konstytucyjne, w tym funkcjonowanie partii politycznych, parlamentu i rządu, a także zagadnienia ustroju państw zachodnich, szczególnie Francji i Belgii.

Za wybitne osiągnięcia na polu nauki oraz za działalność społeczną prof. Wiesław Skrzydło został odznaczony Krzyżem Komandorskim i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Komandorią Orderu Zasługi Republiki Francuskiej, Medalem Komisji Edukacji Narodowej. W 1979 r. otrzymał tytuł doktora honoris causa Uniwersytetu im. Iwana Franki we Lwowie.

Został pochowany na cmentarzu przy ul. Lipowej w Lublinie.

W pamięci Nas wszystkich Pan Profesor Wiesław Skrzydło pozostanie na zawsze jako Wybitny Naukowiec i Znakomity Nauczyciel Akademicki.

Rodzinie i bliskim składamy wyrazy współczucia.

Dziekan, Prodziekan, Pracownicy i Społeczność

Akademicka

Wydziału Prawa i Administracji UTH Rad.

14 kwietnia, 2021 r.

**Dr inż. Sławomir Stachura
(1959 – 2021)**



Urodził się w 1959 w Mniowie k. Kielc. Jego młodość i pierwsze lata związane były z Ziemią Świętokrzyską. W 1978 roku ukończył Technikum Mechaniczne w Staszowie, w 1986 roku Wydział Mechaniczny Politechniki Świętokrzyskiej.

W naszej uczelni pracował od 1987 roku do chwili śmierci, najpierw jako asystent na Wydziale Mechanicznym. Po obronie pracy doktorskiej na Wojskowej Akademii Technicznej został adiunktem w Zakładzie Mechaniki na Wydziale Mechanicznym ówczesnej Politechniki Radomskiej. Jednocześnie był profesorem w Wyższej Szkole Ekologii i Zarządzania w Warszawie.

Naukowo zajmował się zagadnieniami stateczności konstrukcji, mechaniki budowli, budowy i teorii ruchu samochodu. Jeszcze jako student był współautorem podręcznika z wytrzymałości materiałów, a jako dojrzały naukowiec opublikował ponad 60 artykułów i pozostawił niedokończoną monografię. Był promotorem ponad 200 prac dyplomowych inżynierskich i magisterskich. Brał czynny udział w organizowaniu na naszym wydziale kierunku Budownictwo.

Zmarł nagle 11 kwietnia 2021 roku, w przerwie pomiędzy zajęciami dydaktycznymi, odpoczywając po sobotnich wykładach i przygotowując się do niedzielnych, których już nie doczekał.

Sławku, żegnamy Cię jako Przyjaciela, doświadczonego nauczyciela akademickiego, dociekliwego naukowca i błyskotliwego rozmówcę. Będziemy o Tobie pamiętać w modlitwie i we wspomnieniach.

*Współpracownicy
z Wydziału Mechanicznego UTH Rad.*

Obok noty biograficznej publikujemy pożegnanie wygłoszone przez byłego rektora naszej uczelni i Prezydenta Wyższej Szkoły Ekologii i Zarządzania w Warszawie prof. dr. hab. inż. Jana Misiaka na pogrzebie śp. Dr. inż. Sławomira Stachury w dn. 15.04.2021 roku w Radomiu.

Drogi Profesorze, Sławku!

Szanowni Państwo!

Występuję dzisiaj w podwójnej roli. Żegnam Sławka jako byłego Rektora i Prezydenta Wyższej Szkoły Ekologii i Zarządzania w Warszawie, w której przez wiele lat był pracownikiem, a także dlatego, że łączył mnie ze Sławkiem bliski związek koleżeński.

Społeczność akademicka naszej Uczelni z wielkim bólem i niedowierzaniem przyjęła wiadomość o Jego śmierci. Był przecież do ostatniej chwili ze swoimi studentami, z dyplomantami, których na bieżąco konsultował, uczestniczył w obronach prac, uzgadniał wiele spraw z dziekanatami. Współpracownicy, mówią więc z niedowierzaniem – „*Jak to, przecież parę dni temu z nim rozmawiałem, przecież tu był w dziekanacie*”.

Ta nagłość zdarzenia spowodowała, że trudno uwierzyć w to, że już nie będzie częścią tej społeczności. Był bardzo aktywny jako dydaktyk, i prowadzący badania naukowe, wynikami których dzielił się na seminariach dyplomowych. Był lubianym wykładowcą, promotorem wielu prac dyplomowych inżynierskich i magisterskich oraz autorem wielu publikacji. Wyróżniał się wielkim doświadczeniem dydaktycznym. Studenci oceniali Go wysoko jako nauczyciela akademickiego.

Sławek był aktywnym uczestnikiem wszystkich organizowanych przez Uczelnię konferencji naukowych i to nie tylko wygłaszając referaty, uczestnicząc w dyskusjach, ale również był duszą towarzystwa w spotkaniach towarzyszących konferencjom. Dlatego, że był ceniony, lubiany - trudno uwierzyć, że tak już nie będzie, że nie ma Go z nami.

Powiedziałem na wstępie, że występuję w podwójnej roli. Tak, bo przecież Sławek był moim „wychowankiem naukowym”, jeżeli tak to mogę określić. Spędziliśmy wiele godzin pracy nad Jego doktoratem, którego byłem promotorem, a później pisząc wspólne publikacje. Mam z tego okresu wiele osobistych wspomnień.

Nasze drogi spotkały się już bardzo dawno w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Radomiu. Wtedy zwróciłem uwagę na bardzo młodego jeszcze wtedy asystenta z dużym potencjałem naukowym i chęcią do współpracy. Od tamtego czasu razem już zgłębialiśmy wiedzę z naszej dziedziny „stateczności konstrukcji” i dzieliliśmy się zdobytym doświadczeniem. Jego praca naukowa uwieńczona została obroną pracy doktorskiej na Wydziale Mechanicznym Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie w 1997 roku.

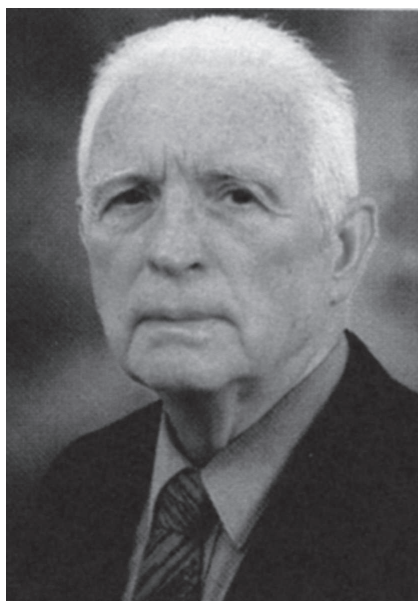
Sławku, Twoje życie zawodowe, to kawał również mojego życia i tego w Radomiu i tego w Warszawie. Wpisałeś się w moją karierę zawodową i o tym będę pamiętał.

Dlatego musiałem dzisiaj tu być, by pożegnać Cię jako współpracownika, ale myślę, że również Przyjaciela.

Były plany dotyczące Twojego rozwoju naukowego, osiągnięcia następnego etapu. Pracowałeś nad habilitacją, a ja miałem Ci w tym pomóc, ale stało się inaczej. Żegnaj Sławku i spoczywaj w spokoju!

*Prof. dr hab. inż. Jan Misiak –
Prezydent Wyższej Szkoły Ekologii i Zarządzania
w Warszawie.*

**dr hab. inż. Zygmunt WIRPSZA, profesor uczelni
(1928-2021)**



Odszedł Profesor... A przecież był zawsze...

W latach osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku w budynku obecnego Wydziału Sztuki – wówczas zwanego „Pentagonem” – w skrajnym lewym oknie na pierwszym piętrze – bywało – do późna świeciło się światło. Profesor siedział w swoim gabinecie pod numerem 76 za ogromnym biurkiem i pracował nad nowymi pomysłami, nowymi technologiami... A potem w początkach dwudziestego pierwszego wieku, gdy chemia i technologia polimerów przeniosły się do nowej siedziby przy ul. Chrobrego, pokój Profesora znów był najdłużej oświetlonym miejscem budynku. Pracował intensywnie do ostatnich chwil swojej długiej i owocnej obecności w Politechnice Radomskiej.

A wcześniej? Urodził się 25 maja 1928 roku w Równem. Miał szczęśliwe i radosne dzieciństwo w gronie licznej rodziny, z którego wspomina drobne i barwne epizody: majówki, harcerstwo, ale też regularną grę z ojcem w szachy, a nawet przykry wypadek zakończony poważnym urazem dłoni, na szczęście – zaleczonym. W swoich wspomnieniach przytacza również pewien epizod, który znakomicie charakteryzuje Jego osobowość, i który pozostał „znakiem rozpoznawczym” Jego całego stylu życia. Píše o tym w swoich wspomnieniach następująco: „Po szkole uczęszczałem do biblioteki powszechnej i zaczytywałem się w wypożyczanych książkach. Czytałem nawet po drodze do domu”. Każdy, kto chociaż trochę znał Profesora, musi przyznać, że tej cechy nie stracił On do końca – życiowego i naukowego azytmu na uміłowanie książki, ciągłe studia i stale pogłębianą wiedzę.

Radosne i beztroskie dzieciństwo brutalnie przerwała wojna. Deportacja rodziny na Syberię a potem odyseja do

Taszkientu i Kazachstanu – trwająca aż do 1946 roku, kiedy On i Jego najbliżsi znów mogli wrócić do Polski. Tu przyszedł profesor i Jego rodzina zatrzymali się w Radomiu, tu skończył On Liceum Kochanowskiego i stąd poszedł na studia na Wydział Chemiczny Politechniki Wrocławskiej

A potem była już tylko chemia i kolejne szczeble pracy na jej niwie. Doktorat w 1960 roku, potem – do 1973 roku – praca w Instytucie Chemii Przemysłowej a wszystko zwieńczone w 1971 roku habilitacją. W 1973 roku powraca do Radomia, gdzie na Politechnice Radomskiej w 1990 roku uzyskuje stanowisko profesora nadzwyczajnego i gdzie pracuje aż do swojej emerytury w 2003 roku, piastując różne eksponowane stanowiska naukowo-badawcze.

W swoim imponującym naukowym dorobku Profesor ma 260 artykułów, referatów i komunikatów, 7 książek-monografii, 7 podręczników uczelnianych, ok. 100 patentów i ponad 80 sprawozdań z prac naukowo-badawczych. Do tego należy dodać kilkanaście staży naukowych i profesorskich odbytych w różnych ośrodkach na świecie. Wychował kilka pokoleń studentów technologii polimerów, magistrów i doktorów. Wśród Jego uczniów są samodzielni pracownicy nauki, z którymi czynnie współpracował do ostatnich chwil i którzy dalej rozwijają „poliuretanowy” trop technologiczny zapoczątkowany przez Niego jeszcze w latach osiemdziesiątych XX wieku. Swoją naukową osobowość odcisnął w wielu dziedzinach chemii i technologii, zwłaszcza w zakresie poliuretanów, żywic i tworzyw aminowych, chemii izocyjanianów oraz reaktywnych polimerów węglowych – grafanów i grafenów z podstawnikami typu Grignarda.

Poza przestrzenią naukową był osobowością o szerokich horyzontach intelektualnych. Nieobce Mu były zagadnienia humanistyczne, był „na bieżąco” z nowymi osiągnięciami nauk przyrodniczych. Uderzające było to, że Profesor nie „obnosił” się ze swoją wiedzą spoza dziedzin chemicznych, nie epatował nią i nie próbował przytłaczać. Ale zawsze miał swoją opinię na różne inne tematy i była to opinia zawsze trafna i dająca sporo do myślenia.

I jeszcze jedno. W dniu 1 kwietnia 2021 roku odszedł Ktoś, do gabinetu kogo – wbrew obiegowej opinii – można było zawsze przyjść i porozmawiać, gdy pojawiał się jakiś problem albo – po prostu – taka potrzeba. Profesor niektórych rzeczywiście onieśmielał, ale dla wchodzącego do Jego gabinetu miał zawsze czas, mimo ogromnej pracy, którą akurat wykonywał.

Będzie nam Pana, Panie Profesorze, bardzo brakowało, ale – *NON OMNIS MORIAR*.

*dr hab. inż. Anita Białkowska, prof. UTH Rad.
dr inż. Leszek Wianowski*

Pielęgniarstwo

Zawód z przyszłością!



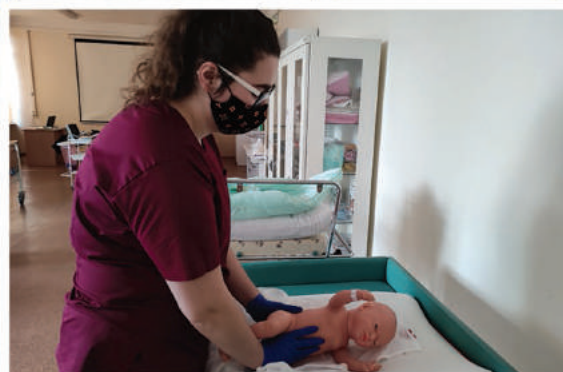
(studia stacjonarne I i II stopnia)

Studiując kierunek PIEŁĘGNIARSTWO, pozyskasz wiedzę i umiejętności z zakresu:

- ▶ Nauk społecznych i humanistycznych, podstaw opieki pielęgniarskiej i opieki specjalistycznej, praktyki pielęgniarskiej, badań naukowych i rozwoju pielęgniarstwa.
- ▶ Pielęgniarstwa, anatomii, mikrobiologii i biochemii.
- ▶ Współpracy w zespole terapeutycznym podczas udzielania świadczeń zdrowotnych: pielęgnacyjnych, diagnostycznych, leczniczych, rehabilitacyjnych oraz z zakresu promocji zdrowia.

Jako absolwent będziesz dobrze przygotowana/przygotowany do pracy we wszystkich, zarówno publicznych, jak i niepublicznych jednostkach opieki zdrowotnej (szpitalach, przychodniach, domach pomocy społecznej, żłobkach) oraz do prowadzenia samodzielnej działalności gospodarczej w zakresie usług medyczno-pielęgniarskich, a także profilaktyki i edukacji zdrowotnej. Uzyskasz dyplom, który umożliwi Ci podjęcie pracy pielęgniarki/pielęgniарza w innych krajach Unii Europejskiej.

**ZOSTAŃ PIEŁĘGNIARKĄ
DBAJ O DOBRO PACJENTÓW!**



ODKRYJ SWOJE MOŻLIWOŚCI!!!

Filologia (angielska, germańska)

Dziennikarstwo
Pedagogika
Pedagogika przedszkolna
i wczesnoszkolna
Praca socjalna
Wychowanie fizyczne

Finanse i rachunkowość

Ekonomia
Analityka gospodarcza

Technologia chemiczna

Towaroznawstwo
Bezpieczeństwo i higiena pracy

Lekarski

Kosmetologia
Pielęgniarstwo
Fizjoterapia

Sztuka mediów i edukacja wizualna

Grafika
Architektura wnętrz
Wzornictwo ubioru i akcesoriów mody

Mechanika i budowa maszyn

Samochody i bezpieczeństwo
w transporcie drogowym
Budownictwo

Prawo

Administracja
Bezpieczeństwo
wewnętrzne *

Transport i logistyka

Elektrotechnika
Informatyka
Informatyka techniczna
Turystyka i rekreacja

NR 1
W
REGIONIE

* kierunek zostanie uruchomiony po uzyskaniu zgody MEiN

Studia stacjonarne i niestacjonarne
I i II stopnia, jednolite magisterskie

CENTRALNY PUNKT INFORMACJI
ul. Malczewskiego 29 (Rektorat), pok. 4
26-600 Radom
tel. 48 361 8000
e-mail: rekrutacja@uthrad.pl



UNIWERSYTET
TECHNOLOGICZNO-HUMANISTYCZNY
im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu

radom
siła w precyzji